

ปฏิทินธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2562
เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ไทยแห่งราชวงศ์จักรี

BOT
พระสยาม MAGAZINE
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2562

ดาวน์โหลดฟรี

ปฏิทินธนาคารแห่งประเทศไทย 2562

สำนักในพระมหากษัตริย์คุณ 10 รัชกาล

องค์กษัตริย์ไทยแห่งราชวงศ์จักรี

สแกน QR Code
เพื่อดาวน์โหลด

Editor's Welcome

เจ้าของ :

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :

ดร.วิโรจน์ ลั่นติประภพ

ที่ปรึกษา :

จันทวรรณ สุจริตกุล

บรรณาธิการ :

สุวิรัตน์ ลัคนานิตย์

กองบรรณาธิการ :

ขจร ณะแพสย์, มณีฉาย ไชยบุรี,

สุรพล พักทอง, สุพิชา พันธเสน,

วันวษา ดาศรี, ปิยะนุช ปฐมศิริ,

ปกรวิษ อ่อนประไพ, นฤพนธ์ รักษ์พงษ์,

จุฑามาศ ศิระประชา, กัมพล แก่นสุวรรณ,

เฉลิมรัฐ สุวรรณไพรัตน์, ณัฐพล ชัยเกียรติศักดิ์

สวัสดิ์ค่ะ ในช่วงที่ผ่านมาท่านผู้อ่านคงได้ยืมข่าวเรื่องการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้เข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น หรือที่เรียกว่า “Monetary Policy Normalization” กันมาบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่หลายคนให้ความสนใจเพราะส่งผลกระทบต่อภาคการเงินและการดำเนินธุรกิจในวงกว้าง วารสารพระสยามฉบับนี้จึงรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจ รวมถึงมุมมองความคิดของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมานำเสนอค่ะ

เริ่มกันที่ท่านผู้อ่านว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดร.วิโรจน์ ลั่นติประภพ ร่วมสนทนากับคุณสุทธิชัย หยุ่น อดีตประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป ในหัวข้อ “Monetary Policy Normalization” ในคอลัมน์ Conversation with the Governor ส่วนคอลัมน์ Public Trust เราได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ ผู้ที่ทำงานทางด้านกระบวนการยุติธรรมมาอย่างยาวนาน และเปี่ยมประสบการณ์การพิจารณาคดีระดับชาติมานับไม่ถ้วน มาให้มุมมองแง่คิดดี ๆ แก่ท่านผู้อ่าน

คอลัมน์ The Knowledge เปิดมุมมองในเรื่อง Trade War จากคนรุ่นใหม่อย่าง ดร.อาร์ม ตั้งนิรันดร ผู้ที่ผ่านประสบการณ์การใช้ชีวิตและศึกษาที่ประเทศจีน 8 ปี และร่วมเรียนรู้การ “อยู่รอด” อย่าง “ยั่งยืน” โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากคุณการันย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ผู้สานต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพิสูจน์ให้เห็นเป็นรูปธรรม

ติดตามเบื้องหลังความสำเร็จในการดำเนินภารกิจที่คนทั้งโลกส่งกำลังใจให้จาก “วิถีคนจริง เมื่อเติมพันของการปฏิบัติการ คือ ชีวิต” ในคอลัมน์ Inspiration กับคุณณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ผู้นำทีมปฏิบัติการช่วยชีวิตนักฟุตบอลเยาวชน และผู้ช่วยโค้ช ทีมหมูป่าอะคาเดมี และคอลัมน์ Relax @ Ruen Pae ที่ได้รับเกียรติจาก รศ. ดร.คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ นักเขียนชื่อดังที่หลายท่านคุ้นหูในชื่อ ว.วินิจัยกุล มาพูดคุยเกี่ยวกับมุมมองด้านการทำงาน และการใช้ชีวิตที่นอกเหนือจากงานเขียนที่เราเคยได้ติดตามกันค่ะ

สุวิรัตน์ ลัคนานิตย์

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

03 Library & Archives

Monetary Policy Normalization

04 Cover Story

ทิศทางเศรษฐกิจปี 2562
ยังเติบโตแต่ในอัตราที่ชะลอลง

08 Conversation with the Governor

ทิศทางเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยปี 2562
และบทบาทของธนาคารกลาง
ในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ

12 The Knowledge

- | เดช รัฐวิวัฒน์
กับการกิจกรรมระดับศักยภาพงานไอที
และการวางโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านไอทีของระบบการเงินไทย
- | อาร์ม ตั้งนิรันดร
สังคม วัฒนธรรม การค้า
และการรับมือสงครามการค้าของจีน
- | ปฏิทินธนาคารแห่งประเทศไทย
เอกลักษณ์และความภูมิใจขององค์กร
- | ปลดล็อก SMEs ไทย ปรับตัวอย่างไรให้เติบโต
- | เสี่ยงจากคนอาชิวะ โครงการ Fin. ดี We Can Do!!!
- | “อยู่รอด” อย่าง “ยั่งยืน”
โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

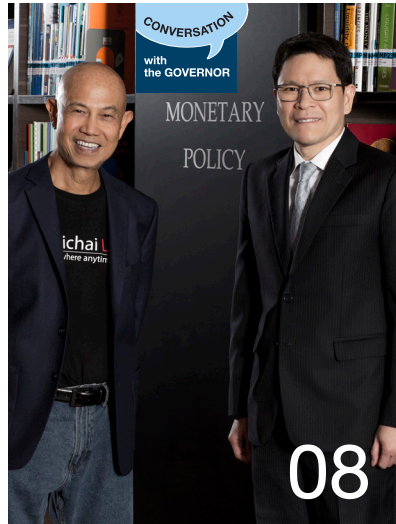

30 BOT Get to Know

- | 5 เรื่องน่ารู้ของ กอง.
- | ทุนธนาคารแห่งประเทศไทย
กับการกิจกรรมสร้างทรัพยากรบุคคลด้านเศรษฐกิจ
การเงินของประเทศ

34 Special Scoop

รศ. ดร.วิษณุ อรรถวานิช
นักเศรษฐศาสตร์ผู้หลงใหลงานวิจัยภาคเกษตร

38 Public Trust

ศาสตราจารย์พิเศษ วิฑูรย์ มหาคณ
มือที่ไม่มีความผิด ย่อมไม่เกรงที่จะจับยาพิษ

42 Smart Generations

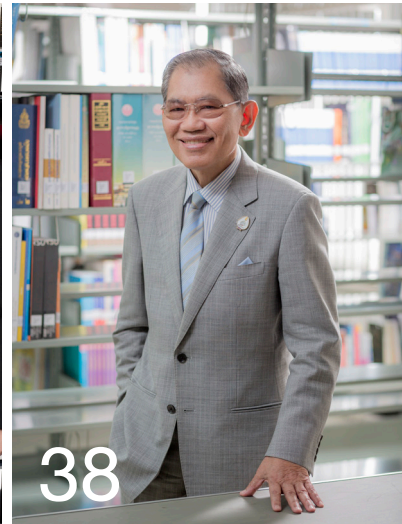
คนรุ่นใหม่ อปท. จากสายงานผู้ดูแลเศรษฐกิจ
การเงิน กับมุมมองต่อการทำงานในบริษัท
ที่เศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

46 Financial Wisdom

การกำกับดูแลสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน

48 Global Trend

Data Analytics
ข้อมูล คือ ทรัพย์สินเศรษฐกิจยุคใหม่

50 Bestination

นิทรรศการศิลปะ ประเทศเล็กที่สมบูรณ์แบบ

52 Eat Guide

รวมร้านเด็ดย่านตลาดนางเลิ้ง

54 Relax @ Reun Pae

ว.วินิจชญกุล นักประพันธ์ชั้นครู
ผู้ก้าวทันทุกความเปลี่ยนแปลง

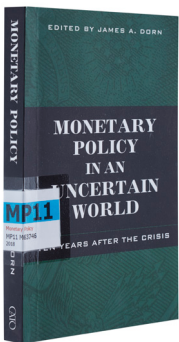
57 Inspiration

ณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร
วิถีคนจริง เมื่อเติมพันธของการปฏิบัติการ คือ ชีวิต

Monetary Policy Normalization

การดำเนินนโยบายการเงินของประเทศ ในยุคที่เศรษฐกิจไทยเผชิญกับความท้าทายจากความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยต่างประเทศและในประเทศ เรียนรู้ได้จากการถอดบทเรียนจากประวัติศาสตร์การกำหนดนโยบายการเงินในระดับโลกที่ผ่านมา รวมถึงการศึกษาปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจโลกจากข้อสรุปในอดีต ซึ่งมีส่วนช่วยให้เราสามารถมองไกล เพื่อเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความผันผวน ซับซ้อน ในอนาคตได้ BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ขอแนะนำหนังสือ 3 เล่มจากห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ศูนย์การเรียนรู้ สปท. ที่จะช่วยให้เรารู้เท่าทันโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

Monetary Policy in an Uncertain World: Ten Years After the Crisis

โดย James A. Dorn (Editor)

หนังสือที่รวบรวมการถอดบทเรียนจากนักวิชาการชั้นนำ และอดีตผู้กำหนดนโยบายการเงิน ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในช่วง 10 ปีของการใช้นโยบายการเงินที่ไม่ใช่การดำเนินนโยบายตามปกติ (Unconventional Monetary Policies) ของธนาคารกลางสหรัฐ (Fed) และธนาคารกลางอื่น ๆ

เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโลกหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2008

บทความในหนังสือเล่มนี้ผสมผสานมุมมองทางประวัติศาสตร์ในอดีต และการคาดการณ์อนาคตจากการที่ Fed ใช้นโยบาย Unconventional Monetary Policies รวมทั้งข้อโต้แย้งเกี่ยวกับนโยบายการเงินที่เป็นแบบแผนดั้งเดิม (Rules-based Monetary Policy) ทั้งระดับภายในและระหว่างประเทศ

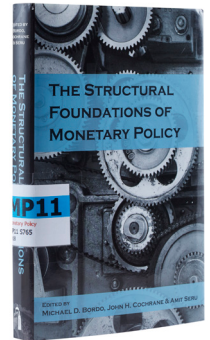
The Structural Foundations of Monetary Policy

โดย Michael D. Bordo (Editor),

John H. Cochrane (Editor),

Amit Seru (Editor)

หนังสือเล่มนี้รวบรวมการนำเสนอ และข้อสรุปการหารือจากการประชุม นโยบายการเงินประจำปีของสถาบัน

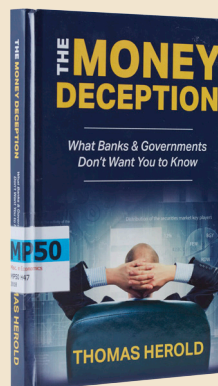
Hoover Institution เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเงินและเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยเน้นปัญหาเชิงลึกด้านโครงสร้างที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข มุ่งประเด็นที่มีผลกระทบต่อธนาคารกลางสหรัฐ (Fed) เกี่ยวกับความเป็นอิสระของ Fed ในการกำกับดูแล และความสามารถในการต้านทานต่อภาวะวิกฤติในอนาคต รวมทั้งวิเคราะห์ถึงผลของนโยบายการเงินของ Fed ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2008 นอกจากนี้ ผู้เขียนนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับบทบาทของ Fed ในศตวรรษที่ 21 ว่าควรเป็นอย่างไร อะไรคือนโยบายหรือกลยุทธ์ที่สามารถลดความเสี่ยงต่อวิกฤติที่อาจเกิดขึ้น ในขณะที่สามารถกระตุ้นนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งสร้างงานได้ด้วย เทคโนโลยีใหม่ที่จะทำให้ระบบการชำระเงินปลอดภัย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นควรเป็นอย่างไร การเกิด Cryptocurrencies เช่น Bitcoin มีผลอย่างไรในมิติของการแข่งขันและความมีเสถียรภาพ รวมทั้ง Fed จะสามารถปกป้องตัวเองจากการหาประโยชน์ในทางมิชอบ และกระแสทางการเมืองได้อย่างไร และท้ายสุดเป็นการเสนอแนวทางปฏิรูปเพื่อให้มั่นใจว่า Fed จะยังคงเป็นอิสระ มั่นคง แข็งแกร่ง และสามารถรับมือในโลกที่ไม่อาจคาดการณ์ได้

The Money Deception: What Banks & Governments Don't Want You to Know

โดย Thomas Herold (Author)

สำหรับท่านที่สนใจข้อมูลเชิงลึกที่ซับซ้อนและรายละเอียดของระบบการเงินในปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจในโลกใบนี้ หนังสือเล่มนี้ไม่ควรพลาด

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เปิดเผยถึง 20 วิธีการที่สถาบันการเงินและรัฐบาลใช้เพื่อการดึงรายได้ของคุณกว่า 90% อย่างถูกกฎหมาย อาทิ เทคนิคที่สถาบันการเงินใช้เพื่อสร้างเงินขึ้นมาในอากาศ เรื่องที่รู้ต่อกันมาเกี่ยวกับ GDP Growth

และสิ่งที่เป็นจริง ทำไม Bitcoin จึงไม่ใช่เครื่องมือการลงทุนที่ใช้ได้จริง และจะล่มสลายในที่สุด Cryptocurrencies ทำให้เราเป็นอิสระจากสถาบันการเงินและการควบคุมของรัฐบาลอย่างไร เป็นต้น แม้ว่าความจริงเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่น่าตกใจ แต่หนังสือเล่มนี้ได้ให้แนวทางเลือกที่เรียบง่ายและไม่ธรรมดา เป็นหนังสือที่จำเป็นต้องอ่านสำหรับผู้ที่ต้องการอยู่รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเงินทั่วโลกที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้

ทิศทางเศรษฐกิจปี 2562 ยังเติบโตแต่ในอัตราที่ชะลอลง

นับจากปี 2555 เป็นต้นมา เศรษฐกิจไทยไม่เคยขยายตัวได้ถึงร้อยละ 4 สาเหตุมาจากปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการส่งออกที่เผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ แม้ในระยะหลังเศรษฐกิจไทยเริ่มกลับมาขยายตัวดีขึ้นเป็นลำดับ โดยในปี 2561 คาดว่าจะขยายตัวได้สูงกว่าร้อยละ 4 แต่ผลกระทบของสงครามการค้า (Trade War) ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งคาดว่าจะเริ่มเห็นผลชัดเจนขึ้นในปี 2562 ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันภาคการส่งออก

แม้ว่าประเทศไทยจะเผชิญความท้าทายจากปัจจัยภายนอกประเทศ แต่การใช้ภายในประเทศที่ยังขยายตัวได้ดี ทั้งการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจไทยในปี 2562 ขยายตัวได้ทั้งร้อยละ 4 นั้น นับเป็นอัตราที่ชะลอลงจากปีที่ผ่านมา แต่ถือว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่เติบโตดี และใกล้เคียงกับระดับศักยภาพของเศรษฐกิจไทย

การส่งออกสินค้า : เครื่องยนต์หลักของเศรษฐกิจไทย ได้รับผลกระทบจากสงครามทางการค้าชัดเจนขึ้น

ในปี 2562 นักวิเคราะห์ต่างคาดการณ์ว่า สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนจะยืดเยื้อ ส่งผลกระทบต่อการค้าขายตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของทั้งภาคธุรกิจและภาคเอกชน โดยเฉพาะนักลงทุนที่อาจตัดสินใจเลื่อนการลงทุนออกไป อย่างไรก็ดี ในด้านการส่งออกสินค้า ประเทศไทยอาจได้รับผลดีบ้างจากการย้ายฐานการผลิตหรือการโยกคำสั่งซื้อในบางประเภท (สินค้าจากจีนมาไทย) แต่ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยการชะลอตัวของปริมาณการค้าโลกโดยรวม ดังนั้น ด้วยโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังคงพึ่งพาภาคต่างประเทศสูง จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เศรษฐกิจไทยในปี 2562 นี้จะมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลงตามไปด้วย

การท่องเที่ยว : นักท่องเที่ยวจีนทยอยฟื้นตัว แต่ปัจจัยด้านอุปทานยังคงเป็นข้อจำกัด

จากเหตุการณ์เรือท่องเที่ยวล่มที่ภูเก็ตเมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจีนอย่างรุนแรง และส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยที่ขยายตัวดีต่อเนื่องในช่วงก่อนหน้านี้ต้องสะดุดลง รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้เร่งยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเชื่อมั่น รวมถึงใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ อาทิ การยกเลิกค่าธรรมเนียมวีซ่าให้กับนักท่องเที่ยวในหลายประเทศและการขอความร่วมมือจากภาคธุรกิจในช่วงที่ผ่านมาให้ช่วยจัดมาตรการส่งเสริมการขายในศูนย์การค้าต่าง ๆ ช่วงปลายปี 2561 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนเริ่มปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น และน่าจะมีความแข็งแกร่งต่อเนื่องมาในปี 2562 อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวลง ผสมกับเงินหยวนที่อ่อนค่าอาจทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนไม่ขยายตัวสูงเหมือนในอดีต ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ น่าจะยังขยายตัวดีต่อเนื่อง แต่ปัญหาด้านอุปทานในภาคการท่องเที่ยวของไทยโดยเฉพาะสนามบินต่าง ๆ ที่ปัจจุบันใช้งานเกินศักยภาพก็ยังคงเป็นข้อจำกัดสำคัญสำหรับภาคการท่องเที่ยวไทย

การบริโภคภาคเอกชน : ในภาพรวมไปได้ดี แต่ยังมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มรายได้

การบริโภคภาคเอกชนหรือการใช้จ่ายของประชาชนนับเป็นอีกหนึ่งเครื่องยนต์หลักที่มีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจพอ ๆ กับการส่งออกสินค้า โดยนับตั้งแต่ปี 2555 หลังมีโครงการรถยนต์คันแรก การบริโภคภาคเอกชนของไทยถือว่าอยู่ในภาวะประคองตัว แต่ในปี 2561 ที่ผ่านมามีการบริโภคภาคเอกชนสามารถกลับมาขยายตัวในอัตราที่เกินความคาดหมาย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการกระตุ้นในโครงการรถยนต์คันแรกที่ย่อยหมดลง ส่งผลให้ยอดขายรถยนต์ในปี 2561 ขยายตัวสูง นอกจากนี้ กำลังซื้อนอกภาคเกษตรกรรมยังฟื้นตัวต่อเนื่องตามการจ้างงานที่ปรับดีขึ้นและกระจายตัวมากขึ้น อีกทั้งรายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้สูงยังอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม รายได้เกษตรกรถือว่าไม่ดีนักเนื่องจากประสบปัญหาการขาดแคลนผลทางการเกษตรตกต่ำตามผลผลิตที่ออกมาทั่วโลก อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และกุ้ง จึงถือได้ว่าการใช้จ่ายของประชาชนในภาพรวมขยายตัวดี แต่ยังมีมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกับรายได้สูง หรืออาจเทียบได้เสมือนกับไทยมีเศรษฐกิจสองความเร็ว ดังนั้น ภาคธุรกิจจึงเข้ามามีบทบาทผ่านการช่วยเหลือกลุ่มผู้มีรายได้น้อยผ่านโครงการบรรเทาทุกข์การแห่งรัฐที่เลือกช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มมากขึ้น รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหา ซึ่งมาตรการภาครัฐนี้คาดว่าจะมีแรงส่งต่อเนื่องไปถึงปี 2562 จึงคาดว่าภาคบริโภคภาคเอกชนในปี 2562 จะยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนหลักให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะต่อไป

“อย่างไรก็ตาม รายได้เกษตรกร
ถือว่าไม่ดีนักเนื่องจากประสบปัญหาการขาดแคลนผล
ทางการเกษตรตกต่ำตามผลผลิตที่ออกมาทั่วโลก อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และกุ้ง”

การใช้จ่ายภาครัฐ : เลือกตั้งไม่สะดวก เสริมความเชื่อมั่นนักลงทุน

คงต้องยอมรับว่าปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของไทยที่ยืดเยื้อมาหลายปีเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนความน่าสนใจด้านการลงทุนของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา โดยในเดือนมีนาคม 2562 นี้ ไทยจะมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ และโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่อยู่ในแผนงานของรัฐบาลเดิมมีความต่อเนื่อง คาดว่าจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเอกชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งปี 2562 จะเป็นปีสำคัญที่จะมีความชัดเจนในเรื่องโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐที่จะมีผลดีต่อเศรษฐกิจจริง ทั้งโครงการรถไฟทางคู่ห้าสายและโครงสร้างพื้นฐานของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ส่วนปัญหาความไม่เข้าใจใน พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐฯ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาครัฐมีบทบาทขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ไม่เต็มที่ โดยคาดว่า ปัญหาดังกล่าวจะทยอยคลี่คลายลงเป็นลำดับ

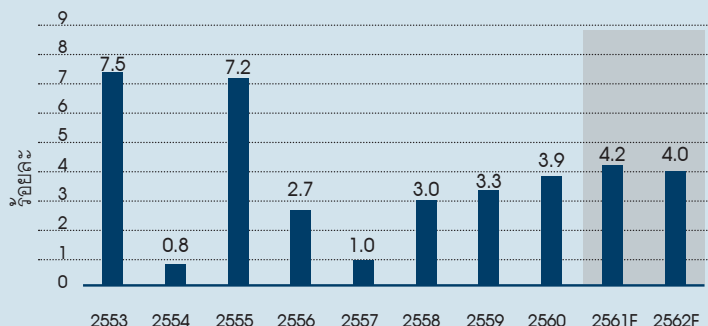
การลงทุนภาคเอกชน : จุดติดและไปต่อ

เศรษฐกิจไทยจะเติบโตอย่างยั่งยืนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับแนวโน้มการลงทุนในระยะต่อไป ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยเติบโตต่ำกว่าศักยภาพ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการลงทุนที่หายไป

อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจไทย

หมายเหตุ : F = ประมาณการโดย ธปท.

อ้างอิงจาก : รายงานนโยบายการเงิน ฉบับธันวาคม 2561

แต่การฟื้นตัวของภาคการส่งออกและการบริโภคภาคเอกชนในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งโครงการลงทุนขนาดใหญ่ (Megaproject) ที่ภาคเอกชนต่างเฝ้ารอเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นได้ช่วยจุดเครื่องยนต์การลงทุนภาคเอกชนให้ติดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ สงครามการค้าที่อาจยืดเยื้อครั้งนี้อาจส่งผลกระทบให้เกิดกระแสการย้ายฐานการลงทุนของบริษัทข้ามชาติระลอกใหม่ ซึ่งการที่ไทยมีความชัดเจนในโครงการ EEC และนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติมน่าจะมีส่วนช่วยให้ไทยสามารถช่วงชิงความได้เปรียบในการเป็นฐานการผลิตของบางอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับประเทศตัวเลือกอื่น ๆ ในภูมิภาค การลงทุนภาคเอกชนจึงเป็นความหวังของไทยในระยะข้างหน้า โดยเฉพาะการลงทุนที่ช่วยสร้าง Productivities และความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยสามารถขยายตัวในระดับศักยภาพได้อย่างยั่งยืน

อัตราเงินเฟ้อ : มีแนวโน้มทรงตัวในระดับต่ำ

มองไปข้างหน้าคาดว่าอัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับต่ำ แม้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะมีทิศทางเพิ่มขึ้นบ้างจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวต่อเนื่อง แต่เป็นการปรับขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากปัจจัยเชิงโครงสร้าง เช่น การแข่งขันทางธุรกิจที่สูงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถปรับเพิ่มราคาได้มากนัก สำหรับอัตราเงินเฟ้อทั่วไป¹ ถูกกดดันเพิ่มเติมจากแนวโน้มราคาน้ำมันที่มีทิศทางปรับลดลงสอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว และแนวโน้มอุปทานน้ำมันดิบที่มีมากขึ้นในระยะต่อไป

¹ อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation) คือ อัตราเงินเฟ้อที่ครอบคลุมทุกหมวดสินค้าและบริการที่บริโภคทั่วไป

นโยบายการเงิน : ในระยะข้างหน้ามีความท้าทายมากขึ้น

ในปี 2561 ที่ผ่านพ้นไป อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยนับว่ากลับมาอยู่ใกล้ระดับศักยภาพแล้ว การคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระดับต่ำเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็นลดลง ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายการเงินจึงตัดสินใจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นครั้งแรกในรอบ 7 ปี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 สำหรับปี 2562 นี้ คาดว่า เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในทิศทางชะลอลงจากปัจจัยด้านอุปสงค์ต่างประเทศ แต่ยังคงอยู่ในระดับศักยภาพ ส่วนอัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะอยู่ภายในกรอบเป้าหมาย และภายใต้โลกของ VUCA² นี้ เศรษฐกิจไทยในปี 2562 จะยังคงเผชิญกับความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยต่างประเทศและในประเทศ รวมถึงเสถียรภาพของระบบการเงินที่แม้โดยรวมจะยังอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังคงมีบางจุดที่เปราะบาง เช่น ภาคอสังหาริมทรัพย์ และพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนที่มาพร้อมกับการประเมินความเสี่ยงที่ต่ำกว่าควร (Underpricing of Risks) ที่สืบเนื่องมาจากภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นเวลานาน การดำเนินนโยบายการเงินจึงต้องขึงน้ำหนักรอบด้าน โดยการดำเนินนโยบายการเงินในระยะข้างหน้าจะประเมินสถานการณ์ตามพัฒนาการของข้อมูล (Data-dependent) มากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าปี 2562 จะเป็น “ปีหมูที่ไม่หมู” สำหรับเศรษฐกิจการเงินไทยรวมไปถึงผู้ดำเนินนโยบายต่าง ๆ เช่นกัน

² Volatility, Uncertainty, Complexity, and Ambiguity คือมีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ

ทิศทางเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยปี 2562

และบทบาทของธนาคารกลาง ในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ

คุณสุทธิชัย หยุ่น
ผู้ก่อตั้งและอดีตผู้บริหารเครือเนชั่น

ดร.วิรไท สันติประภพ
ผู้ว่าการ ธปท.

ปัจจุบันดูเหมือนมีหลากหลายปัจจัยเสี่ยงกดดันเศรษฐกิจโลก หลายคนอาจวิตกกังวลถึงทิศทางและภาวะของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยในปี 2562 และบางคนอาจหวั่นใจว่าจะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจอีกรอบหรือไม่ เพื่อไขข้อสงสัย BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก คุณสุทธิชัย หยุ่น พิธีกร “เบอร์หนึ่ง” ของเมืองไทย มาร่วมพูดคุยกับ ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ถึงแนวโน้มของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยในปีนี้ ตลอดจนบทบาทของ ธปท. ในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจในบริบทที่เต็มไปด้วยความผันผวนและไม่แน่นอน

เศรษฐกิจโลกยังขยายตัวแต่ด้วยอัตราที่ชะลอลง

คุณสุทธิชัย : IMF คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกปีนี้จะขยายตัวได้น้อยกว่าปีที่ผ่านมา และน้อยกว่าที่เคยประเมินไว้ และมีอาการน่าเป็นห่วง เช่น ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจจีนก็โตเพียง 6.6% ต่ำสุดในรอบ 28 ปี ธปท. มองภาพเศรษฐกิจปีนี้อย่างไร? เป็นห่วงอะไรหรือไม่?

ดร.วิโรจน์ : บางคนเห็นข่าวแล้วอาจตกใจนึกว่าเศรษฐกิจโลกกำลังเข้าสู่ภาวะถดถอยหรือจะเกิดวิกฤติ ผมคิดว่าเศรษฐกิจโลกโดยรวมยังคงขยายตัวแต่ในอัตราที่น้อยกว่าปีที่แล้ว และอาจจะน้อยกว่าที่ IMF เคยประมาณการไว้ IMF ปรับลดประมาณการเศรษฐกิจโลกปีนี้ลง 0.2% แต่ก็ยังโต 3.5% ซึ่งถือว่ายังขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ปัญหามีปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ต่อเนื่องไปถึงปี 2563

สำหรับความกังวลว่าจะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจอีกหรือไม่ ต้องเรียนว่าโครงสร้างของเศรษฐกิจโลกโดยรวมเปลี่ยนไปมาก ถ้าดูวิกฤติรอบก่อน ๆ จะพบว่าสาเหตุมาจากภาคการเงิน ความเปราะบางในระบบสถาบันการเงิน หรือปัญหาฟองสบู่ แต่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาระบบธนาคารของทั้งโลกมีความเข้มแข็งมากขึ้น วิกฤติซับไพรม์เป็นบทเรียนสำคัญที่นำไปสู่การปฏิรูปกฎเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินให้รอบคอบรัดกุมมากขึ้น เศรษฐกิจของไทยเองได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายอย่างให้เข้มแข็งมากขึ้นถ้าเทียบกับช่วงวิกฤติต้มยำกุ้ง ปัจจุบันสามารถรับแรงปะทะได้มากขึ้น เศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมหลักหลายประเทศก็เข้มแข็งมากขึ้น เห็นได้ชัดจากภาวะในตลาดแรงงานที่ดี ในสหรัฐฯ อัตราการว่างงานต่ำสุดในรอบ 50 ปี และปริมาณการจ้างงานในแต่ละเดือนก็เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ในญี่ปุ่นจำนวนตำแหน่งงานที่ว่างมีมากกว่าจำนวนผู้สมัครงาน ในยุโรปอัตราการว่างงานก็ลดต่ำลงแทบจะทุกประเทศ

สงครามการค้าสหรัฐฯ - จีน กับผลกระทบต่อไทย

คุณสุทธิชัย : หลายคนเป็นห่วงเรื่องสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ซึ่งนักวิเคราะห์จีนเองก็ยอมรับว่ามีผลกระทบมากกว่าที่คาด ขณะที่ทางการของไทยแถลงว่า การส่งออกปีที่ผ่านมาต่ำกว่าเป้า ส่วนหนึ่งมาจากสงครามการค้า เราประเมินความเสี่ยงเรื่องนี้อย่างไร?

ดร.วิโรจน์ : เรื่องนี้ทาง ธปท. กังวลและได้ส่งสัญญาณมาตลอดว่า สงครามการค้าจะมีผลกับระบบเศรษฐกิจโลกและจะโยงมาถึงเศรษฐกิจไทย แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นยากที่จะประเมินได้ชัดเจน เพราะต้องดูรายละเอียดของมาตรการต่าง ๆ ที่จะออกมา ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสีย ผลโดยตรงและผลทางอ้อมที่จะกระทบกับห่วงโซ่อุปทานการผลิต (Supply Chain) เช่น สินค้าที่ส่งไปประกอบในจีนแล้วส่งต่อไปสหรัฐฯ ก็จะได้รับผลลบ แต่ก็มีผลดีกับสินค้าบางอย่างที่เดิมไทยไม่เคยส่งไปสหรัฐฯ โดยตรง ก็ได้เห็นการส่งออกเพิ่มขึ้นแต่ถ้ามองในภาพรวมแล้ว คิดว่าผลเสียน่าจะมากกว่าผลดี เพราะสงครามการค้าจะกระทบกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและกระบวนการผลิตในห่วงโซ่อุปทานเดิม แม้ว่าตอนนี้อาจจะเห็นบางด้านที่เป็นผลดีกับเรา คือ มีความสนใจของนักลงทุนจีนที่จะมาลงทุนในไทยมากขึ้น แต่กว่าที่ห่วงโซ่อุปทานใหม่จะค่อย ๆ กลับขึ้นมาก็ต้องใช้เวลา

นอกจากนี้ สงครามการค้าไม่ได้กระทบแค่เศรษฐกิจจีนเท่านั้น เศรษฐกิจสหรัฐฯ เองก็ถูกกระทบแรงด้วย บริษัทใหญ่ ๆ ของสหรัฐฯ เข้าไปลงทุนในจีน ซึ่งตลาดจีนถือเป็นตลาดสำคัญของสหรัฐฯ สำหรับเศรษฐกิจไทย เราพึ่งพิงเศรษฐกิจจีนค่อนข้างมากในหลายมิติ ไม่ใช่แค่เรื่องการค้า แต่รวมถึงเรื่องการท่องเที่ยว หรือแม้แต่ภาคอสังหาริมทรัพย์ ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา นักลงทุนชาวจีนเข้ามาซื้อคอนโดมิเนียมในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่จำนวนไม่น้อย ฉะนั้นมองไปข้างหน้า การพิจารณาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศใหญ่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นจีน หรือสหรัฐฯ เราต้องบริหารความเสี่ยงในลักษณะที่เป็นองค์รวมมากขึ้น

ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่ต้องจับตา

คุณสุทธิชัย : สรุปว่าในปีี้ เราควรระวังประเด็นอะไรบ้างทั้งในระดับโลกและในระดับประเทศ?

ดร.วิโรจน์ : ในระดับโลก ผมคิดว่าจำเป็นต้องติดตามพัฒนาการของหลายเรื่องอย่างใกล้ชิด ประการแรกคือ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ประการที่ 2 คือ เหตุการณ์ Brexit ที่แม้ว่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจจริงอาจจะไม่มาก แต่จะทำให้เกิดความผันผวนในตลาดเงินและตลาดทุน ซึ่งนำไปสู่ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนได้ค่อนข้างมาก ประการที่ 3 คือ สภาวะเศรษฐกิจจีน ที่แม้จะยังโตได้ 6% แต่ก็

“เวลาพูดถึงค่าเงิน เราไม่ควรให้ความสำคัญว่า
‘อัตราแลกเปลี่ยนควรอยู่ระดับที่เท่าไร ที่ผ่านมา
รปท. พยายามผลักดันในหลายเรื่องที่จะทำให้
ภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs สามารถบริหารความเสี่ยง
จากอัตราแลกเปลี่ยนได้ง่ายขึ้น มีภูมิคุ้มกัน
กับความผันผวนที่จะสูงขึ้น”

เป็นการเติบโตที่ลดลงมากเทียบกับอดีต ผนวกกับที่ทางการได้เข้าไป
ดูแล “กิจกรรมธนาคารเงา” (Shadow Banking) ซึ่งปัจจุบันธุรกิจเงิน
จำนวนไม่น้อยใช้ช่องทางนี้กู้ยืมและลงทุน ทำให้สภาพคล่องลดลง
มาก เศรษฐกิจไทยซึ่งมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจจีนมาก ก็จะได้รับ
ผลกระทบด้วย และประการที่ 4 คือ ปัญหามิรัฐศาสตร์ที่รุนแรง
มากขึ้น เช่น การประท้วงในฝรั่งเศสที่รุนแรงและลากยาวมาหลายเดือน
หรือเหตุการณ์ในตะวันออกกลาง ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้อ่อนไหวและ
จะกระทบตลาดเงินและตลาดทุนโลกได้ ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า เศรษฐกิจ
ไทยเป็นเศรษฐกิจเปิดที่พึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกค่อนข้างมาก
ความเสี่ยงเหล่านี้จึงกระทบเราได้

นอกจากนี้ ปัจจัยการเมืองและการเลือกตั้งในประเทศของเราเอง
ยังมีความไม่แน่นอน ถือเป็นความเสี่ยงอีกประการที่สำคัญของปีนี้
ฉะนั้น ปีนี้ทุกธุรกิจจำเป็นต้องเท่าทันและให้ความสำคัญกับการบริหาร
ความเสี่ยงให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงจากอัตรา
แลกเปลี่ยน เพราะค่าเงินอาจผันผวนสูง ปัจจัยเสี่ยงที่กล่าวมานี้
กระทบต่อค่าเงิน กระทบต่อตลาดหุ้น และกระทบต่อราคาสินทรัพย์

ทิศทางของค่าเงินบาท

คุณสุทธิชัย : ช่วงที่ผ่านมาเงินบาทแข็งค่าขึ้นพอสมควร ท่าน
ผู้ว่าการ มีความเห็นอย่างไร เห็นว่าเงินบาทแข็งค่าเกินไปหรือไม่?

ดร.วิสร : ค่าเงินบาทเป็นเหมือนเหรียญซึ่งมีสองด้าน ที่ผ่านมา
ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลงเร็วเมื่อเทียบกับเงินหลายสกุลรวม
ทั้งเงินบาท ถ้ามองตั้งแต่ต้นปี ค่าเงินของ Emerging Market หลายสกุล
เช่น เงินรูเปียอินโดนีเซีย เงินแรนด์แอฟริกาใต้ เงินเรอัลบราซิล
ก็แข็งค่าเร็วกว่าเงินบาท ในบริบทเช่นนี้ นักธุรกิจต้องให้
ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง อย่างชะล่าใจว่าจะมีใครมา
กำหนดค่าเงินให้ได้ เพราะในความจริง ค่าเงินถูกกำหนดโดย
ปัจจัยภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีใครคาดคิดว่าในสหรัฐอเมริกา
จะเกิดเหตุการณ์ Government Shutdown ยืดเยื้อหรือตลาดทุนโลก
จะปรับลดลงเร็วในช่วงปลายปีที่แล้ว

เวลาพูดถึงค่าเงิน เราไม่ควรให้ความสำคัญว่า “อัตราแลกเปลี่ยน
ควรอยู่ระดับที่เท่าไร” ที่ผ่านมา รปท. ได้ผลักดันหลายเรื่องที่จะ
ทำให้ภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs สามารถบริหารความเสี่ยงจากอัตรา
แลกเปลี่ยนได้ง่ายขึ้น มีภูมิคุ้มกันกับความผันผวนที่จะสูงขึ้น เช่น
แทนที่จะใช้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ในการ Quote ราคาสินค้าส่งออก
ก็ส่งเสริมให้ใช้เงินสกุลผู้ค้า เช่น เงินเยนกรณีค้าขายกับญี่ปุ่นให้
มากขึ้น หรือการค้าขายกับมาเลเซียก็จะน่าจะ Quote เป็นบาทหรือ
ริงกิต ซึ่งจะช่วยให้ภาคธุรกิจลดความเสี่ยงจากค่าเงินที่ต้องพึ่งพิง
เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ดีขึ้น เป็นต้น

กนง. ปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกในรอบ 7 ปี

คุณสุทธิชัย : ปลายปี 2561 คณะกรรมการนโยบาย
การเงิน (กนง.) ปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกในรอบ 7 ปี
หลังจากนั้นเศรษฐกิจโลกดูจะมีความเสี่ยงมากขึ้น หลายสำนัก
ปรับลดประมาณการ เรื่องเหล่านี้กระทบกับการประเมินภาพ
ของ กนง. หรือไม่?

ดร.วิสร : กนง. ประเมินอยู่แล้วว่า เศรษฐกิจในปี 2562
จะขยายตัวน้อยกว่าปี 2561 ในการตัดสินใจนโยบาย
การเงิน กนง. ชั่งน้ำหนัก 3 เรื่องสำคัญ เรื่องแรกคือ
แรงกดดันของเงินเฟ้อ เรื่องที่ 2 คือการขยายตัวของเศรษฐกิจ
ให้สอดคล้องกับศักยภาพ และเรื่องที่ 3 คือเสถียรภาพของระบบ
เศรษฐกิจการเงิน นอกจากนี้ กนง. ยังต้องชั่งน้ำหนักระหว่าง
ผลกระทบระยะสั้นและระยะยาว หน้าที่ของธนาคารกลางทุกประเทศ
คือ ต้องมองยาว มองไกล และให้ความสำคัญกับเสถียรภาพ
ของระบบเศรษฐกิจ

ในเรื่องของเงินเฟ้อ ปีที่ผ่านมาเงินเฟ้อของไทยปรับเข้าสู่
กรอบเป้าหมาย (1 - 4%) แม้จะอยู่ในช่วงขอบล่างของกรอบเป้าหมาย
แต่ก็ไม่น่าห่วง เพราะกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมยังขยายตัวได้ดี
ไม่ได้เกิดปัญหาเงินฝืด

ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจไทยปี 2561 โต 4 - 4.2%

และในปี 2562 คาดว่าจะโตประมาณ 4% ซึ่งเป็นการโตในระดับ 4% ต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 ถือว่าเป็นระดับที่สอดคล้องกับศักยภาพของเศรษฐกิจไทย ถ้าจะดูว่าเศรษฐกิจไทยรองรับอัตราดอกเบี้ยที่ปรับสูงขึ้นได้หรือไม่ ต้องย้อนกลับไปช่วงวิกฤตการเงินโลก ตอนนั้น GDP ไทยติดลบ 0.9% กนง. จึงปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายมาอยู่ที่ 1.25% ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดในประวัติศาสตร์เพื่อดูแลเศรษฐกิจ ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว กนง. ก็ทยอยปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้น จนเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ ปี 2554 และความขัดแย้งทางการเมือง กนง. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาที่ 1.5% ในปี 2558 และคงอัตราดอกเบี้ยไว้เกือบ 3 ปี ซึ่งปีที่ปรับอัตราดอกเบี้ยมาที่ 1.5% ช่วงนั้นไทยมีความวุ่นวายทางการเมืองรัฐบาลไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ นโยบายการคลังไม่ทำงาน GDP อยู่ประมาณ 0.8% จึงต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อช่วยดูแลเศรษฐกิจ แต่วันนี้ภาพเปลี่ยนไปมาก เศรษฐกิจไทยโตในระดับศักยภาพที่ประมาณ 4% ต่อเนื่องมา 2-3 ปี เงินเพื่อปรับเข้าสู่กรอบเป้าหมาย กนง. มีความเห็นว่าความจำเป็นที่จะต้องคงอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำมากเป็นพิเศษลดลง จึงปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย 0.25% ฉะนั้น เวลาที่ดูอัตราดอกเบี้ยนโยบายต้องดูในบริบทของวัฏจักรเศรษฐกิจและภาพรวมในระยะยาวด้วย

ต้องขออย่าว่าในโลกนี้ไม่มีอะไรฟรี การที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายต่ำเป็นเวลานาน มีผลข้างเคียงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินข้อแรก คือ อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเป็นเวลานานส่งเสริมให้คนก่อหนี้มากขึ้นหนี้สินเทียบกับ GDP ของทั้งโลกอยู่ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ส่วนของไทย หนี้ภาคครัวเรือนที่สูง เป็นปัญหาทั้งในระดับครัวเรือนและระดับประเทศ การบริโภคไม่ค่อยฟื้นตัว เพราะประชาชนมีหนี้เยอะมาก อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำทำให้แรงจูงใจในการออมก็ไม่มี การที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ถ้าประชาชนมีเงินออมไม่เพียงพอ ก็จะกลายเป็นปัญหาของประเทศในอนาคต นอกจากนี้ เราต้องไม่ลืมว่าอัตราดอกเบี้ยคือต้นทุนของเงิน

สรุปประมาณการเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ จากรายงานนโยบายการเงิน เดือนธันวาคม 2561

	2560*	2561	2562
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ	3.9	4.2 (4.4)	4.0 (4.2)
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	0.7	1.1 (1.1)	1.0 (1.1)
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	0.6	0.7 (0.7)	0.9 (0.8)

หมายเหตุ : *ข้อมูลจริง, () รายงานนโยบายการเงิน เดือนกันยายน 2561

ประมาณการจากข้อมูลล่าสุดถึงก่อนวันประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน 1 วัน (18 ธันวาคม 2561)

อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำนาน ๆ กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น หรือ “Search for Yield” ที่ประเมินความเสี่ยงต่ำกว่าที่ควร (Underpricing of Risk) ที่ผ่านมามีเห็นพฤติกรรมเช่นนี้หลายรูปแบบ เช่น การนำเงินไปฝากไว้ในสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยไม่ได้ตั้งคำถามว่าเขาเอาเงินเราไปทำอะไร ดูแลดีแค่ไหน มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมหรือไม่ หรือพฤติกรรมที่คนใช้เงินออมหรือกู้เงินไปซื้อบ้านหลังที่ 2 หรือ 3 โดยหวังเพียงว่าราคาบ้านมีแต่จะปรับสูงขึ้น หรือได้ “เงินทอง” จากการกู้เงินสินเชื่อสิ่งหาไม่มาใช้ก่อน

เหตุผลเหล่านี้ทำให้อาณาการกลางหลายแห่งทั่วโลกต้องปรับนโยบายการเงินเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น หรือ Monetary Policy Normalization เช่นเดียวกัน กนง. มองว่านโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นสิ่งที่ช่วยระดับประเทศเศรษฐกิจไทย แต่ระดับการผ่อนคลายเป็นพิเศษเหมือนในอดีต มีความจำเป็นน้อยลง

การเลือกตั้งกับเศรษฐกิจไทย

คุณสุกรีชัย : ท่านมองว่าการเลือกตั้งในเดือนมีนาคมที่จะถึงนี้จะมีผลอย่างไรกับเศรษฐกิจไทย

ดร.สโร : เราไม่สามารถคาดเดาผลของการเลือกตั้งได้ แต่เรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ นโยบายเศรษฐกิจของพรรคการเมืองต่าง ๆ และอีกเรื่องสำคัญที่เราต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดขึ้น คือ ความขัดแย้ง ผมคิดว่า คนไทยรับรู้ถึงผลเสียจากความขัดแย้งทางการเมือง ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของเรารัฐบาลที่ต้องช่วยกันดูแลให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อให้ประเทศไทยกลับเข้าสู่ระบบประชาธิปไตย

นอกจากนี้ เรื่องที่ภาคธุรกิจทั้งไทยและต่างชาติจะให้ความสำคัญ คือ ความต่อเนื่องของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ที่ได้ริเริ่มเอาไว้แล้ว ถ้ามอย้อนกลับไปในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้เราเสียโอกาสลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น วันนี้มีหลายโครงการที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการประมูล หรือ ก่อสร้าง ฯลฯ เราคงอยากเห็นความต่อเนื่องของโครงการเหล่านี้ เพราะจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจไทยในอนาคต

สุกรีชัย หยุ่น

ถือเป็น “ผู้ขี้อวดคลื่น” แห่งวงการสื่อสารมวลชน เป็นผู้ก่อตั้งและอดีตผู้บริหารเครือเนชั่น องค์กรสื่อแถวหน้าของประเทศไทย เขาถือเป็น “ต้นแบบ” ของนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวในสายเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นต้นแบบของนักสื่อสารมวลชนยุคใหม่ที่มีการปรับตัวเข้ากับ “โลก 4.0” ได้เป็นอย่างดี

เดช จีติกวินิช

กับการกิจกรรมระดับศักยภาพงานไอที
และการวางโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านไอทีของระบบการเงินไทย

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลกำลังสร้างการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ และนับเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของทุกองค์กร ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงต้องเร่งยกระดับศักยภาพงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงจัดวางโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ระบบการเงินไทยอย่างมั่นคง และยั่งยืนในระยะยาว

เดช จีติกวินิช

ผู้ช่วยผู้จัดการ สายระบบข้อมูลสนเทศ

BOT พระสยาม MAGAZINE มีโอกาสสนทนากับ คุณเดช จิตรีนิข ผู้ช่วยผู้จัดการ สายระบบสารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อสอบถามถึงประโยชน์และความเสี่ยงของเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงความท้าทายสำหรับงานด้านไอทีของ ธปท.

คุณเดช จิตรีนิข สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาวิชา วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยวอร์เซสเตอร์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา มีประสบการณ์ในการวางยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาขับเคลื่อนองค์กรชั้นนำขนาดใหญ่หลายแห่ง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรงกว่า 25 ปี ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์กรขนาดใหญ่ และมีความรอบรู้ในระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี

Maximizing Value of Digital Tech

คุณเดชได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเทคโนโลยีในปัจจุบันว่า องค์กรต่าง ๆ ต้องเร่งเดินหน้าปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลถูกนำมาใช้เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจในทุกอุตสาหกรรม องค์กรที่สามารถนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์จะมีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงกว่าองค์กรอื่นอย่างมาก โดยตัวอย่างของเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ประกอบไปด้วย Cloud Computing, Analytics, Mobility, Automation, Blockchain, Artificial Intelligence และ Machine Learning เป็นต้น

เทคโนโลยีบน Cloud ก้าวล้ำไปไกลและรวดเร็วกว่าเทคโนโลยีเดียวกันที่ใช้อยู่ภายในองค์กร (On-premises) ในราคาที่ถูกลงเรื่อย ๆ เทคโนโลยี Automation ช่วยเสริมให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยความแม่นยำและความรวดเร็ว เทคโนโลยี Analytics ควบคู่กับเทคโนโลยี Machine Learning ช่วยให้ค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เราอาจจะมองไม่ออกด้วยความสามารถของมนุษย์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อ ธปท.

“งานด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันจะต้องเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาระบบตามความต้องการของธุรกิจ มาเป็นการทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างธุรกิจกับหน่วยงานเทคโนโลยี โดยใช้วิธีการใหม่ ๆ เช่น Design Thinking และ Agility เพื่อร่วมกันประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด” คุณเดชอธิบาย

Managing Information Security

ทว่าเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ก็มาพร้อมความเสี่ยงภัยด้านความปลอดภัยของข้อมูล คุณเดชกล่าวว่า ความท้าทายที่สำคัญสำหรับไอที คือ วิธีการปรับความสมดุลที่เหมาะสมที่สุด การนำ

“งานด้านไอทีของ ธปท. มีความท้าทายในส่วนที่ต้องเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก ให้ทันต่อสถานการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการและพฤติกรรมของประชาชน ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศในอนาคต ในขณะที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของระบบพื้นฐานของประเทศด้วย”

เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่มาใช้ขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้า โดยมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลต่ำ และระบบต้องมีความเสถียร ดังนั้นจึงต้องใช้ความรอบคอบอย่างมากในการปรับสมดุลทั้ง 3 ด้านนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะเดินหน้าต่อไป

“งานด้านไอทีของ ธปท. มีความท้าทายในส่วนที่ต้องเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอกให้ทันต่อสถานการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการและพฤติกรรมของประชาชนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศในอนาคต ในขณะที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของระบบพื้นฐานของประเทศด้วย”

Digital Challenges

คุณเดชยังได้ชักชวนให้ชาว ธปท. และประชาชนทุกคนมองเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่เป็นเรื่องสนุกและท้าทาย ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้กับพี่น้องและเพื่อน ๆ ทั้งในและนอกองค์กรของตน เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

“อีกเรื่องที่ยากจะฝากไว้คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งไม่เฉพาะแค่ที่ทำงานเท่านั้น แต่อยู่รอบตัวเราตลอดเวลา รวมถึงที่บ้านด้วย ผู้ไม่ประสงค์ดีมักใช้ช่องโหว่จากอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารส่วนตัว ในการหาข้อมูลที่สามารถใช้เพื่อเข้าถึงระบบของเรา เราจึงต้องตระหนักถึงความปลอดภัย และใช้อุปกรณ์สื่อสารด้วยความระมัดระวัง”

อาร์ม ตั้งนิรันดร

สังคม วัฒนธรรม การค้า และการรับมือสงคราม การค้าของจีน

ดร.อาร์ม ตั้งนิรันดร อาจารย์ด้านกฎหมายกับการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอดีตผู้อำนวยการ ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ ไทย-จีน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญเรื่องจีนที่เคยใช้ชีวิตทั้งในจีน และสหรัฐฯ การที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ทรัมป์ประกาศทำสงครามการค้ากับประเทศจีน เป็นเรื่องที่ถูกจับตามองจากทั่วโลก สำหรับประเทศไทยที่เป็นคู่ค้าของทั้งสองประเทศ จะได้รับผลกระทบอย่างไร อาจารย์อาร์มได้นำเสนอทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาที่ผ่านมามองจีน และสงครามการค้าครั้งนี้ไว้อย่างน่าสนใจ

ดร.อาร์ม ตั้งนิรันดร

อาจารย์ด้านกฎหมายกับการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้เขียนหนังสือ China 5.0: สัจฉริยะ เศรษฐกิจยุคใหม่ และแผนการใหญ่ AI

สังคม วัฒนธรรม การค้า แคนบัส

“ผมมีเพื่อนคนจีนเยอะ เวลาชวนเขามาเมืองไทย สิ่งที่เขา มักบอก ว่าไทยแตกต่างจากจีนอย่างชัดเจน คือ ชีวิตที่ไม่เร่งรีบของคนไทย จังหวะชีวิตแบบสบาย ๆ ความรู้สึกอย่างนี้ไม่ค่อยมีในประเทศจีน ที่จีนทุกอย่างดูจะเร่งรีบไปหมด เวลาเพียงหนึ่งปีมีการเปลี่ยนแปลง อย่างมหาศาล มีคำกล่าวว่า ‘หนึ่งปีในประเทศจีน เท่ากับหลายปี ในประเทศอื่น’

“คนจีนรู้สึกว่าเขาคงต้องปรับตัว รีบตามให้ทันความเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ผู้ประกอบการจีนต้องปรับตัวตลอด ทั้งเปลี่ยนโมเดล ธุรกิจ เปลี่ยนรูปแบบการทำงาน หาความรู้เพิ่ม คนจีนจะเรียนรู้ ปรับตัวได้รวดเร็ว ดันรน ต่อสู้ มีความกดดันสูงมาก ไม่ใช่ชีวิต แบบสบาย ๆ

“แนวคิดที่สำคัญมากของคนจีนอีกอย่างคือ เขาไม่เคยตั้งคำถาม ว่าเขาหรือไม่เอาสิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่มักจะถามว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร จากสิ่งนั้น เช่น เรามักจะถามว่าเขาหรือไม่เอารถไฟความเร็วสูง แต่คนจีนจะถามว่าถ้าสร้างรถไฟความเร็วสูงเพื่อขนคนหรือขนสินค้า แล้ว จะพัฒนาพื้นที่รอบข้างได้อย่างไร จะใช้วิธีไหนในการสร้าง จะใช้เทคโนโลยีอะไร ฯลฯ คนจีนเป็นคนที่ดีซบซ้อนและถนัดคิด เชิงยุทธศาสตร์

“ลักษณะวิธีคิดอีกอย่างที่น่าสนใจ คือ ‘การเรียนรู้’ (เลียนแบบและ เรียนรู้) ซึ่งหากดูในมิติการเรียนรู้หนังสือของจีนก็คือ การท่องจำ และ ผูกเขียนเรียงความ เรียงความที่ดีต้องเขียนเลียนแบบแบบแผนของ เรียงความที่ยอดเยี่ยมในอดีต ดังนั้น คนจีนจึงมองว่าการลอกเลียน ไม่ใช่เรื่องผิด เขา Copy แล้วพัฒนา เขาเลียนแบบและเรียนรู้ ขบวนการอันหนึ่งของสงครามการค้า ก็คือ การลอกเลียนและ พัฒนาเทคโนโลยีที่รวดเร็วของจีน ซึ่งสหรัฐฯ มองว่าเป็นภัยต่อ ความมั่นคงในระยะยาวของสหรัฐฯ

“นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีความเป็นชาตินิยมสูงมาก อย่างตอนแรก e-Commerce ที่ใหญ่ที่สุดในจีนก็คือ eBay ซึ่งเป็นต่างชาติ คนจีนก็จะถามว่า เรื่องอะไรให้ต่างชาติทำ ทำไมเราไม่ทำเอง ต่อมา อาลีบาบาของจีนเองก็ทำแข่ง แคมทำได้ดีกว่า ไล่ eBay กลับบ้านไป เขา ‘เรียนรู้’ จากคนอื่น อาลีบาบาประสบความสำเร็จก็เพราะ การทำระบบ Ecosystem ครบวงจร เป็นทั้ง e-Commerce, Finance และ Logistics มีแพลตฟอร์มครบวงจร อย่าง WeChat ก็เหมือนกัน ทำครบวงจรจนตอนนี้ยากที่คู่แข่งจะตามทันในตลาดจีน”

ทิศทางการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

“เดิมในยุคเหมาเจ๋อตง จีนใช้ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผน (Planned Economy) ซึ่งรัฐบาลทำหน้าที่วางแนวทางควบคุม เศรษฐกิจทั้งหมด กำหนดว่าโรงงานไหนจะผลิตสินค้าอะไร จำนวน

เท่าไร โดยจะไม่มีกรรมสิทธิ์ของเอกชนเกี่ยวข้อง ต่อมาภายหลัง ในยุคเติ้งเสี่ยวผิง จีนค่อย ๆ ปฏิรูปมาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy) ให้สิทธิเอกชน ส่งเสริมการลงทุนและส่งออก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ

“ปัจจุบันจีนอยู่ในยุคที่ต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งใหญ่อีกครั้ง โดยปรับจากอุตสาหกรรมแรงงานเข้มข้น ที่พึ่งพิงการส่งออกสูง มาเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ เทคโนโลยีเข้มข้น และพึ่งพิงการบริโภคภายในประเทศมากขึ้น รวมถึงเปลี่ยนจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ขยับมาเน้นส่งเสริม ภาคบริการที่ช่วยขับเคลื่อนแรงงานได้ดี และทำให้การกระจายรายได้ ดีขึ้นด้วย

“จีนให้ความสำคัญกับการยกระดับเทคโนโลยีมาตลอด ซึ่งตอนนี้ เทรนด์จริง ๆ ของจีนยุคใหม่ คือ ยุค Mass Entrepreneurship, Mass Innovation อันนี้เป็นสโลแกนของรัฐบาลจีนเลย ที่ต้องการส่งเสริมให้ทุกคนเป็นผู้ประกอบการ เป็นนักนวัตกรรม นักสร้างสรรค์ และเราก็เห็นคนจีนรุ่นใหม่ทำธุรกิจเยอะมากผ่านวิธี ทำธุรกิจที่หลากหลาย”

ต้นตอปัญหาสงครามการค้าจีน - สหรัฐฯ

“ผมคิดว่าความไม่พอใจของสหรัฐฯ มีสองเรื่อง เรื่องที่หนึ่ง คือ จีนอุดหนุนรัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนที่จีนต้องการจะส่งเสริม ทำให้ บริษัทจีนได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลก เรื่องที่สอง คือ เรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และการได้มาซึ่งเทคโนโลยี นั้น ๆ ซึ่งสหรัฐฯ มองว่าจีนขโมยเทคโนโลยี

“หลายอย่างจีนไม่ได้เริ่มต้นทำ Research and Development (R&D) ด้วยตนเอง แต่เขาซื้อเทคโนโลยีชาวต่างชาติ หรือชวน ชาวต่างชาติมาร่วมลงทุน ทำ Joint Venture และ ‘เรียนรู้’ หรือ บังคับให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าว จึงทำให้จีนยกระดับ เทคโนโลยีได้เร็วมาก

“เทคโนโลยีเป็นประเด็นสำคัญ เพราะมีมิติเรื่องความมั่นคงด้วย ถ้าดูแผน Made in China 2025 ของจีน ซึ่งกำหนดอุตสาหกรรม เป้าหมาย และกำหนดว่าบริษัทจีนจะต้องครองสัดส่วนสำคัญในตลาด ภาคอุตสาหกรรมเหล่านั้น ถ้าเราไปดู จะเห็นว่าอุตสาหกรรม เป้าหมายเกือบทั้งหมดเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน ด้านการทหารได้ด้วย

“นอกจากนั้น หลายคนในสหรัฐฯ ยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทจีนกับรัฐบาลจีน เช่น Huawei ไกล่ชิด กับรัฐบาลแค่ไหน เรื่องที่เกี่ยวข้องกันคือ ในทางเทคนิค มีความ เป็นไปได้ที่จะมีการติดตั้งอุปกรณ์สอดแนมหรือเก็บข้อมูลผ่านอุปกรณ์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงเริ่มมีกระแสกังวลว่า ถ้าอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่

ทั้งหมดต้องมีชิ้นส่วนที่มาจากจีนอาจเกิดปัญหาได้ เป้าหมายหนึ่งของสงครามการค้า คือ จีนต้องการกดดันให้บริษัทสหรัฐฯ เคลื่อนย้ายฐานการผลิตอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ออกจากจีน แต่ยังเป็นคำถามที่น่าคิดว่า ในความเป็นจริง จะเป็นไปได้จริงหรือไม่? เพราะการผลิตที่จีนมีความได้เปรียบในด้านต้นทุนและห่วงโซ่การผลิตที่มีประสิทธิภาพและค่อนข้างสมบูรณ์

“สิ่งที่ผมอยากชี้ให้เห็น ก็คือ ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นประเด็นความขัดแย้งที่มีมานานแล้ว ไม่ใช่เพิ่งเริ่มมีในสมัยประธานาธิบดีทรัมป์ แต่ในสมัยก่อน สหรัฐฯ เลือกใช้รูปแบบการต่อสู้แนวทางอื่น เช่น ประธานาธิบดีโอบามาใช้การสร้างกลไกความร่วมมือ TPP¹ เพื่อกดดันจีน สมัยก่อน เราจะคิดว่า คนโดยปกติจะไม่ทำสงครามการค้า เพราะไม่สมเหตุผล ผล คือ ทำแล้วแพ้ทั้งคู่ คำนวณแล้วประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวมลดลง แต่ประธานาธิบดีทรัมป์ไม่ได้คิดแบบนี้นักเศรษฐศาสตร์ เขาคิดแบบนักการเมืองและนักธุรกิจ เมื่อประธานาธิบดีทรัมป์ได้รับเลือกตั้งเข้ามาจึงฉีก TPP และเลือกเล่นเกมแบบนักเลงก็คือการทำสงครามการค้าแบบที่เราเห็น

¹ ข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก หรือ Trans-Pacific Partnership (TPP)

“เราไม่รู้ว่าเกมนี้ลึกซึ้งแค่ไหน ไม่รู้ว่าสหรัฐฯ คิดอะไรกันแน่ ต้นลึกลงมาบางเพียงใด ต้น ๆ ก็แค่เป็นลูกบ้าของประธานาธิบดีทรัมป์ แต่ก็มีทัศนะของนักวิเคราะห์ไม่น้อยที่มองว่า เรื่องนี้มีมิติเรื่องการต่อสู้ทางยุทธศาสตร์ ซึ่งสหรัฐฯ ต้องการรักษาดำแหน่งมหาอำนาจเดิม และท้าทายการผงาดขึ้นมาของจีน ถ้าคิดแบบลึกซึ้งอาจต้องการปรับเปลี่ยนห่วงโซ่การผลิตของโลกใหม่ (Reorient Global Value Chains) โดยเฉพาะในกลุ่มอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้ลดการพึ่งพาการผลิตหรือชิ้นส่วนจากจีน แต่อย่างที่ผมเรียนในตอนต้น คือมีคำถามใหญ่ว่า จะเป็นไปได้จริงหรือในโลกที่สหรัฐฯ และจีนมีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจสูงมาก และการผลิตที่จีนคุ้มค่ากว่าในด้านต้นทุนและประสิทธิภาพ”

ผลกระทบจากสงครามการค้าในระดับโลก และประเทศไทย

“ในระยะสั้น ทั้งสองฝ่ายคงพยายามบรรลุข้อตกลงบางอย่างเพื่อสร้างบรรยากาศทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในทั้งสองประเทศ ตอนนี้ประธานาธิบดีทรัมป์ก็ต้องการประกาศชัยชนะในสงครามการค้า เพื่อเรียกคะแนนนิยม เพราะประธานาธิบดีทรัมป์เองก็ประสบปัญหาการเมืองภายในมาก ขณะเดียวกันก็ดูเหมือน

“สิ่งที่ผมอยากชี้ให้เห็น ก็คือ ทั้งหมดที่กล่าวมา
เป็นประเด็นความขัดแย้งที่มีมานานแล้ว
ไม่ใช่เพิ่งเริ่มมีในสมัยประธานาธิบดีทรัมป์
แต่ในสมัยก่อน สหรัฐฯ เลือกใช้รูปแบบการต่อสู้
แนวทางอื่น เช่น ประธานาธิบดีโอบามาใช้การสร้าง
กลไกความร่วมมือ TPP เพื่อกดดันจีน สมัยก่อน
เราจะคิดว่า คนโดยปกติจะไม่ทำสงครามการค้า
เพราะไม่สมเหตุผล ผล คือ ทำแล้วแพ้ทั้งคู่
คำนวณแล้วประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวมลดลง
แต่ประธานาธิบดีทรัมป์ไม่ได้คิดแบบนักเศรษฐศาสตร์
เขาคิดแบบนักการเมืองและนักธุรกิจ
เมื่อทรัมป์ได้รับเลือกตั้งเข้ามาจึงฉีก TPP
และเลือกเล่นเกมแบบนักเลงก็คือการทำสงคราม
การค้าแบบที่เราเห็น ”

จีนจะพร้อมที่จะบรรลุข้อตกลงบางอย่าง เช่น ซื้อสินค้า
เกษตรจากสหรัฐฯ มากขึ้น โดยที่เกษตรกรเป็นฐานเสียง
สำคัญของประธานาธิบดีทรัมป์ รวมทั้งเปิดภาคธุรกิจบางอย่าง
และให้ทุนสหรัฐฯ มาลงทุน

“แต่ในระยะยาว ถ้าเราเข้าใจเบื้องหลังของความขัดแย้งดังที่
กล่าวมาก่อนหน้านี้ เราจะเห็นว่า ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างจีนและ
สหรัฐฯ คงไม่จบง่าย ๆ คืออาจพักรบสั้น ๆ แต่สุดท้ายก็จะปะทุขึ้นมา
อีก และถึงแม้จะหมดยุคของประธานาธิบดีทรัมป์ แต่ประธานาธิบดี
คนต่อไปก็จะต้องสู้กับจีนเรื่องการค้า เพียงแต่รูปแบบ ความเข้มข้น
ความหิวหาอาจไม่เท่าเดิม แต่โดยสาระแล้ว พื้นฐานของความ
ขัดแย้ง คือ การอุดหนุนรัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนของรัฐบาลจีน
และการยกระดับเทคโนโลยีที่รวดเร็วของจีนยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป
และจีนก็คงไม่ยอมเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาแบบนี้

“ส่วนผลกระทบในช่วงนี้ คนจีนคิดว่าเขาพออดทนและรับมือ
ได้ จะเห็นได้จากปี ค.ศ. 2008 ในช่วงวิกฤติการเงินโลกเป็นต้นมา
จีนได้ค่อย ๆ ปรับโมเดลเศรษฐกิจมามากแล้ว สัดส่วนการพึ่งพา
การส่งออกของจีนค่อย ๆ ลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น
ในภาพรวม สงครามการค้าครั้งนี้จีนคงไม่ได้เจ็บตัวจนพัง แต่ก็

ถือว่าเจ็บตัวอยู่เหมือนกัน เพราะภาคการส่งออกของจีนก็ยังคงเป็น
ส่วนสำคัญของเศรษฐกิจจีน

“แต่ปัญหาสำคัญกว่านั้น คือ สงครามการค้าทำให้เกิดความ
ผันผวน และคนจีนไม่ชอบความไม่แน่นอน พอเกิดความผันผวน
คนเริ่มไม่มั่นใจ จะลดการลงทุน จะลดการใช้จ่ายใช้สอย สุดท้าย
มันก็กระทบเศรษฐกิจจีนทั้งระบบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“ส่วนสหรัฐฯ เองก็เจ็บตัวเช่นกัน ทั้งบริษัทสหรัฐฯ ที่ลงทุนในจีน
ทั้งผู้บริโภคในสหรัฐฯ ต้องซื้อของแพงขึ้น ทั้งสินค้าสหรัฐฯ ที่ถูกจีน
ตั้งกำแพงภาษีตอบโต้ แต่ทั้งสองฝ่ายต่างก็มองว่าอีกฝ่ายน่าจะ
เจ็บตัวมากกว่า ฝ่ายเราน่าจะทนได้มากกว่า ทนได้นานกว่า ต้องดูกันว่า
ใครจะกะพริบตาก่อนกัน

“การทำสงครามการค้าทำให้เศรษฐกิจโลกผันผวน ทำให้
บรรยากาศเศรษฐกิจทั่วโลกไม่ดี ส่วนผลกระทบกับประเทศไทยต้อง
ดูว่าเป็นภาคอุตสาหกรรมไหน ถ้าส่งออกส่วนใหญ่ไปจีนก็อาจได้รับผล
กระทบมาก ซึ่งเรามีภาคธุรกิจจำนวนมากที่ส่งชิ้นส่วนไปจีน
แต่ถ้าเป็นภาคอุตสาหกรรมที่แข่งกับจีนส่งออกไปสหรัฐฯ ก็อาจทำให้
มีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

“ผู้ประกอบการและรัฐบาลต้องหาโอกาสจากวิกฤติ เช่น
ผู้ประกอบการไทยที่ส่งสินค้าแข่งกับจีน ต้องพยายามทำสัญญาระยะยาว
(Long Term Contract) กับคู่ค้าในช่วงสงครามการค้า เพราะถ้า
ไม่มีสัญญาระยะยาว เมื่อสงครามการค้าพักรบ คู่ค้าก็จะหันกลับไป
ซื้อสินค้าจากจีน นอกจากนั้น เราต้องพยายามชักจูงให้ต่างชาติเลือก
มาขยายการลงทุนในไทยมากขึ้น โดยดูภาคอุตสาหกรรมที่เรามีความ
ได้เปรียบอยู่แล้วหรือพอจะต่อยอดได้ หรือดูภาคอุตสาหกรรมใหม่ ๆ
ที่กำลังจะเกิดขึ้นตามเทรนด์โลกอนาคต อุตสาหกรรมเหล่านี้จำเป็น
ต้องมีความพร้อมในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเราจะได้เปรียบ
ประเทศเพื่อนบ้าน แต่ถ้าเราคิดจะแข่งแต่ในอุตสาหกรรมแรงงาน
เข้มข้น เราจะสู้เพื่อนบ้านอย่างเวียดนามไม่ได้”

ความยากในการติดตามการเปลี่ยนแปลงในจีน

“ผมคิดว่าความผงาดขึ้นมาของจีนสันตะเทือนทั้งโลก และสงคราม
การค้าระหว่างจีน-สหรัฐฯ ก็สันตะเทือนทั้งโลกด้วยเช่นกัน
การติดตามจีนไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว
และมีความซับซ้อน ส่วนที่คนชอบถามว่าเราเรียนรู้ะไรจากจีนได้บ้าง
เราเรียนรู้หลาย ๆ วิธีคิดของจีนได้ ทั้งการปรับตัว การแข่งขัน
การตลาด และความจริงที่ว่าโมเดลการพัฒนาไม่มีสูตรตายตัว
เราต้องวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของเราเอง และต้องปรับตัว
ตามสถานการณ์ สิ่งที่เคยทำแล้วประสบความสำเร็จในอดีต หรือสิ่งที่
ประสบความสำเร็จในประเทศอื่น ๆ ก็ไม่จำเป็นว่าทำแล้วจะประสบ
ความสำเร็จในประเทศเราเสมอไป”

ภาพจากซ้ายไปขวา : ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ธปท. ปี 2561 ปี 2562 และปี 2560 ตามลำดับ

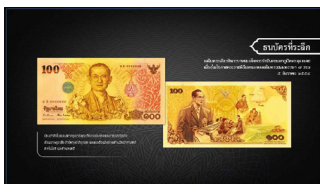
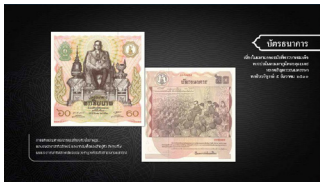
ปฏิทินธนาคารแห่งประเทศไทย เอกลักษณ์และความภูมิใจขององค์กร

สวัสดีครับ ในวันแรกของการทำงานทุกปี ผมจะนำพวงมาลัยมากราบไหว้พระพุทธรูปและพระสยามเทวาธิราชที่ห้องทำงาน เพื่อความเป็นสิริมงคลและขอพรให้การทำงานตลอดทั้งปีเป็นไปอย่างราบรื่น จากนั้นจึงจะนำปฏิทินมาวางไว้บนโต๊ะทำงาน เพื่อเป็นสัญญาณเริ่มต้นของการทำงานในวันแรก แต่ด้วยความโดดเด่นของปฏิทินตั้งโต๊ะ ธปท. ประจำปี 2562 ทำให้ผมต้องพลิกดูรูปภาพบนปฏิทินจนครบทั้ง 12 เดือนอยู่หลายรอบ

ความโดดเด่นของปฏิทินคือ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์จักรี ตามรูปภาพด้านหน้าและด้านหลังของธนบัตรแบบ 17 ทุกชนิดราคาที่เป็นธนบัตรหมุนเวียนในปัจจุบัน เป็นธนบัตรที่พิมพ์ขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ-บดินทรเทพยวรางกูร ในการเสด็จขึ้นทรงราชย์สืบสันตติวงศ์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 10 และเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข นำความร่มเย็นมาสู่อาณาประชาราษฎร์ และสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาติบ้านเมืองตลอด 236 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ บนปฏิทินยังจัดวางลาย

ดอกประดิษฐ์จากธนบัตรที่ปรับเป็นสีทอง และลายเส้นเอกลักษณ์ของแบงก์ชาติที่แถบด้านล่าง

ปฏิทินตั้งโต๊ะของแบงก์ชาติฉบับแรกเกิดขึ้นในปี 2545 ในยุคท่านผู้ว่าการ ม.ร.ว. จิตมณฑล โสณกุล ซึ่งได้ให้ทีมงานสัมพันธ์สายทรัพยากรบุคคล จัดทำขึ้นให้พนักงานทุกคน เพื่อส่งเสริมให้พนักงานได้รู้จัก จดจำ และเข้าใจถึงค่านิยมร่วมภายใต้ชื่อ “O-TEACH”¹ ที่ต้องการให้พนักงานได้ช่วยกันผลักดันเพื่อกอบกู้ศรัทธาแบงก์ชาติภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2541 รวมทั้งเห็นว่า ในช่วงที่ผ่านมาพนักงานมักจะนำปฏิทินตั้งโต๊ะของธนาคารพาณิชย์หรือองค์กรอื่น ๆ มาวางไว้ที่โต๊ะทำงานของตน

ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ธปท. ปี 2560

ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ธปท. ปี 2561

ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ธปท. ปี 2562

ปฏิทินในปีดังกล่าวมีข้อความอธิบายถึงการปฏิบัติตนตาม ค่านิยมร่วม พร้อมตัวการ์ตูน (Mascot) ที่เป็นสัญลักษณ์ของ O-TEACH เพื่อสร้างการรับรู้และการจดจำให้กับพนักงาน ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดทำปฏิทินตั้งโต๊ะตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยในช่วงแรกทีมงานสายทรัพยากรบุคคลจะเป็นผู้ออกแบบ ภายหลังได้โอนงานมาให้ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร (ผปร.) เป็นผู้จัดทำ โดยรูปภาพในปฏิทินจะสอดคล้องกับไดอารี่ประจำปีที่มีความเชื่อมโยงกับแบงก์ชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่านิยมต่างยุคต่างสมัย การสร้างความรักความผูกพันในองค์กร ภาพเขียนและศิลปะที่ตกแต่งภายในอาคาร ศิลปะบนธนบัตรไทย รวมถึงภาพพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 9 เป็นปฏิทินประจำปี 2560 เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นหาที่สุดมิได้

ในปีนี้ ผปร. ได้ส่งปฏิทินตั้งโต๊ะ ปฏิทินแขวน และสมุดบันทึก เข้าประกวดปฏิทินดีเด่นรางวัล “สุริยศศิธร” ของสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 39 ประจำปี พ.ศ. 2562 ในประเภทเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ และจากวันนั้นถึงวันนี้ ปฏิทินแบงก์ชาติไม่ได้มีความมุ่งหมายเพียงแค่สร้างการรับรู้จดจำ และนำไปใช้ประโยชน์ แต่นำมาสู่เอกลักษณ์ความเป็นแบงก์ชาติ เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และยังทรงคุณค่าอีกด้วย

ในโอกาสนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ผู้อ่านทุก ๆ ท่านประสบพบแต่ความสุขทั้งกายและใจ คิดอะไรได้แต่ตั้งใจนึก ทำทุก ๆ สิ่งได้ราบรื่นสมกับเป็นปีขุนครับ

รณดล นุ่มนนท์

2 มกราคม 2562

¹ O-TEACH หมายถึง O — Open Communication T — Teamwork E — Efficiency A — Accountability C — Competence และ H — Honesty and Integrity

*ขอขอบคุณ คุณมณีนจาย ไชยนุวัติ คุณพิชญา การสมมติ คุณพิมลดา บัณจุกำพล คุณกมลพรณ แซ่มชื่น คุณรณรงค์ ไชยสมบัติ จาก ผปร. และ คุณสหทัย เกตุบำรุงพร จาก ผทบ. ที่สนับสนุนข้อมูลในการจัดทำข้อมูลนี้

ปลดล็อก SMEs ไทย

ปรับตัวอย่างไรให้เติบโต

ถ้าพิจารณาถึงจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว คงยากที่จะปฏิเสธถึงความสำคัญของธุรกิจ SMEs ที่มีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และคนไทยนับล้านคนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นในฐานะเจ้าของกิจการหรือลูกจ้าง ที่ผ่านมาธุรกิจ SMEs ต้องเผชิญความท้าทายจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด ซึ่งทำให้กระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป

สปท. จึงได้สำรวจ SMEs กว่า 2,400 รายทั่วประเทศ เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค รวมทั้งแนวทางการปรับตัวที่ตรงจุด

ปัญหาสำคัญที่ SMEs ไทยต้องเผชิญ

จากการสำรวจจนการพาณิชย์ 6 แห่ง สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย ในการกระจายแบบสำรวจให้แก่ SMEs ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ที่ผ่านมา พบว่า SMEs ไทยเผชิญกับ 2 ปัญหาสำคัญ คือ

(1) **ปัญหาด้านต้นทุนสูง** นอกจาก SMEs จะมีภาระต้นทุนธุรกิจที่สูง เช่น ราคาวัตุดิบ ต้นทุนการเงิน และค่าจ้างแรงงานแล้ว ยังเผชิญกับต้นทุนแฝงที่เกิดจากความยุ่งยากในการติดต่อกับภาครัฐและการขอสินเชื่อ

(2) **การแข่งขันรุนแรงที่มาจากรอบด้าน** ทั้งจากคู่แข่งที่เป็น SMEs ด้วยกันเอง การแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่ขยายสาขาไปทุกพื้นที่

และการแข่งขันกับธุรกิจ e-Commerce ที่ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป

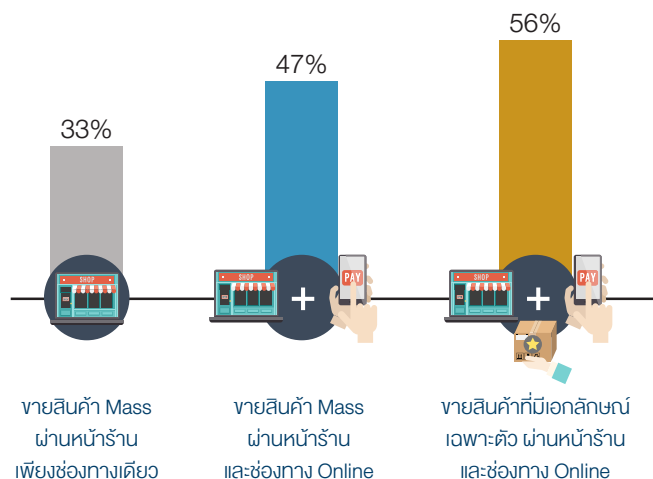
เมื่อประมวลผลสำรวจเพื่อศึกษาแนวทางที่ SMEs ใช้อยู่กับ 2 ปัญหาข้างต้นพบว่า ทางเลือกหลักที่ SMEs ส่วนใหญ่ใช้ โดยเฉพาะเมื่อประสบกับภาวะแข่งขันที่รุนแรง คือ การใช้กลยุทธ์ด้านราคา เพื่อดึงดูดลูกค้าและเพิ่มปริมาณขาย อย่างไรก็ตาม การแข่งด้วยราคาโดยไม่ได้พัฒนาสินค้าหรือบริการให้มีคุณภาพหรือมีความแตกต่างจากคู่แข่ง กลับส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง โดยผลสำรวจพบว่า SMEs ที่เน้นการแข่งขันด้วยราคาเป็นหลัก ส่วนใหญ่ประสบกับภาวะยอดขายลดลง เนื่องจากธุรกิจขาด Brand Loyalty และเสียฐานลูกค้าให้กับคู่แข่งได้ง่าย

อย่างไรก็ดี พบว่ามี SMEs อีกกลุ่มหนึ่ง que เลือกใช้การปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจ ดังนี้

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจและการควบคุมต้นทุน ด้วยการนำเครื่องจักรและเทคโนโลยี รวมถึงนำระบบ IT มาใช้ในการวางแผนธุรกิจ จัดทำบัญชีและบริหารสต็อกสินค้า
- (2) พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้แตกต่างจากคู่แข่ง และใช้โอกาสจากโลกออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการขายและขยายตลาดไปสู่กลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ

โอกาสในการเติบโตของ SMEs

(จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน)

นอกจากนี้ ผลการสำรวจยังสะท้อนให้เห็นว่า การที่ SMEs นำธุรกิจเข้าสู่ตลาดออนไลน์ แต่ยังคงขายสินค้าหรือบริการที่ไม่มีเอกลักษณ์นั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืน เนื่องจากตลาดออนไลน์มีการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นจากคู่แข่งจำนวนมาก และจากการสำรวจพบว่า มี SMEs เพียงร้อยละ 47 ที่ธุรกิจสามารถเติบโตได้จากการเพิ่มช่องทางออนไลน์ในการจำหน่ายสินค้าและบริการที่ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Mass Product) ดังนั้นการมุ่งยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการให้แตกต่างจากคู่แข่ง และให้ช่องทางการค้าออนไลน์สร้างโอกาสในการเข้าถึงและขยายฐานลูกค้า จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้แก่ธุรกิจในระยะยาว

ความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นเป็นผลลัพธ์จาก “การปรับตัว” ผลพลอยได้ที่ตามมา คือ “การระดมทุนการเงินที่บรรเทาลง”

SMEs ที่ปรับตัวได้

- ☑ ประยุกต์ใช้เครื่องจักร หรือ IT
- ☑ พัฒนาสินค้า / บริการให้แตกต่าง ก้นสมัย และมีคุณภาพสูง
- ☑ ใช้โอกาสจากยุค Digital เพิ่มช่องทางการขาย

รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

SMEs ที่ปรับตัวไม่ได้

- ☒ ไม่ได้ยกระดับกระบวนการผลิต
- ☒ สินค้า / บริการไม่ตอบโจทย์ตลาด
- ☒ ขายสินค้า / บริการผ่านหน้าร้านเพียงช่องทางเดียว

SMEs ที่ปรับตัวได้มี โอกาสในการเติบโต “มากกว่า” SMEs ที่ปรับตัวไม่ได้

(*) สัดส่วนจาก SMEs ที่มีการปรับตัวรอบด้านทั้งหมด 285 ราย

SMEs ที่ปรับตัวได้เห็นว่า ต้นทุนการเงินเป็นการ “น้อยกว่า” SMEs ที่ปรับตัวไม่ได้

61%*

28%**

31%*

64%**

(**) สัดส่วนจาก SMEs ที่ไม่มีการปรับตัวจำนวน 923 ราย

หากพิจารณาผลลัพธ์จากการปรับตัว ผลการสำรวจพบว่า การที่ SMEs ปรับตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะทำให้ความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มขึ้นและต้นทุนการบริหารจัดการลดลง ซึ่งทำให้ผลประกอบการเพิ่มขึ้นแล้ว ยังนำมาสู่ผลพลอยได้ด้านการเงินที่ตามมาอีกด้วย กล่าวคือ SMEs ที่มีการปรับตัวส่วนใหญ่เห็นว่ ต้นทุนการเงินไม่ใช่ปัญหาหลักเพราะธุรกิจเข้มแข็งและมีรายรับเพียงพอต่อรายจ่าย

นอกจากปัญหาสำคัญที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ผลสำรวจยังพบว่า SMEs ไทยบางกลุ่มต้องเผชิญกับปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่ทำให้การเติบโตและการปรับตัวมีความท้าทายมากขึ้น โดยเฉพาะอิทธิพลของ วัฏจักรเศรษฐกิจในมิติเชิงพื้นที่พบว่า SMEs ในเมืองรองมีความท้าทาย

ในการดำเนินธุรกิจมากกว่าเมืองหลัก จาก 3 ปัญหาเพิ่มเติม ดังนี้ (1) ขนาดของตลาดที่เล็ก ทำให้ผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่รุนแรงกว่า SMEs ในเมืองหลัก อาทิ การแข่งขันกับ Modern Trade ห้างสรรพสินค้า และโรงแรมที่พักที่มีเครือข่ายจากส่วนกลาง (2) ปัญหาขาดแคลนแรงงาน จากการอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลัก การดึงดูดแรงงานจากธุรกิจขนาดใหญ่ และความต้องการของแรงงานรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป และ (3) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้ออำนวย ซึ่งเป็นสาเหตุให้ SMEs เมืองรองเสียโอกาสทางการค้าและการลงทุน ธุรกิจสูงขึ้น อาทิ ถนนชำรุดและคับแคบ ต้นทุนค่าขนส่งแพงกว่า คู่แข่งในเมืองหลัก และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร

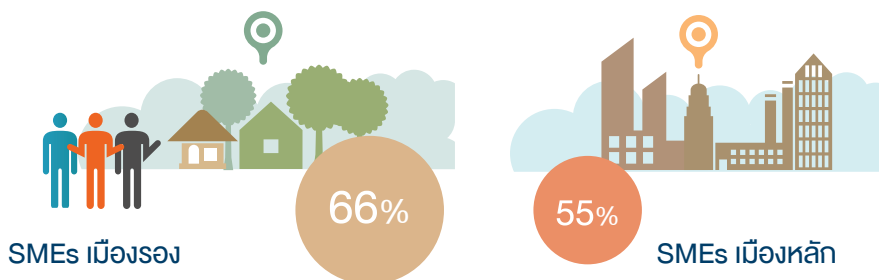
3 ปัญหาเพิ่มเติมที่ SMEs ในเมืองรองเผชิญ

1. ตลาดเล็ก...

ทำให้ต้องแข่งขันรุนแรงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ที่ขยายเข้ามาในพื้นที่

สัดส่วน SMEs ที่ได้รับผลกระทบ จากการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่

(จาก SMEs เมืองรอง จำนวน 1,162 ราย และ SMEs เมืองหลัก จำนวน 1,254 ราย)

2. แรงงานขาดแคลน เพราะ...

คนอพยพ
ไปเมืองหลัก

ธุรกิจรายใหญ่
ดึงดูดแรงงาน

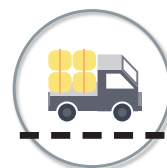

คนรุ่นใหม่
ชอบงาน
ในสำนักงาน

3. โครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้ออำนวย

ถนนชำรุด
และคับแคบ

ค่าขนส่ง
แพงกว่า
เมืองหลัก

อินเทอร์เน็ต
ไม่เสถียร
และเข้าไม่ถึง
บางพื้นที่

หมายเหตุ : SMEs เมืองรอง ตั้งอยู่ใน 57 จังหวัดที่ GDP ต่ำกว่า 1.5 แสนล้านบาท

อีกหนึ่งปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs ไทย คือ ความยุ่งยากในการติดต่อกับภาครัฐและภาคการเงิน โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การติดต่อกับภาครัฐและการขอสินเชื่อมีขั้นตอนที่ซับซ้อน มีเงื่อนไขและใช้เอกสารมาก รวมถึงมีค่าใช้จ่ายแฝง อาทิ ค่าประเมินหลักประกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเพิ่มภาระต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ และทำให้ SMEs บางกลุ่มเสียโอกาสทางการค้า นอกจากนี้ ผลสำรวจยังพบว่า SMEs มีความไม่แน่ใจต่อประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการอบรมต่าง ๆ จากภาครัฐ เนื่องจากเห็นว่ารูปแบบการติดตามและประเมินผลไม่ได้ยึดโยงกับความสำเร็จของธุรกิจ

ผลสำรวจและความคิดเห็นจาก SMEs

การประมวลผลสำรวจและความคิดเห็นจาก SMEs กว่า 2,400 รายทั่วประเทศ นำมาซึ่งบทสรุป 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ SMEs มีการปรับตัวและใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับศักยภาพในการดำเนินธุรกิจด้วยต้นทุนที่ต่ำลง โดยการจัดทำหรือสนับสนุนภาคเอกชนให้จัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เช่น Cloud, Software สำเร็จรูป หรือ Web Service และควรเน้นโครงการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการให้มีความพร้อมด้านการประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยียุคใหม่ พร้อมทั้งการฝึกอบรมแรงงาน โดยเฉพาะทักษะที่ขาดแคลน อาทิ ทักษะทางภาษา การใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และการใช้และซ่อมบำรุงเครื่องจักร นอกจากนี้ ภาครัฐควรพิจารณาลดกฎเกณฑ์ และขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เพื่อลดต้นทุนแฝง และเพิ่มความสะดวกให้แก่ SMEs ในการเข้ารับบริการภาครัฐ ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและลดค่าใช้จ่ายด้วยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกันเองให้มากขึ้นด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

นอกจากนี้ ภาครัฐควรพิจารณาขยายโอกาสและสร้างความเท่าเทียมแก่ SMEs ให้สามารถแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่ได้มากขึ้น และเร่งยกระดับมาตรฐานระบบสาธารณสุขปลอดภัยและโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเมืองรองให้ทัดเทียมกับเมืองหลัก เพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมและสร้างแรงจูงใจให้แรงงานทำงานอยู่ในท้องถิ่น

ประการที่สอง ในการสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดันและส่งเสริม SMEs ให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินกลาง อาทิ Prompt Pay และ QR Payment ให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนการสร้าง Track Record ที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อ นอกจากนี้ ภาครัฐ ได้ปฏิรูปกฎเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินที่สร้างภาระ

“ แม้ว่าภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาครัฐ จะร่วมกันสนับสนุน SMEs อย่างเต็มกำลังแล้ว แต่การเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ SMEs ยังต้องพึ่งพาวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการ SMEs เองที่ตระหนักรู้ และมีการเตรียมพร้อมที่จะปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากอิทธิพลของเทคโนโลยี ”

ต้นทุนทางการเงินที่ไม่จำเป็น เช่น การปรับปรุงกฎเกณฑ์การประเมินราคาหลักประกัน สามารถประเมินหลักประกันเพียงครั้งเดียวเพื่อยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้หลายแห่ง จากเดิมที่ต้องมีการประเมินใหม่ทุกครั้ง รวมถึงได้มีการสนับสนุนให้เกิด Information-based Lending มากขึ้น ด้วยการอนุญาตให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลอื่น ๆ (Alternative Data) ในการพิจารณาสินเชื่อ อาทิ ข้อมูลการให้คะแนน Rating ของผู้ใช้บริการ ข้อมูลคะแนนเครดิต ข้อมูลค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น

ประการสุดท้าย แม้ว่าภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาครัฐ จะร่วมกันสนับสนุน SMEs อย่างเต็มกำลังแล้ว แต่การเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ SMEs ยังต้องพึ่งพาวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการ SMEs เองที่ตระหนักรู้และมีการเตรียมพร้อมที่จะปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากอิทธิพลของเทคโนโลยี ทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ แตกต่างจากคู่แข่ง รวมถึงมีการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการดำเนินงาน

ดังนั้น การจะยกระดับความสามารถทางการแข่งขันและผลักดันให้ SMEs เป็นแรงขับเคลื่อนหลักให้แก่เศรษฐกิจไทยต้องอาศัยการปรับตัวของทุกภาคส่วน ทั้งจากภาครัฐ ภาคการเงิน และผู้ประกอบการ SMEs ที่พร้อมใจกันเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตภายใต้บริบทของโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เสียงจากคนอาชีวะ: โครงการ Fin. ดี We Can Do!!!

ปีที่แล้ว BOT พระสยาม MAGAZINE ได้พาทุกท่านไปทำความรู้จักกับโครงการ Fin. ดี We Can Do!!! ซึ่งเป็นเวทีแสดงผลงาน และศักยภาพของคนอาชีวะ พร้อมความประทับใจของทีมงานพี่เลี้ยงจากธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) และในปีนี้นับเป็นบทกลับมามีชีวิตชีวาของโครงการที่ได้รับรางวัลประเภทผลงานครูและนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวการเดินทางและประสบการณ์ดี ๆ ตลอดระยะเวลากว่า 8 เดือนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีคุณค่าเหนือกว่ารางวัลที่ได้

ทีมที่ได้รางวัลชนะเลิศประเภทนวัตกรรมการสอน คือ ผลงาน “ฝันให้ไกล ไปถึงด้วยการออม” จากวิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการและบริหารธุรกิจ จังหวัดเชียงใหม่ นำเนื้อหาความรู้และกิจกรรมปลูกฝังทักษะทางการเงินผนวกเข้ากับการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้วในสถาบัน เช่น การตั้งเป้าหมายการออม ผนวกให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ในโครงการ “บาทเดียวก็ออมได้” และการประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการออม โดยให้แก่นักศึกษามีส่วนร่วมในการคิดออกแบบกิจกรรมและให้คำแนะนำเพื่อน ๆ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด

“เริ่มต้นทำจากสิ่งง่าย ๆ สิ่งที่ไม่ไกลตัว หรือทำสิ่งที่กระบวนการในโรงเรียนทำอยู่แล้ว เพราะจะได้รู้สึกไม่เป็นการและมีความสุขในการทำ การเริ่มทำจากจุดเล็ก ๆ จะเป็นแรงผลักดันในการทำโครงการให้สำเร็จได้ง่ายกว่าการเริ่มต้นทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่”

ผู้ชนะเลิศประเภทนวัตกรรมการสอน :

วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการและบริหารธุรกิจ จังหวัดเชียงใหม่

โดยสิ่งสำคัญที่ทำให้ผลงานของทีมประสบความสำเร็จ คือ ความมุ่งมั่น และจริงจังในการทำโครงการ รวมถึงการมี Teamwork ที่เป็นเลิศของสมาชิกในทีมที่มาจากต่างแผนก ทั้งสายพาณิชย์กรรมและสายช่างอุตสาหกรรม ซึ่งผสมผสานความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ของสมาชิกในทีมได้อย่างลงตัว ยิ่งไปกว่านั้น ทีมยังสานต่อโครงการนี้ภายในวิทยาลัยโดยบรรจุลงในหลักสูตรวิชา Skill for Life เพื่อเป็นวิชาพื้นฐานให้นักศึกษาทุกคนได้รับความรู้ทางการเงิน

สำหรับทีมที่ได้รางวัลชนะเลิศประเภทโครงการงานนักศึกษา คือ ผลงาน “ทวิทรัพย์รักการออม” จากวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จังหวัดชลบุรี ซึ่งนักศึกษาแผนกบัญชีได้เล็งเห็นปัญหาใกล้ตัวที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา และนำมาเป็นโจทย์ในการทำโครงการออมเพื่อเป็นทุนในวิชาโครงการของเพื่อนนักศึกษาแผนกช่างอุตสาหกรรม โดยอาศัยการออมแบบกลุ่มและให้เพื่อนนักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามผล พร้อมทั้งให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

จุดเริ่มต้นของผลงานเกิดจากปัญหานี้อย่างหนึ่ง ๆ ในทีมเห็นว่า มีเพื่อนนักศึกษาแผนกช่างอุตสาหกรรมบางส่วนที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนด เนื่องจากไม่มีทุนเพียงพอสำหรับทำผลงานในวิชาโครงการจึงได้ประยุกต์ใช้กิจกรรมการออมเงินของแผนกบัญชีมาต่อยอดเป็นโครงการนี้ โดยจุดแข็งของผลงานนี้ คือ ผลลัพธ์ที่ชัดเจน ไม่ใช่เฉพาะจำนวนเงินออมที่เพิ่มขึ้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงินของเพื่อนที่เข้าร่วมโครงการ จากเดิมซึ่งเป็นเด็กช่างที่ไม่เคยสนใจเรื่องการออม วันนี้...กลับกลายมาเป็นแกนนำในการกระตุ้นเพื่อนให้ออมเงินได้สำเร็จ และมีเงินออมของตนเองเพิ่มขึ้นด้วย โดยความสำเร็จของผลงานนี้ยังเป็นแรงผลักดันให้ทางวิทยาลัยเห็นความสำคัญและสร้างนักศึกษาแกนนำรุ่นต่อไปมาสานต่อโครงการเพื่อขยายผลไปยังแผนกอื่นอีกด้วย

นอกจาก 2 ผลงานชนะเลิศในแต่ละประเภทข้างต้นแล้ว ยังมีผลงานที่น่าสนใจจากทีมอื่น ๆ ที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ รางวัลด้านบูรณาการ และรางวัลด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทุกผลงานล้วนแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของครู และนักศึกษา ในการสร้างสรรค์ผลงานของคนอาชีวะ และนี่ก็เป็นเสียงสะท้อนจากประสบการณ์การเดินทางในโครงการ Fin. ดี We Can Do!!! ของแต่ละทีม

“เมื่อไหร่ที่เรามองเห็นปัญหา ก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงตามมา ถ้าเรามารู้ตัวกันโดยไม่ชี้ให้เห็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเขา เขาก็จะไม่ทำตาม แต่เมื่อไหร่ที่เขารู้จักปัญหา ก็จะรู้จักแก้ไข และแก้ได้ตรงจุด”

ผู้ชนะเลิศประเภทโครงการนักศึกษา :

วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อ.เทค) จังหวัดชลบุรี

ผลงานที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ

“ชุดคู่มือการสอนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่ความสำเร็จทางการเงินของเยาวชนไทย” นำกิจกรรมการเรียนรู้ 8 สัปดาห์ที่ให้ทั้งความรู้ทางการเงินและฝึกลงมือปฏิบัติจริง จากวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

“อยากให้ทุกคนมาช่วยกันสร้างเมล็ดพันธุ์ทางการเงินที่ดีให้กับสังคมไทย การทำจากคนกลุ่มเล็ก ๆ ไม่เพียงพอแล้ว เพราะนี่ถือเป็นภารกิจระดับชาติที่เราทุกคนต้องมาร่วมมือกัน”

“เยาวชนชนเผ่า รู้จักคิด รู้จักใช้ ใส่ใจการเงิน” โดยใช้ภาษาชนเผ่าเป็นสื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา และคนในชุมชน ทั้งเรื่องวางแผนทางการเงิน และรู้เท่าทันตลาด Online จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

“เราใช้ความเข้าใจ และภาษาถิ่นในการสื่อสาร ทำให้คนในชนเผ่าของพวกเรามีความรู้ทางการเงินมากขึ้น”

ผลงานที่ได้รับรางวัลด้านบูรณาการ

“Fin. Camp” ค่ายการเงินที่มีทั้งความรู้และความสนุกสนานจากการทำกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังความรู้และบ่มเพาะพฤติกรรมทางการเงินที่ดีแก่นักศึกษา จากวิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

“หลังจากร่วมโครงการ นอกจากเด็ก ๆ ที่เปลี่ยนพฤติกรรมและตระหนักถึงประโยชน์ของการมีความรู้ทางการเงินแล้ว ตัวครูเองก็มีวินัยทางการเงินมากขึ้น เราก็ต้องฝึกวินัยให้ตัวเองเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อจะไปสอนเด็ก ๆ ได้”

“กยศ. เป็นหนี้ได้ ใช้หนี้เป็น” โครงการส่งเสริมความรู้และกระตุ้นการออมเพื่อเตรียมชำระหนี้ กยศ. ในอนาคต ผ่านสื่อกิจกรรมทั้ง Online และ Offline จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

“จากที่ได้เห็นข่าวปัญหาการค้างชำระหนี้ กยศ. ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ยืมเงินของเพื่อน ๆ ชาวอาชีวะ เราจึงอยากช่วยแก้ปัญหานี้เพราะเขาเป็นเพื่อนเรา”

ผลงานที่ได้รับรางวัลด้านความคิดสร้างสรรค์

“Plan your money” เกมเพิ่มพูนความรู้และสร้างความตระหนักในการวางแผนทางการเงิน จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและสหวิทยาการ จังหวัดเชียงใหม่

“โครงการนี้เป็นเวทีให้ชาวอาชีวะได้แสดงถึงศักยภาพที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่สิ่งประดิษฐ์”

“3-color box” สื่อผสมการเรียนรู้และความสนุก เพื่อปลูกฝังความรู้ทางการเงินแก่ผู้เรียนในระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษา จากวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

“ต้องการเปลี่ยนแนวทางการให้ความรู้ทางการเงิน จากเดิมที่มีความเป็นแบบแผน ให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มมากขึ้น”

ทุกผลงานได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า การเรียนรู้เรื่องการเงินไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่ยากและไกลตัว หากแต่เป็นการหยิบยกเรื่องใกล้ตัว หรือปัญหาที่พบในบริบทของตนออกมาทำให้เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ทุกคนสามารถเริ่มทำได้ ซึ่งนี่ถือเป็นเคล็ดลับความสำเร็จที่แต่ละโครงการมีร่วมกัน

และแม้ว่าการประกวดจะผ่านพ้นไปแล้ว แต่สิ่งสำคัญที่สุดที่เราอยากเห็น คือ ความต่อเนื่องและความยั่งยืนของโครงการต่าง ๆ ในสถานศึกษา รวมถึงการขยายผลไปยังสถาบันอาชีวศึกษาอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การเกิด “New Norm” ในการมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีของเยาวชนรุ่นใหม่ในสังคมวงกว้าง ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน และพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศสืบเนื่องต่อไป

“อยู่รอด” อย่าง “ยั่งยืน”

โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือย

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การบริหารจัดการน้ำ เป็น 1 ในองค์ความรู้ 6 มิติ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งมูลนิธิปิดทองหลังพระได้สืบสานแนวพระราชดำริ โดยนำมาปรับใช้เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนในบริเวณหนองเล็งเปือย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่เพียงแต่เข้ามาบริหารจัดการน้ำ แต่ยังร่วมมือกับหลายฝ่ายในการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชน จนกลายเป็นหนึ่งในโครงการต้นแบบ และแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่ประสบความสำเร็จ

หนองเล็งเปือยเป็นแหล่งน้ำมีขนาด 887 ไร่ ลึก 9 เมตร จุน้ำได้ 3.5 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน 53 หมู่บ้านจาก 4 ตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็น 42,958 ไร่ หนองน้ำแห่งนี้ แต่ละปีมีน้ำหมุนเวียนเฉลี่ย 57.5 ล้าน

ลูกบาศก์เมตร ก่อนการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบหนองเล็งเปือย มีปัญหาจากฝายชำรุด ทำให้น้ำตื้นเขินจนจุน้ำได้เพียง 1 ล้านลูกบาศก์เมตร ช่วงฤดูฝนเกิดน้ำท่วมถึง 4 เดือนต่อปี สร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ในขณะที่ฤดูอื่นๆ ประสบปัญหา

น้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกในฤดูอื่น ๆ ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนต่อเนื่องเป็นเวลานาน จนองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย อำเภอธำมาศ เป็นตัวแทนราษฎรยื่นฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการซ่อมแซมฝายสันมนในพื้นที่แก้มลิงหนองเล็งเปือยเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อปี 2554

การพัฒนาที่ไม่มีทางลัด

จากความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ กับ 4 หน่วยงานได้แก่ กองทัพบก กรมชลประทาน คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือย โดยการนำของ คุณกัณณ์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ในการช่วยแก้ปัญหาพยายามสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม และสร้างชุมชนต้นแบบที่นำเอาแนวพระราชดำริโครงการแก้มลิง มาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ผอ.กัณณ์ เล่าถึงพัฒนาการของโครงการว่า “โจทย์คือ ต้องให้ครัวเรือนพึ่งพาตัวเองได้ น้ำเป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นโครงสร้างพื้นฐานเรื่องน้ำ เรื่องดิน เรื่องเกษตร เป็นเรื่องสำคัญ และเรื่องที่น่าเข้ามาส่งเสริม คือ ทฤษฎีของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ต้องไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เดิมชาวบ้านจะปลูกข้าวแต่ไม่ได้ปลูกพืชหลังนา จึงส่งเสริม

“ **โจทย์คือ ต้องให้ครัวเรือนพึ่งพาตัวเองได้**

น้ำเป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นโครงสร้าง

พื้นฐานเรื่องน้ำ เรื่องดิน เรื่องเกษตร

เป็นเรื่องสำคัญ และเรื่องที่น่าเข้ามาส่งเสริม

คือ ทฤษฎีของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9

ที่ต้องไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เดิมชาวบ้านจะปลูกข้าว

แต่ไม่ได้ปลูกพืชหลังนา

จึงส่งเสริมให้ปลูกพืชหลังนาด้วย ”

ผู้สื่อข่าวรับฟังการบรรยายจาก คุณกัณณ์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ในงาน BOT Press Trip 2018 จังหวัดขอนแก่น

แปลงเกษตร ณ โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ให้ปลูกพืชหลังนาด้วย หลังจากที่เราลองทำกันมา 5 ปี เราก็ชำนาญขึ้น ผลผลิตดีขึ้นมาก จากที่เคยปลูกข้าวได้ 200 กิโลกรัมต่อไร่ ปัจจุบันได้ถึง 400 กิโลกรัมต่อไร่ มูลค่าข้าวก็เพิ่มขึ้น เพราะมีดิน และน้ำที่ดี

โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือยฯ แบ่งขั้นตอนการพัฒนาเป็น 3 ระยะ ในระยะแรก (ปี 2556 - 2557) เริ่มที่การซ่อมแซมฝายสันมน สร้างอาคารบังคับน้ำ และขุดลอกหนองน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้มากกว่า 6 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อรองรับการชลประทานในพื้นที่โดยรอบในรัศมี 2.5 กิโลเมตรได้ นอกจากนี้การขุดลอกทำให้มีดินโป่งบนพื้นที่รับน้ำและทำการเกษตรให้ชาวบ้านได้ถึง 2,039 ไร่ ซึ่งนับว่าได้ประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ระยะที่ 2 (ปี 2558 - 2560) เป็นการพัฒนาคูคลองสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรมนุษย์ สังคม เศรษฐกิจชุมชน มีการส่งเสริมให้ทำเกษตรอินทรีย์ มีการรวมกลุ่มกับชาวบ้านเพื่อวางแผนบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยมีจุดประสงค์ให้พวกเขา “อยู่รอด”

หนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คือ การสนับสนุนให้ปลูกพืชหลังนา ในช่วงแรกมีเป้าหมายเพื่อลดการบริโภค เมื่อเหลือจึงนำมาขายเพิ่มรายได้ การเลือกพืชมาปลูกหลังทำนา เริ่มจากมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ช่วยหาตลาด วิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน และยังคงคำนึงถึงสภาพดินในพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยโครงการฯ สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมะเขือเทศซึ่งคาดว่าจะทำรายได้ดี แต่ด้วยระยะทางการขนส่งที่ไกลและความไม่ชำนาญของผู้ปลูก ทำให้การปลูกมะเขือเทศไม่ประสบผลสำเร็จและกลายเป็นบทเรียนสำคัญในการเลือกปลูกพืชหลังนาชนิดอื่น ๆ ทุกวันนี้ชาวบ้านปลูกข้าวโพดและผักสวนครัว เลี้ยงปลา

ผลิตภัณฑ์จากชาวบ้านในโครงการหนองเล็งเปือย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

และไก่ไข่ ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งรายได้แล้ว ยังเป็นต้นแบบให้กับองค์กรท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาลร่อนคำ ที่ต้องการลดรายจ่ายด้วยการปลูกผักอินทรีย์และเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อใช้ปรุงอาหารให้กับผู้ป่วย

ระยะที่ 3 (ปี 2561 - ปัจจุบัน) เมื่อชาวบ้านอยู่รอดแล้วโครงการฯ จึงเริ่มถ่ายทอดความรู้และติดตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่องใน 3 ด้าน คือ ทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่หนองเล็งเปือย “อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน”

ตั้งแต่จัดตั้งโครงการมา 5 ปี มีชาวบ้านยอมเข้าร่วมเพียง 35% จาก 1,000 ครอบครัว แม้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมจะมีรายได้ดีขึ้น มีเงินปลดหนี้ และยังมีเงินเก็บ แต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมยังคงเป็นโจทย์ยากที่สุด ผอ.การณ์ย ตั้งเป้าหมายว่าต้องการให้ชาวบ้าน 80% เข้าร่วมโครงการและต้องการเห็นพวกเขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการน้ำ

อีกเรื่องที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการน้ำที่เป็นโครงการสนับสนุนให้ชาวบ้านบริหารจัดการน้ำเองด้วยการจัดตั้ง “กลุ่มผู้ใช้น้ำ” ขึ้นมาดูแลรับผิดชอบเรื่องเก็บข้อมูลความต้องการใช้น้ำสำหรับแปลงเกษตร ขณะนี้มีสถานีนํ้า 5 สถานี แต่ละวันเกษตรกรที่ต้องการใช้น้ำจะแจ้งกลุ่มจัดการน้ำ เมื่อได้รับอนุญาตจึงทำการเปิดวาล์วนํ้าเข้าสู่พื้นที่ของตัวเอง และต้องจ่ายค่านํ้าเป็นเงิน 220 บาท ต่อหัวจ่ายนํ้าต่อวัน การจัดการแบบเรียบง่ายนี้จะช่วยให้ชุมชนสามารถดูแลกันเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

งานวิจัยลงใช้ในพื้นที่จริง

โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปือยฯ ยังทำหน้าที่เป็น Social Lab ที่เชิญชวนนักวิชาการให้นำเอาความรู้และงานวิจัยมาทดลองใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีทีมจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นทีมหลักของโครงการ

ผศ. ดร.บารเมศ วรรณนะภูมิ และทีมจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี 2557 โดย อ.บารเมศ ยอมรับว่า การขุดลอกหนองน้ำส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงผลักดันให้มีการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติ และติดตามความคืบหน้าเสมอ มีการปล่อยปลาเพื่อเพิ่มสิ่งมีชีวิตให้ระบบนิเวศ สนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดสารเคมีในดิน เมื่อผ่านมา 3 ปี ก็พบว่า นอกจากดินและน้ำจะมีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการเพาะปลูกยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายขึ้น มีปลาและกุ้งน้ำจืดขนาดใหญ่ให้คนในชุมชนได้บริโภค อย่างไรก็ตาม อ.บารเมศ เล่าว่า ระบบนิเวศต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ทางโครงการฯ จะยังคงติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดต่อไป

ดร.ภูมิสิทธิ์ มหาสุวีระ และทีมจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าร่วมกับโครงการปลายปี 2557 เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของชาวบ้านหลังจากมีโครงการ โดยเก็บข้อมูลครัวเรือนจาก 53 หมู่บ้าน พบว่ารายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตร นอกจากนั้นจะได้มาจากการรับจ้าง และเงินจากคนในครอบครัวที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งกลับบ้าน โดยรวมแล้วแต่ละครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยปีละ 160,000 บาท แต่มีรายจ่ายประมาณ 130,000 บาท เหลือเงินออม 30,000 บาท แต่มีหนี้สินต่อครัวเรือนประมาณ 270,000 บาท ส่วนมากเป็นการก่อหนี้เพื่อการเกษตร เช่น ซื้อปุ๋ย อุปกรณ์ และสารเคมี รวมทั้ง เนื่องจากค่านิยมปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ทำนาเพียงอย่างเดียว ถ้าปีใดน้ำท่วมก็ขาดทุน ถึงแม้บางปีจะทำกำไร แต่ก็ไม่มากพอที่จะปลดหนี้ของครอบครัวได้ นอกจากนี้ ชาวบ้านยังเล่นหวยโดยใช้เงินถึง 10% ของรายได้ ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูง จึงต้องเร่งแก้ไขปัญหาทุกข้อด้วยการปรับพฤติกรรม เพิ่มรายได้ และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

ในช่วงแรกเกษตรกรไม่สนใจเข้าร่วมโครงการปลูกพืชหลังนาเนื่องจากกลัวความเสี่ยงที่ต้องปลูกพืชชนิดใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์และไม่แน่ใจว่าจะขายได้ ทีมงานจึงทดลองการ “ถ่ายโอนความเสี่ยง” ด้วยการให้ยืมปัจจัยการผลิต หากผู้เข้าร่วมขาดทุนให้ความรู้ รวมทั้งรับซื้อผลผลิตในปีแรก และประกันรายได้ให้เกษตรกร ทำให้มีผู้สมัครกว่า 300 ราย แต่ภายหลังจากการคัดเลือกมีผู้เข้าร่วมจริง ๆ เพียง 181 ราย ลองทำการเกษตรปลอดภัย ไม่ใช่สารเคมีฆ่าแมลงกลายเป็นผลผลิตทางการเกษตรปลอดสารพิษ ซึ่งสามารถทำกำไรได้ถึง 2 เท่า ในปีถัดมามีผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นเป็น 252 ราย แม้ว่าโครงการ

คุณพ่อเรืองศิลป์ ยุบลมาตย์ บอกเล่าประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการหนองเล็งเปือย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จะยกเลิกการประกันรายได้ แต่ก็เห็นว่าเริ่มมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกรไปสู่หนทางที่ยั่งยืนขึ้นแล้ว

โครงการต่อไปที่จะทำ คือ การช่วยให้ชาวบ้านวางแผนทางการเงินโดยใช้แนวคิดทางจิตวิทยา เช่น การตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน การกระตุ้นให้ออม และก้าวสำคัญคือ การก่อตั้งบริษัทชุมชน (Social Enterprise) เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง ถ้าในอนาคตมูลนิธิฯ ถอนตัวออกไป

เกษตรกรไทย อยู่ได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบัน ผักสดปลอดภัยที่ชาวบ้านในโครงการปลูก ถูกส่งต่อไปยังห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาลท้องถิ่น ส่วนข้าวโพดหวานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก็มีผู้มารับซื้อถึงที่ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

คุณพ่อเรืองศิลป์ ยุบลมาตย์ หนึ่งในผู้เข้าร่วมโครงการที่พยายามหาความรู้ ทั้งเรื่องการเกษตร และการทำบัญชีรายรับรายจ่าย รวมถึงการนำเอาปรัชญาแบบเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จนในที่สุดสามารถปลดหนี้ได้จากการปลูกผักสวนครัว มีรายได้สม่ำเสมอ มีเงินออม คุณพ่อเรืองศิลป์พูดว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้จากโครงการคือ ลูกชายย้ายกลับภูมิลำเนาเพื่อมาช่วยครอบครัว และท่านทั้งท้ายไว้ว่า “แค่เปลี่ยนความคิด ทุกอย่างก็เปลี่ยน ... ตอนนี้ภูมิใจมากเวลามีคนเรียกผมว่าเกษตรกร”

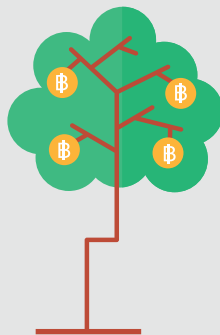

5

เรื่องน่ารู้ของ กนง.

ในช่วงปลายปีที่ผ่านมาหลายคนคงได้อ่านข่าวเศรษฐกิจ และเจอข่าวที่ “คณะกรรมการนโยบายการเงิน หรือ กนง.” ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ผู้อ่านบางท่านอาจสงสัยว่าจริง ๆ แล้ว กนง. คือใคร มีความสำคัญอย่างไร และมีหน้าที่อะไรบ้าง ฉบับนี้ เราจะมาแนะนำ 5 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ กนง. ให้หายสงสัยกัน

1

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) คือใคร

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) รับผิดชอบด้านการกำหนดทิศทางของนโยบายการเงิน รวมถึงติดตามภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่ ธปท. นำเสนอให้ทราบ และนำข้อมูลดังกล่าวไปกลั่นกรองพิจารณาในที่ประชุม เพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายการเงิน

2

กนง. ประกอบด้วยใครบ้าง

กนง. มีกรรมการทั้งหมด 7 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการจากภายใน ธปท. 3 ท่าน และจากภายนอก ธปท. อีก 4 ท่าน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม เนื่องจากผู้ว่า ธปท. เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมติที่ กนง. กำหนด และเชื่อมโยงกับคณะกรรมการด้านนโยบายอื่นๆ ของ ธปท. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ธปท. จะมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

นอกจากนี้ จะมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ธปท. เป็นคณะเลขานุการ กนง. โดยมีหน้าที่จัดทำวาระการประชุมของ กนง. จัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ และประเมินภาวะเศรษฐกิจและการเงิน รวมถึงประเด็นสำคัญด้านต่าง ๆ เพื่อเสนอประเด็นประกอบการตัดสินใจดำเนินนโยบายการเงินและเสนอแนะทางเลือกต่อ กนง.

3

อำนาจหน้าที่ของ กนง.

อำนาจหน้าที่ของ กนง. ระบุไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย ดังนี้

(1) กำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศ โดยคำนึงถึงแนวโน้มนโยบายแห่งรัฐ สภาพเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ

(2) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(3) กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายตาม (1) และ (2)

(4) ติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ตาม (3) ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

(5) จัดทำเป้าหมายของนโยบายการเงินของปีถัดไปภายในเดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐและ ธปท. ในการดำเนินการ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพด้านราคา โดยทำความเข้าใจร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และให้รัฐมนตรีเสนอเป้าหมายของนโยบายการเงินที่ได้ทำความเข้าใจร่วมกันนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และ กนง. มีหน้าที่รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีทุกหกเดือน

4

ความถี่ในการจัดประชุม

ประมาณทุก 6 สัปดาห์ (ปีละ 8 ครั้ง) กนง. จะประชุมร่วมกันเพื่อประเมินภาวะเศรษฐกิจและการเงิน รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณากำหนดแนวนโยบายการเงินที่เหมาะสม

5

กนง. สื่อสารกับประชาชนผ่านช่องทางใดบ้าง

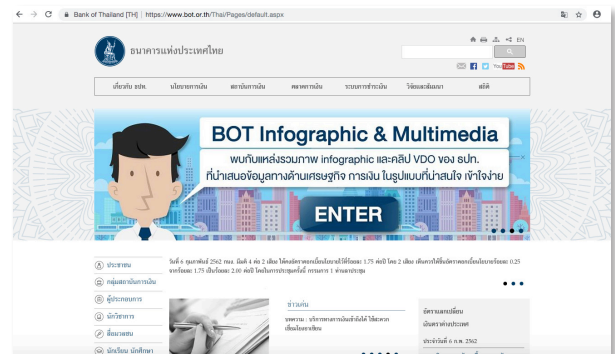
แถลงข่าว

ในช่วงบ่ายของวันประชุม เลขานุการ กนง. จะแถลงข่าวผลการประชุม รวมทั้งตอบคำถามสื่อมวลชนเรื่องการตัดสินใจนโยบาย

ผ่านทาง Website sun.

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงิน
- ผลการประชุม
- รายงานการประชุมฉบับย่อ
- รายงานนโยบายการเงิน

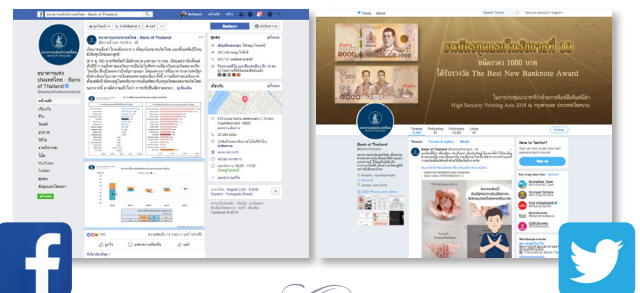

ผ่านทาง Social Media

- แถลงข่าวผ่านทาง

Facebook Live (@bankoffthailandofficial)

- ผลการประชุมในรูปแบบ Infographic ผ่านทาง Facebook (@bankoffthailandofficial) และ Twitter (@bankoffthailand)

ทุนธนาคารแห่งประเทศไทย

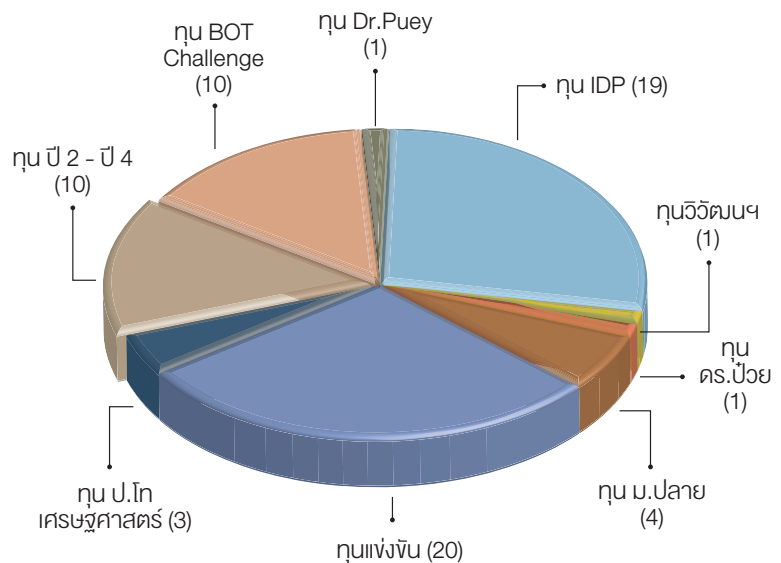
กับการกิจสร้างทรัพยากรบุคคลด้านเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

กว่า 50 ปีที่ผ่านมา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มอบทุนการศึกษาแก่เด็กไทยที่มุ่งมั่นและมีศักยภาพ ให้มีโอกาสดูแลศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งที่ผ่านมา นักเรียนทุนธนาคารแห่งประเทศไทยก็เป็นผู้ที่มีส่วนในการวางรากฐานและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจการเงินของไทยในหลายด้าน บทความนี้จะบอกว่าคุณจะปัจจุบันทุนธนาคารแห่งประเทศไทยมีที่ประเภท และให้ความสำคัญกับการศึกษาในด้านใดบ้าง

ทุนประเภทแรก คือ ทุนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทุน ม.ปลาย) ที่ให้ทุนบุคคลภายนอกเพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และหากมีผลการเรียนดีก็สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกได้ ซึ่งตัวอย่างผู้ได้ทุนประเภทดังกล่าวที่มีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เช่น คุณไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม คุณศุภชัย พานิชภักดิ์ ดร.ธวัช วัฒนเกส ดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ คุณไพฑูรย์ กิตติศรีกังวาน คุณเมธี สุภาพงษ์ คุณรณดล นุ่มนนท์ และอีกหลายท่านที่ร่วมงานและได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของ ธปท.

จากแนวคิดในการสนับสนุนการพัฒนาและการเรียนรู้ ต่อมา ธปท. ได้เพิ่มประเภททุนจากเดิมที่จำกัดอยู่ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้ครอบคลุมในวงกว้างมากขึ้นโดยเพิ่มทุนประเภทที่สองขยายไปยังกลุ่มนักเรียนมัธยม/มหาวิทยาลัย หรือกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหรือปริญญาเอก อีกทั้งทุนการศึกษาเหล่านี้ยังกระจายในหลายสาขาวิชาและปรับให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป แต่ยังคงมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ

จำนวนทุนการศึกษา ธปท. ปี 2562

ประเภททุน สปท.

ทุน สปท. สามารถแบ่งกลุ่มหลัก ๆ ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทุนการศึกษาเพื่อการสรรหาและพัฒนาบุคลากร เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของ สปท.

ที่ผ่านมาจะเน้นการให้ทุนในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และการเงินเป็นหลัก เนื่องจากเป็นวิชาหลักในการดำเนินงานของธนาคารกลาง ปัจจุบันได้เพิ่มจำนวนทุนที่เน้นในด้านเทคโนโลยี ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน ทั้ง Artificial Intelligence, Data Sciences, Innovation และ Cybersecurity เป็นต้น

ระดับปริญญาตรี	ช่วงเวลาสมัคร	ระดับปริญญาโท และเอก	ช่วงเวลาสมัคร
ทุนธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ปลาย)	เปิดรับสมัครเดือนกันยายน	ทุนธนาคารแห่งประเทศไทย (ทุนแข่งขัน หรือทุนบุคคลทั่วไป ระดับปริญญา)	เปิดรับสมัครเดือนพฤศจิกายน
ทุนวิวัฒนไชยานุสรณ์ (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การเงิน บัญชี คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ หรือกฎหมาย)		ทุน Dr. Peuy Ungphakorn Centenary Scholarship (London School of Economics and Political Science : LSE)	เปิดรับสมัครเดือนตุลาคม (ต้องได้รับการตอบรับจากมหาวิทยาลัยก่อนสมัคร)
		ทุนตามแผนพัฒนาพนักงานรายบุคคล (IDP) *	เปิดรับสมัคร ช่วงไตรมาสแรกของปี

* (Individual Development Plan : IDP) เป็นทุนเฉพาะพนักงาน สปท.

2. ทุนการศึกษาเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่สังคมและประเทศ

สปท. ให้ความสำคัญกับการให้ทุนพัฒนาบุคลากรของประเทศ โดยเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงาน สปท.

ระดับปริญญาตรี	ช่วงเวลาสมัคร	ระดับปริญญาโท และเอก	ช่วงเวลาสมัคร
● ทุน ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์	เปิดรับสมัครเดือนกันยายน	ทุนปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ในประเทศ	ติดตามการสมัคร ที่มหาวิทยาลัย
● ทุนปริญญาตรี ปี 2 - 4 สถาบันการศึกษาในประเทศ	เปิดรับสมัครช่วงไตรมาสที่ 3		
● ทุน BOT Challenge & Experience			

เพื่อสนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดนิ่ง สปท. ยังเปิดโอกาสให้พนักงานที่ประสงค์จะไปศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เป็นประโยชน์ด้วยทุนส่วนตัว หรือได้รับทุนจากสถาบันภายนอกแบบไม่มีเงื่อนไข สามารถลาศึกษาต่อและกลับมาทำงานหลังจบการศึกษาได้ โดยยังคงมีสถานะเป็นพนักงานเช่นเดิม

สามารถติดตามรายละเอียดทุนการศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

BOT Website : <https://bit.ly/2cLaNea>

รศ. ดร.วิษณุ อรรถวานิช

อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รศ. ดร.วิชณุ อรรถวานิช

นักเศรษฐศาสตร์ผู้หลงใหลงานวิจัยภาคเกษตร

โลกกำลังเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป และความมั่นคงด้านอาหาร ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งทั้ง 2 ความเสี่ยงนี้เป็นประเด็นที่หลายประเทศ ให้ความสำคัญและทำงานวิจัยขึ้นมารองรับ เพื่อนำไปสู่นโยบายแก้ปัญหาระยะยาว แต่สำหรับประเทศไทย งานวิจัยในประเด็นเหล่านี้ยังมีอยู่น้อยมาก ยิ่งงานวิจัยเชิงนโยบายการเกษตรก็นำไปสู่การแก้ปัญหาภาคเกษตรที่แท้จริง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรในระยะยาว กลับยังหาได้ยากขึ้น

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก รศ. ดร.วิชณุ อรรถวานิช อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเกษตร และยังเป็นเจ้าของรางวัล “ป๋วย อึ๊งภากรณ์” นักเศรษฐศาสตร์รุ่นใหม่ที่มีผลงานดีเด่น ประจำปี 2562 จะมาบอกเล่าถึงแรงบันดาลใจและความหลงใหลในการผลิตงานวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะในภาคเกษตร พร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ในการทำงาน

“ประโยชน์ของประเทศ” คือ เสน่ห์ของการทำงานวิจัย

ด้วยอุปนิสัยที่เป็นคนชอบสงสัย ชอบตั้งคำถาม และชอบหาคำตอบในประเด็นที่สงสัยมาตั้งแต่เด็ก รศ. ดร.วิชณุเชื่อว่า นั่นเป็นจุดเริ่มต้นการปมเพาะพื้นฐานความเป็นนักวิจัย ทั้งที่ยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าการวิจัยคืออะไร กระทั่งเมื่อเรียนสูงขึ้น ประเด็นปัญหาที่พบเจอเริ่มใหญ่และยากขึ้น ขณะที่การทำวิจัยก็ซับซ้อนและท้าทายมากขึ้น แต่แลกมาด้วยคำตอบที่มีคุณค่าและคุณประโยชน์ต่อผู้คนในวงกว้างขึ้น ซึ่งนี่เองที่อาจารย์หนุ่มมองว่า เป็นเสน่ห์ของการทำวิจัย

“เท่าที่เคยสัมผัสมา การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของบ้านเรา ส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้งานวิจัยในการขับเคลื่อนนโยบาย และหลายนโยบายที่คิดอยากจะทำ ก็ลงมือทำโดยไม่มีการศึกษาด้วยซ้ำว่าแนวทางแก้ไขที่ถูกต้องควรเป็นยังไง ผิดกับต่างประเทศ เขาใช้งานวิจัยขับเคลื่อนนโยบาย ในฐานะนักวิชาการ ผมก็อยากจะเพิ่มเติมในส่วนนี้ให้กับประเทศไทย ว่าทำยังไงให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้งานได้จริง และสอดคล้องกับบริบท ไม่วิชาการจำจนภาคการเมืองนำไปใช้ไม่ได้

แต่ก็ต้องไม่เอนเอียงภาคการเมืองจนข้อมูลไม่เป็นกลาง อีกทั้งต้องผลานให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ”

อาจารย์วิชณุเชื่อว่า เป้าหมายสูงสุดของนักวิจัยทุกคน คืออยากให้งานวิจัยเชิงวิชาการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาประเทศได้จริง ซึ่งหน้าที่หลักของนักวิชาการ คือ การทำงานวิจัยให้ออกมาถูกต้อง ครบถ้วน เป็นกลาง เป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบท หรือตอบโจทย์ของประเทศให้ได้มากที่สุด ส่วนเมื่องานวิจัยออกมาแล้ว นักการเมืองหรือนักนโยบายจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อหรือไม่ ให้ถือเป็นเรื่องนอกเหนือหน้าที่นักวิจัย

“เรามีหน้าที่ให้ข้อมูล หน้าที่ของเรา คือ Watch Dog (สุนัขเฝ้าบ้าน) เมื่อไหร่ก็ตามที่นโยบายออกมา แล้วคิดว่าไม่เหมาะสมในเชิงวิชาการ ก็ต้องเตือน ส่วนนโยบายไหนออกมาดี ก็ช่วยส่งเสริมสนับสนุน นี่เป็นหน้าที่หลักของนักวิชาการ”

“ลูกเกษตร” แรงบันดาลใจแห่งงานวิจัยเชิงนโยบายเกษตร

“จริง ๆ ผมก็เป็นลูกเกษตร คุณพ่อก็ทำเกษตร บ้านก็โตมาจากการทำเกษตร ในอดีตคุณพ่อเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรของภาคใต้ คุณพ่อเล่าให้ฟังว่า ตอนนั้นอาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นที่ปรึกษาเศรษฐกิจให้กับอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ท่านทำหลายนโยบายออกมาด้วยความเข้าใจถึงปัญหาเป็นอย่างดี ประกอบกับผมไปเรียนปริญญาเอก เลยได้เจอกับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านไม่ได้เป็นนักวิจัยอย่างเดียว แต่ท่านยังทำงานในเชิงนโยบายให้กับกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) ผมก็เลยได้เห็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เขาไปใช้ได้จริง ก็ยิ่งเพิ่มเติมแรงบันดาลใจในการทำงานวิจัยเชิงนโยบายการเกษตรเพื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติ”

สำหรับแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ดอกเตอร์หนุ่มสนใจทำงานวิจัยเพื่อภาคเกษตร มาจากเวลาที่คนส่วนใหญ่พูดถึงอาชีพ “เกษตรกร” ทุกคนมักนึกถึงความยากจน เพราะจำนวนประชากรในภาคเกษตรมีสัดส่วนสูงถึง 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ แต่สัดส่วนรายได้จากภาคเกษตรที่อยู่ใน GDP ของประเทศไทย กลับมีเพียง 10 % โดยประมาณเท่านั้น

ความตั้งใจที่จะนำเอาความรู้ความสามารถในการทำวิจัยมาช่วยยกระดับประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตร และยกระดับรายได้ของเกษตรกร ประกอบกับการได้กลับมาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่สังคมคาดหวังให้เป็นที่ยิ่งด้านองค์ความรู้ และนวัตกรรมสำหรับภาคเกษตร องค์ประกอบทั้งหมดนี้หลอมรวมเป็นแรงบันดาลใจและปณิธานของอาจารย์หนุ่มในการทำงานวิจัยเชิงนโยบายภาคการเกษตรของไทยให้มีความขึ้นและดียิ่งขึ้น

“เป้าหมายใหญ่คือทำอะไรให้เกษตรกรอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะคนกลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มรากหญ้า อาจไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยกว่ากลุ่มที่อยู่ด้านบน ดังนั้น การดูแลเอาใจใส่จึงเป็นสิ่งสำคัญ ประเทศไทยจะต้องเติมเต็มที่ไม่ได้ ถ้าคนกลุ่มนี้ยังไม่โต ถ้าเกษตรกรมีสถานะเศรษฐกิจดีขึ้น เศรษฐกิจไทยในภาพใหญ่ก็ย่อมได้ประโยชน์”

อ.วิษณุย้ำว่า การมองโจทย์ภาคเกษตรจำเป็นต้องมองแบบมหภาพ (Macro) แต่ในการแก้ปัญหาจำเป็นต้องทำในเชิงพื้นที่ (Micro) ซึ่งที่ผ่านมา รัฐบาลมักแก้ปัญหาภาคเกษตรโดยนโยบายแบบใช้ตัวราชอาณาจักร (One-fit-all Policy) ซึ่งทำให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ขณะที่ต่างประเทศจะใช้นโยบายเกษตรแบบเจาะจงในเชิงพื้นที่ แล้วแจกแจงนโยบายเป็นกลุ่ม ๆ ดังนั้น เพื่อประสิทธิภาพในการทำนโยบายเกษตรเชิงปฏิบัติ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการออกนโยบาย

ประเทศไทยกับความท้าทายในการทำงานวิจัยภาคเกษตร

“ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การทำวิจัยภาคเกษตร ข้อมูลค้นหาได้ยากมาก นอกจากการเข้าถึงข้อมูลตามหน่วยงานราชการที่ค่อนข้างยากแล้ว ถ้าคุณไม่มีคนรู้จัก (Connection) ยิ่งได้ข้อมูลยากขึ้นไปอีก นอกจากนี้ ระบบการจัดเก็บข้อมูลของหลายหน่วยงานก็ยังไม่ดี ข้อมูลมักจะกระจายอยู่คนละกรม/กอง และข้อมูลเดียวกันบางครั้งก็มีนิยามที่ต่างกัน จึงยากแก่การรวบรวมข้อมูลและนำไปใช้ เมื่อข้อมูลไม่ค่อยมี การทำวิจัยก็ยากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นนักวิจัยหลายคนจึงถอดใจไปทำหัวข้อที่หาข้อมูลง่าย”

จากข้อจำกัดพื้นฐานจึงกลายเป็นความท้าทายของผู้ทำงานวิจัยเชิงนโยบายภาคเกษตรของไทย ขณะที่อีกหนึ่งความท้าทายที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาภาคเกษตร คือ

นักการเมืองมักเข้ามาแทรกแซงนโยบายเกษตรเพื่อหวังผลทางการเมืองในระยะสั้น โดยสาเหตุที่รัฐบาลต้องใช้นโยบายแทรกแซงราคา ส่วนหนึ่งก็เพราะสังคมไทยมักใช้ราคาสินค้าเกษตรเป็นตัวชี้วัดผลงานของรัฐบาล ซึ่งจริง ๆ เราไม่สามารถควบคุมราคาสินค้าในตลาดโลกได้ ดังนั้น วิธีคิด (Mindset) คนไทยต้องช่วยกันปรับเปลี่ยนจากการวัดที่ราคามลผลผลิตเป็นการดูที่รายได้สุทธิต่อไร่ ผลผลิตต่อไร่ หรือต้นทุนในการผลิตแทน

ความท้าทายอีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้กำหนดนโยบายหรือภาคการเมืองไม่เปิดใจยอมรับแนวคิดจากงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย อีกทั้งเรื่องงบประมาณการทำวิจัยและพัฒนาในภาคเกษตรก็ดูเหมือนจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ เมื่อเทียบกับงบประมาณของประเทศเพื่อนบ้าน อย่างเวียดนามและฟิลิปปินส์ อาจารย์หนุ่มมองว่า นี่ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตในภาคเกษตรของไทยถดถอยลงเรื่อย ๆ

“แม้ว่าไทยเรามีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์แต่ก็มีจำกัด ในเชิงเศรษฐศาสตร์ ถ้าเราใช้ทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ ต่อให้รุ่นเราอยู่ได้ แต่คำถามคือ คนรุ่นหลังจะมีทรัพยากรใช้หรือไม่ ถ้าเรายังผลิตแบบไม่มีประสิทธิภาพ” ทุกคนบอกว่าไทยเป็นครัวโลก เป็นผู้นำของโลก ถ้าส่งออกผลผลิตเกษตรได้น้อย โลกก็ขาดแคลนอาหาร ดังนั้น ถ้ามองในประเทศ ประสิทธิภาพการผลิตถือเป็นเรื่องสำคัญและถ้ามองในต่างประเทศ มันก็ยิ่งสำคัญมากขึ้น งานวิจัยที่เกี่ยวกับประเด็นนี้จึงสำคัญมาก

อย่างไรก็ดี ความท้าทายทั้งหมดนี้ รศ. ดร.วิษณุมองว่าเป็นสิ่งที่นักวิจัยยากจะแก้ไข หน้าที่เพียงอย่างเดียวที่นักวิจัยสามารถทำได้คือ “ทำต่อไป อย่าหยุด และอย่าท้อ” แต่สำหรับความท้าทายในส่วนที่นักวิจัยสามารถแก้ไขได้ อาทิ การคิดโจทย์งานวิจัยที่เป็นประเด็นปัญหาสำคัญของประเทศ การออกแบบงานวิจัยเชิงนโยบายให้สามารถนำไปใช้ได้ผลจริง การแปลงผลงานวิจัยออกมาแนวปฏิบัติ (How-to) และการเปิดใจรับฟังความเห็นจากภาคการเมือง เหล่านี้เป็นสิ่งที่นักวิจัยต้องดูแล แก้ไข และทำออกมาให้ดี ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด

พลิกวิกฤติ “ฝุ่น PM2.5” เป็นโอกาสสร้างงานวิจัย

ท่ามกลางความตื่นตระหนกเกี่ยวกับวิกฤติ “ฝุ่นพิษ” หรือฝุ่น PM2.5 อ.วิษณุกล่าวว่า จริง ๆ แล้วปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ที่ผ่านมาไม่เคยมีการวิจัยที่ชี้ชัดว่าปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นจากปัจจัยบ้าง โดยปีที่ผ่านมานี้ ภาวะฝุ่นพิษและกระแสข่าวความตื่นตัวก็รุนแรงไม่แพ้ปีนี้ แต่แล้วก็เรื่องเงียบไป

“ปีนี้เกิดขึ้นอีก เราก็คงมีคนไข้วอีก ครั้นนี้ผมก็หวังว่าจะเกิดอะไร

“เรามีหน้าที่ให้ข้อมูล หน้าที่ของเรา คือ Watch Dog (สุนัขเฝ้าบ้าน) เมื่อไหร่ก็ตาม ที่นโยบายออกมา แล้วคิดว่าไม่เหมาะสม ในเชิงวิชาการ ก็ต้องเตือน ส่วนนโยบายไหน ออกมาดี ก็ช่วยส่งเสริมสนับสนุน นี่เป็นหน้าที่หลักของนักวิชาการ”

ขึ้นบ้านนอกเหนือจากการบัญญัติให้ฝุ่น PM2.5 เป็นมลพิษที่ต้องถูกควบคุมและมีการตรวจวัดจัดเก็บข้อมูล ทำให้ทำวิจัยได้ง่ายขึ้น จากนั้นไปน่าจะมีการส่งเสริมการทำวิจัย อย่างแรก คือ การวิจัยหาสาเหตุและผลกระทบของเจ้าฝุ่นพิษที่มีต่อสุขภาพของคนไทย ประโยชน์ของงานวิจัย คือ จะช่วยสร้างความตระหนักรู้ ประเทศจะแก้ปัญหาระยะยาวไม่ได้ถ้าไม่เริ่มจากสร้างความตระหนักรู้ เมื่อทุกคนตระหนักรู้ถึงภัยอันตรายจากจิตใต้สำนึก เวลาผู้บริหารประเทศจะออกนโยบาย ทุกคนก็จะช่วยตรวจสอบได้ว่านโยบายและมาตรการรับมือที่กำหนดมีงานวิจัยมารองรับหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้ งานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental) น่าจะช่วยให้เยอะ”

อาจารย์หนุ่มย้ำว่า ประเทศไทยควรนำวิกฤติฝุ่นปีนี้มีมาสร้างโอกาสที่จะทำให้ทุกคนให้ความสำคัญกับงานวิจัย และเป็นงานวิจัยที่ต่อเนื่องเพื่อการวางแผนรับมือระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนร่วมกันส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการทำงานวิจัยเชิงนโยบาย โดยเริ่มจากการปรับวิธีคิดในการกำหนดนโยบายที่ต้องให้มีงานวิจัยมารองรับสนับสนุน และคนในหน่วยงานต้องเป็นผู้ริเริ่มทำงานวิจัยเชิงนโยบาย

“ปัญหาบ้านเรา คือ คนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคนทำงานวิจัย และทำยังไงจะผลักดันงานวิจัยดี ๆ ออกมาจริง ๆ บ้านเรามีงานวิจัยดี ๆ จากอาจารย์หลายท่าน แต่งานวิจัยที่เป็นประโยชน์เหล่านั้นไม่ได้ถูกนำมาใช้ ส่วนหนึ่งเพราะไม่มีคนช่วยประชาสัมพันธ์ ขณะเดียวกัน สังคมก็ต้องมีระบบในการตรวจสอบการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ว่ามีงานวิจัยมารองรับไหม ถ้านโยบายใดไม่มีงานวิจัยรองรับ ก็จะไม่รับ”

และเพื่อให้ประชาชนที่สนใจสามารถเข้าถึงงานวิจัยดี ๆ ที่มีประโยชน์ได้ง่ายขึ้น รศ. ดร.วิษณุแนะว่า สถาบันการศึกษาที่เป็นเจ้าของผลงานวิจัย ควรกลั่นกรองและย่องานวิจัยให้อ่านง่ายและน่าสนใจสำหรับแต่ละกลุ่มผู้อ่าน

“เรียนรู้อยู่เสมอและปรับตัวให้กับโลก” คำแนะนำถึงนักวิจัยรุ่นน้อง

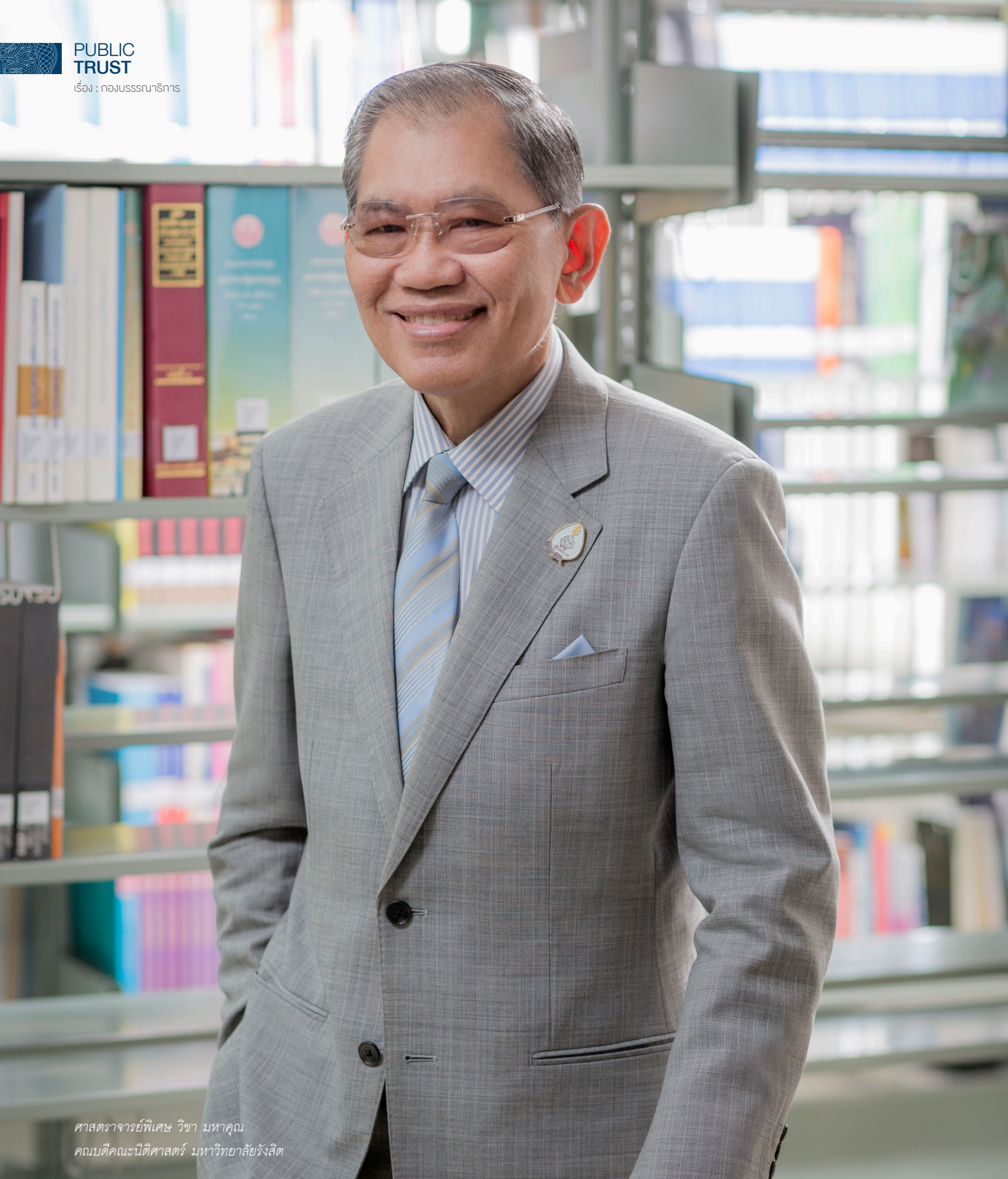
ดอกเตอร์หนุ่มบอกกับนักเศรษฐศาสตร์รุ่นน้องถึงการเป็นนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จในโลกยุคปัจจุบัน โดยถูกแฉ่สำคัญประกอบด้วย การติดตามข่าวสารอยู่เสมอ การไม่หยุดที่เรียนรู้ การปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยีและเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัยใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ลืม “หัวใจ” ของการเป็นนักวิจัยที่ดี นั่นคือ การมองเห็นปัญหาที่แท้จริง และการบูรณาการคำตอบได้อย่างรอบด้าน

“ยิ่งโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทุกวันนี้ เราจึงต้องไม่หยุดเรียนรู้ เพราะถ้าเราหยุดเรียนรู้เมื่อไหร่ เราก็จะไม่เห็นว่าโลกไปถึงไหนแล้ว เราต้องอ่านเยอะ พออ่านเราจะเริ่มเกิดคำถามว่าประเทศไทยไปถึงไหน เราจะเริ่มมองเห็นปัญหาที่ประเทศเจอ เริ่มเห็นช่องว่างในการพัฒนา เริ่มเชื่อมโยงการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ ซึ่งจะนำไปสู่งานวิจัยที่ขับเคลื่อนจากปัญหา ผมเชื่อว่างานวิจัยสามารถตอบโจทย์ทุกอย่างในเชิงของการขับเคลื่อนนโยบาย”

รศ. ดร.วิษณุทิ้งท้ายว่า ป้อยครั้งที่การทำงานของนักวิจัยไทยเปรียบเหมือนงาน “ปิดทองหลังพระ” แม้อาจไม่ได้เลื่อนขั้น แม้สังคมไม่รู้ว่าเป็นองหลังนโยบาย หรือแนวทางแก้ปัญหาจากงานวิจัยใคร แต่ถ้างานวิจัยนั้นช่วยแก้ปัญหาประเทศได้ นั่นถือเป็นรางวัลชีวิต แต่ทั้งนี้ ท่านยอมรับว่ารางวัลเกียรติยศ หรือการเชิดชูเกียรติจากองค์กรต่าง ๆ ถือเป็นน้ำหล่อเลี้ยงกำลังใจในการทำงานได้อย่างดี ดังเช่นความรู้สึกที่นักวิจัยหนุ่มคนนี้ได้รับจากรางวัล “ปวย อึ้งภากรณ์”

“อาจารย์ปวยถือเป็นบุคคลต้นแบบในหลายด้าน โดยเฉพาะสำหรับนักเศรษฐศาสตร์ที่ทำงานวิชาการอย่างผม ฉะนั้นการได้รางวัลนี้จึงถือเป็นเกียรติสูงสุดในชีวิต”

ศาสตราจารย์พิเศษ วิฑา มหาคุณ
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ

มือที่ไม่มีบาดแผล ย่อมไม่เกรงที่จะจับยาพิษ

ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ที่คลุกคลีกับงานด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน และผ่านการพิจารณาคดีระดับชาติมานับไม่ถ้วน ปัจจุบันในฐานะคณบดีคณะนิติศาสตร์ ท่านมีโอกาสดำเนินการทบทวนความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม หลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมของผู้พิพากษา ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารประเทศ การบริหารองค์กร และยังความสง่างามมาถึงผู้ประพฤติปฏิบัติ

ชีวิตที่ไม่มีแผน คือ ชีวิตที่ล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้น

ในการดำเนินชีวิต อาจารย์วิชา ถือเป็นหนึ่งผู้หนึ่งที่ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผน สิ่งทีหล่นหลอมท่านเกิดจากประสบการณ์การใช้ชีวิต การทำงาน รวมถึงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ทำให้ท่านสามารถตั้งจิตในงาน และปล่อยวางเมื่อถึงเวลาพักผ่อนได้อย่างชัดเจน

“ผมจะทำอะไรหลายอย่างได้ในขณะเดียวกัน เพราะผมปฏิบัติธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ คือ เจริญวิปัสสนากรรมฐาน มหาสติปัฏฐาน 4 กำหนดรู้ว่าทำอะไรอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งในระบบศาลเราจะต้องพิจารณาคดีทุกวันทำการ เราต้องทราบล่วงหน้าว่าวันนี้มีคดีอะไรบ้าง ต้องเตรียมการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รวมถึงผมไปศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประจำและทำวิจัยกับนักวิชาการชาวญี่ปุ่น ทำให้ได้รู้เรื่อง Mind Map วางแผนการทำงาน และวางแผนชีวิตในรายละเอียด เขาบอกเลยว่าชีวิตที่ไม่มีแบบแผนเป็นชีวิตที่ล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้น สมมุติจะเข้าทำงานต้องรู้เลยว่าปีทีหนึ่ง สอง สาม จะทำอะไร จนถึงปีสุดท้าย จะยืนอยู่ในตำแหน่งไหน ถ้าวันนั้นพร่องยังมีพรุ่งนี้ และพรุ่งนี้ก็ต้องดีกว่าวันนี้”

หลักการดำรงตนบนความถูกต้อง

ในส่วนของการรักษาตนให้อยู่ในจริยธรรมที่จะดำรงความน่าเชื่อถือศรัทธาได้นั้น อาจารย์วิชาได้ให้หลักคิดไว้ว่า จิตใจที่มั่นคง มีสิ่งสำคัญ 2 ประการ เรื่องแรก คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยการตัดสินใจ ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานคุณธรรมเรื่องคุณค่าของมนุษย์ ตัวอย่างหนึ่งที่อาจารย์วิชาหมักหมมให้นักศึกษาฟัง คือ เมื่อพบคนตกทุกข์ได้ยาก

ต้องไม่ลังเลว่าจะช่วยหรือไม่ช่วย ให้นึกถึงว่าอะไรคือ จริยธรรมแล้วทำทันที เพราะจริยธรรมคือ สิ่งที่ต้องปฏิบัติโดยไม่นึกถึงภาระของตนเอง เรื่องที่สอง คือ ทฤษฎีภาระหน้าที่ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อริสโตเติลสอนมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ ภาระหน้าที่ทำให้เกิดหลักการสำคัญ คือ Professionalism การทำอย่างมืออาชีพ คือ Best Practice และ High Performance คือ ต้องทำให้ดีที่สุดทำในสิ่งที่สูงสุดไม่ใช่แค่มาตรฐานขั้นต่ำ

Conflict of Interests บ่อนทำลายความน่าเชื่อถือ

ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน สิ่งที่จะทำให้นักคนปราศจากข้อครหาต่าง ๆ นอกจากเรื่องร้ายแรง เช่น การทุจริตแล้ว เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

“สิ่งที่เป็นจริยธรรมสมัยใหม่ที่ต้องทำอยู่เสมอ แต่ทำยากมาก คือ การไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งโดยมากแล้วคนจะขาด เพราะคิดถึงประโยชน์ส่วนตนก่อนส่วนรวม เมื่อประโยชน์มันขัดกัน การเป็นพรรคพวกเพื่อนฝูงกันเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจ การที่องค์กรต่าง ๆ มีปัญหาทุกวันนี้ก็เพราะมีผลประโยชน์ทับซ้อนของคนในองค์กร ที่เรียกว่า พรรคพวกมาก่อน (Nepotism)

“หากเป็นองค์กร เราจะเห็นแก่พวกพ้องไม่ได้ ผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นเรื่องสำคัญสูงสุดของมนุษย์ คนไทยในปัจจุบันไม่ได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องนี้มาอย่างดี แต่ในต่างประเทศ เช่น ฮอลแลนด์ตั้งแต่เด็กก็ต้องไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ขณะที่บ้านเราไม่เคยสอน เราจะปล่อยตามสบาย และยังทำให้เด็กเข้าไปอยู่ใน

ในหลวงรัชกาลที่ 9 ผู้เป็นต้นแบบแห่งความดี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงไว้ซึ่งพระราชจริยวัตรที่งดงาม ทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม และทรงปฏิบัติพระราชภารกิจอย่าง มีรู้จักเห็นเด่นชัด เพื่อความสุขของอาณาประชาราษฎร์ พระองค์ ทรงเป็นแบบอย่างในการทำความดีให้กับหลาย ๆ คน รวมถึง อาจารย์วิชา

“ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงสอนให้ราษฎรได้รู้ภาระหน้าที่ ของตนเองว่าต้องทำอะไร รู้สำนึกตลอดเวลาเรื่องภาระหน้าที่ แล้วเดินทางสายกลางตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หลักทาง สายกลางไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป

“พระองค์ทรงเป็นสุดยอดมนุษย์ ทรงมีพระราชหฤทัยที่นึกถึง คนอื่นเสมอ ทรงคิดในสิ่งที่คนอื่นคิดไม่ถึง เช่น ทรงวางแผน ว่าจะปลูกต้นไม้อะไรที่มีมูลค่าสูงในอนาคตทดแทนการปลูกฝิ่น พลตำรวจเอกวชิรเดช ฤกษ์กุลธร เล่าให้พวกเราฟังว่า พระองค์เสด็จ

พระราชดำเนินพาข้าราชการบริพารขึ้นเขาอย่างไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย เพื่อทอดพระเนตรต้นกาแฟเพียงต้นเดียว และทรงไม่คำนึงถึง ความยากลำบากที่ต้องพบ แต่ทรงคิดถึงประโยชน์สุขของประชาชน จึงเป็นจุดเริ่มต้นโครงการหลวง ปลูกกาแฟบนที่สูงสามารถเปลี่ยน วิถีชีวิตชาวเขาจากการปลูกฝิ่นมาเป็นการปลูกกาแฟ สอดคล้อง กับพระปฐมบรมราชโองการ ‘เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อ ประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม’ คำว่า ‘ครอง’ ของพระองค์ ไม่ใช่การ ‘ครอบครอง’ แต่เป็นการ ‘ปกครอง’ แผ่นดินโดยธรรม คำว่า ‘เพื่อประโยชน์สุข’ ไม่ใช่ประโยชน์อย่างเดียว แต่คือ ประโยชน์ สุขของคนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นหัวใจของลัทธิประโยชน์นิยม หรือ Utilitarianism มาจากหลักคิดของปราชญ์อังกฤษ ชื่อ Jeremy Bentham และหลักกฎหมายโรมันโบราณ ซึ่งเชื่อว่าอะไรที่เป็น ประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่ นั่นคือ กฎหมายสูงสุด ไม่มี กฎหมายอะไรจะเหนือกว่านี้อีกแล้ว”

**“ถ้าเราเป็นคนบริสุทธิ์ไม่มีบาดแผลในฝ่ามือ
เมื่อจับยาพิษ ยาพิษย่อมไม่เล่นเข้าสู่หัวใจฉันใด
ก็วันนั้น การทำงานหากตั้งอยู่บนความสุจริต
ก็ไม่ต้องกลัวสิ่งใด”**

จริงนั้นด้วย เช่น การเลือกหัวหน้าชั้นของเด็กอนุบาล พ่อแม่ก็มี
ส่วนเกี่ยวข้องบอกให้เขาขนมไปให้เพื่อน การแก้ไขเรื่องผลประโยชน์
ทับซ้อนจะต้องทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง เช่น นโยบายงดรับของขวัญ
ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารของหน่วยงาน ต้องแสดงให้เห็น
เป็นตัวอย่างว่า ‘ไม่รับของขวัญ’ อย่างเด็ดขาดไม่ใช่ทำแต่ปากพูด”

ถ้าไม่มีบาดแผลในฝ่ามือฉันใด เมื่อจับยาพิษย่อมไม่เข้าสู่หัวใจ
ได้ฉันนั้น

“เวลาจะทำอะไรต้องสำรวจว่า เราตั้งต้นความคิดไว้ถูก
หรือเปล่า ผมเคยตัดสินใจประหารชีวิตคนอยู่ครั้งหนึ่ง มันยากมาก
เพราะคิดอยู่เสมอว่าเราไม่มีอำนาจที่จะไปประหารใคร ผมจึงยึดหลัก
ของท่านพุทธทาส ท่านสอนว่า ‘มนุษย์ ถ้าไม่มีบาดแผลในฝ่ามือฉันใด
เมื่อจับยาพิษย่อมไม่เข้าสู่หัวใจได้ฉันนั้น’ เราจึงเรียกหลักนี้ว่า
คือ ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

“หากคนที่สุจริตและคนที่ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ วินิจฉัยชี้ขาดคดี
โดยไม่ไต่ถามแก่งัดใคร ก็เปรียบเสมือนเราเป็นคนที่มีมืออันบริสุทธิ์
เมื่อจับยาพิษ ยาพิษย่อมไม่เล่นเข้าสู่หัวใจฉันใด การทำงานหาก
ตั้งอยู่บนความสุจริตปราศจากอคติก็ไม่ต้องกลัวสิ่งใดฉันนั้น ถ้าเมื่อใด
เราลั่นแก่งัดคน ก็เท่ากับเรามีบาดแผลในฝ่ามือจับยาพิษไม่ได้”

ความเป็นอิสระของธนาคารชาติ

“ผมคิดว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สามารถสร้างความ
เชื่อมั่นศรัทธาให้แก่สาธารณชนได้เพราะผมมองเห็นความเป็นอิสระ
ของ ธปท. ตั้งแต่สมัยอาจารย์ป๋วย ผมนิยมชมชอบในความเป็นอิสระ
ที่ถูกปลูกฝังมา สิ่งที่ประเสริฐที่สุดของธนาคารในระดับธนาคารชาติ
คือ ความเป็นอิสระ ถึงแม้ไม่ใช่องค์กรอิสระ แต่ลักษณะในการทำงาน
และการตัดสินใจต้องเป็นอิสระ

“จริยธรรม” ของความ “น่าเชื่อถือ”

- ปฏิบัติโดยไม่นึกถึงภาระของตนเอง เสียสละความสุข
ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- นักกฎหมายต้องไม่มีฉันทาแห่งความทุจริต “Shadow of
Corruption” คือ รู้จักกาลเทศะ และไม่พาตัวเองไปในที่
สุ่มเสี่ยงต่อคำครหา
- มีวินัยสมณสิกขา คือ การพิจารณาอย่างรอบคอบและ
ถี่ถ้วน ไม่ประมาทในกิจทั้งปวง
- มีความกล้าหาญ (Courage) ในการตัดสินใจ ไม่ใช่
กล้าหาญแบบบ้าบิ่น แต่กล้าหาญในวิชาชีพที่ตัวเองมี
ตามที่ได้เล่าเรียนมา
- การยึดมั่นในความถูกต้อง Do the Right Things รู้ว่าดี
ไม่ใช่อะไร สามารถแยกแยะได้
- มีความซื่อตรง (Integrity) คือ ความมั่นคง หนักแน่น
เอาจริงเอาจังต่อความถูกต้องชอบธรรม
- มีความพอประมาณ เดินทางสายกลาง (Sufficiency)
- มีความยุติธรรม (Justice) แม้ไม่ใช่ นักกฎหมายก็ต้องมี
ความยุติธรรม ไม่มีอคติ หรือความลำเอียง
- สามารถแยกแยะ Fact กับ Truth ได้ ผู้พิพากษาที่ฉลาด
ต้องแยกให้ออกว่าอะไรเท็จ และอะไรจริง สำหรับผม
“คนโกหกหรือพูดเท็จ ไม่ชั่ว ไม่มี”

“ธปท. ต้องแสดงสิ่งนี้ให้ปรากฏ คือ ‘ความเป็น Professional’
ใช้องค์ความรู้ในการตัดสินใจ มีความกล้าหาญ มีความรอบรู้
คือ Prudence (ความชาญฉลาด, พิถีพิถัน, สุขุม) หยั่งรู้ลึกซึ้ง
ในสิ่งที่ตนเองรู้ คุณต้องตั้งอยู่ในศีลธรรม และวินัยของ ธปท.
คือ ความรอบรู้ มีอุดมการณ์สูงสุด การรักษาระเบียบวินัยทางการเงิน
ของประเทศ”

คนรุ่นใหม่ รปท. จากสายงานผู้ดูแลเศรษฐกิจการเงิน กับมุมมองต่อการทำงานบริษัทที่เศรษฐกิจ กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ใหม่ - ขนวิทย์ คำมี

แป้ง - พรวิไล พิลาวรรณ

แบงค์ - กิตติพงษ์ วิวัฒน์สุจิตกุล

ท่ามกลางบริบทเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว รวมทั้งในปีี้เศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหลายด้าน การทำงานของ สปท. ในฐานะธนาคารกลางมีความท้าทายมากขึ้นเช่นกัน BOT พระสยาม MAGAZINE จึงไม่รอช้า ดัง “คนรุ่นใหม่” จาก สายงานหลัก ได้แก่ ใหม่ - ชนวิธ คำมี ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายตลาดการเงิน แป้ง - พรวิ พิลาวรรณ เศรษฐกร ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค และแบงค์ - กิตติพงษ์ วิวัฒน์สุจริตกุล เจ้าหน้าที่ลงทุน ฝ่ายบริหารเงินสำรอง มาบอกเล่าถึงวิธีคิด และมุมมองการทำงานในภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในหลายมิติ รวมถึงระบบเศรษฐกิจการเงินโลกที่มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น

“คนรุ่นใหม่” กับภาพรวมของแต่ละสายงาน

ใหม่ : งานหลักของทีมกลยุทธ์ตลาดการเงิน ฝ่ายตลาดการเงิน คือ การกำหนดกลยุทธ์และกรอบการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อปรับสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่สมดุล และรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินให้เคลื่อนไหวสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) กำหนด โดย สปท. มีหน้าที่ทำให้ราคาในตลาดเงินไปตามราคาที่ กนง. กำหนดไว้ผ่านการทำธุรกรรม Open Market Operations ที่ระดับใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อปรับสภาพคล่อง หรือถ้าจะพูดในเชิงเปรียบเทียบ คือ ดูแลปริมาณสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

แป้ง : ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ สายงานนโยบายการเงิน มีหน้าที่ติดตามภาวะเศรษฐกิจคู่ค้าที่สำคัญของไทย รวมถึงการวิเคราะห์และประเมินแนวโน้ม โดยเฉพาะความเชื่อมโยงของระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อประเมินการส่งผ่านความเสี่ยงระหว่างประเทศ และผลกระทบต่อการขยายตัวและเสถียรภาพของเศรษฐกิจไทย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะถูกใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของ กนง. ดังนั้นหลัก ๆ จึงเป็นการเตรียมข้อมูลและจัดทำบทวิเคราะห์ รวมถึงทำงานวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่ กนง. สำหรับการประชุมในแต่ละครั้ง และในกรณี ที่ กนง. มีข้อสงสัยให้ศึกษาเพิ่มเติมค่ะ

แบงค์ : ฝ่ายบริหารเงินสำรอง สายตลาดการเงิน มีหน้าที่บริหารจัดการเงินสำรองทางการของประเทศเป็นหลัก โดยการนำไปลงทุนในตลาดต่างประเทศนั้น ต้องยึดหลักของการบริหารความเสี่ยงเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักเกณฑ์และความเสี่ยงที่ได้รับจัดสรร อีกทั้งหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังต้องติดตามวิเคราะห์และคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจตลาดการเงิน แนวโน้มอัตราแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย และราคาสินทรัพย์ของประเทศที่มีการนำเงินสำรองไปลงทุน รวมถึงศึกษาความเหมาะสมของการลงทุนในตลาด หรือตราสารการเงินใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง

“อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ การสร้างความแข็งแกร่งของทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาวะที่ตลาดการเงินมีความเสี่ยงมากขึ้น”

ใหม่ - ชนวิธ คำมี

“ในฐานะเศรษฐกร นอกจากจะต้อง
‘รู้ทัน’ โลกที่เปลี่ยนแปลง
ไปอย่างรวดเร็ว เราจะต้อง ‘รู้สึก’
และ ‘เข้าใจ’ ถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ
ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปด้วย”

แป้ง - พรวิสิ พิลาวรรณ

งานที่รับผิดชอบอยู่นั้น ส่งผลต่อ “ส่วนรวม” อย่างไร

ใหม่ : งานที่ผมได้รับมอบหมาย คือ การทำให้นโยบายการเงินสามารถส่งผ่านไปยังภาคเศรษฐกิจจริง ทั้งในส่วนการบริโภคและการลงทุนตามที่ กนง. คาดหวังไว้ ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายในเรื่องของเงินเพื่อ การเติบโตทางเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ ซึ่งถ้าการปรับขึ้นดอกเบี้ยของ กนง. ไม่สามารถส่งผ่านไปยังภาคเศรษฐกิจได้ ก็อาจทำให้นโยบายการเงินไม่มีประสิทธิภาพและขาดความน่าเชื่อถือ

แป้ง : สำหรับการดำเนินนโยบายการเงิน เราจะให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพด้านราคา ควบคู่ไปกับการดูแลการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน ซึ่งเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพด้านราคา หมายถึงระบบเศรษฐกิจที่รายได้และค่าครองชีพเติบโตในอัตราที่สอดคล้องกัน ประชาชนสามารถซื้อหาสินค้าและบริการได้ในราคาสมเหตุสมผล ขณะที่ระบบการเงินที่มีเสถียรภาพ คือ ระบบการเงินที่สามารถจัดสรรทรัพยากรทางการเงินอย่างเหมาะสม โดยภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ซึ่งเศรษฐกิจการเงินที่มีเสถียรภาพจะเติบโตได้อย่างยั่งยืนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี

แบงค์ : เป้าหมายของการบริหารเงินสำรองของ ธปท. คือ สร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพให้กับค่าเงินบาท รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในปริมาณทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ ว่าเพียงพอต่อการดูแลค่าเงินบาท และในส่วนของธุรกิจเอง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้จากการที่ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพ และลดโอกาสการถูกโจมตีค่าเงิน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในภาคธุรกิจ และ ธปท. ได้รับการยอมรับจากประชาชนและสถาบันการเงิน ว่ามีความเชี่ยวชาญในการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลเพื่อให้ประเทศไทยเติบโตได้อย่างมั่นคงมีเสถียรภาพและยั่งยืน

“ความท้าทาย” ในการทำงานยุคปัจจุบันเป็นอย่างไร

ใหม่ : ตลาดการเงินไทยและตลาดการเงินโลกจะมีความเสี่ยงมากขึ้นในระยะถัดไป ไม่ว่าจะเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงินสู่ภาวะปกติของธนาคารกลางหลักหรือความไม่แน่นอนด้านอื่น ๆ เช่น สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่อาจรุนแรงขึ้น การชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนและสถานการณ์ Brexit ดังนั้น ธปท. อาจต้องปรับการดำเนินนโยบายการเงินทั้งเครื่องมืออัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพภายใต้บริบทที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น

แป้ง : การวิเคราะห์เศรษฐกิจในปัจจุบันมีความท้าทาย 2 อย่าง คือ ความไม่แน่นอนเพราะเรากำลังอยู่ในโลกที่มีความไม่แน่นอนสูง และเปลี่ยนแปลงเร็ว หากมองย้อนกลับไปที่เมื่อ 5 ปีที่แล้ว คงไม่มีใครคาดเดาได้ว่าสหรัฐฯ จะประกาศสงครามทางการค้ากับจีน และหากมองไปข้างหน้าก็ยากที่จะคาดเดาได้ว่าสงครามการค้าจะจบลงอย่างไร มีสถานการณ์ใหม่ ๆ ให้ติดตามกันอย่างต่อเนื่องและพลิกไปพลิกมาอย่างรวดเร็ว ส่วนความท้าทายอีกอย่าง คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้รูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป เช่น พฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายผ่าน e-Commerce ที่มากขึ้นหรือการบริโภคในรูปแบบใหม่ ๆ อย่าง Sharing Economy เป็นต้น

ดังนั้น เศรษฐกรนอกจากจะต้อง “รู้ทัน” โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเราจะต้อง “รู้ลึก” และ “เข้าใจ” ถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดทำบทวิเคราะห์ที่ถูกต้องแม่นยำ รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสม และยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจจริง

แบงค์ : งานด้านการบริหารเงินสำรองเป็นงานที่ Dynamic ต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลาและปรับการลงทุน เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมีแนวทางการวิเคราะห์ที่เป็นแบบแผน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับ World of VUCA¹

“เตรียมพร้อมรับมือ” กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

ใหม่ : ผมคิดว่าอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ การสร้างความแข็งแกร่งของทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาวะที่ตลาดการเงินมีความเสี่ยงมากขึ้น เราอาจต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถรับมือความผันผวนในตลาดการเงินและตลาดอัตราแลกเปลี่ยนได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผ่านการเสริมสร้างความรู้ทางการเงิน การสร้างความตระหนักเรื่องการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือ Hedging Instruments² ที่หลากหลายและสนับสนุนช่องทางที่ภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงเครื่องมือดังกล่าวได้มากขึ้น

แป้ง : ในโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว อยากให้ผู้อ่านรู้ทันความเสี่ยงและมองเห็นโอกาส “รู้ทันความเสี่ยง” คือ รู้ว่างานหรือธุรกิจของเรามีความเสี่ยงซ่อนอยู่ตรงไหนบ้าง และเข้าไปจัดการกับความเสี่ยงอย่างทันเวลาที่ ขณะเดียวกันก็อยากให้ “จับตาดูโอกาส” ทางสายอาชีพหรือธุรกิจด้วย เพราะโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพเกิดขึ้นมากมาย และต้องการแรงงานที่มีความสามารถหลากหลายขึ้นด้วย หากผู้อ่านมองเห็นโอกาสตรงนี้

“เราจะต้อง ‘รู้ลึก คิดไกล เปิดใจ คล่องตัว’ เพื่อปรับการทำงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ”

แบงค์ - กิตติพงษ์ วิวัฒน์สุจริตกุล

ก็น่าจะทำให้สามารถรับมือกับความท้าทายได้ไม่ยาก

แบงค์ : สำหรับแนวโน้มในอนาคต ผมมองว่าจะมีความท้าทายมากขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างในหลายด้าน ระบบการเงินโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ดังนั้นเราจะต้อง “รู้ลึก คิดไกล เปิดใจ คล่องตัว” เพื่อปรับการทำงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹ VUCA เป็นอักษรย่อจากคำว่า Volatility (ความผันผวน) Uncertainty (ความไม่แน่นอน) Complexity (ความสลับซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ)

² Hedging Instruments เครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

การกำกับดูแลสินเชื่อ ที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน

ปัจจุบันมีการประกอบธุรกิจให้กู้ยืมเงินโดยมีทะเบียนรถเป็นประกันอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์กำกับดูแลอย่างชัดเจน รวมทั้งมีข้อร้องเรียนจากประชาชนจำนวนมาก ทั้งการคิดดอกเบี้ยแพงและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ภาครัฐโดยกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจในส่วนนี้ เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะรายย่อยสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ในอัตราที่เหมาะสม และได้รับการบริการจากผู้ประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม

การกำหนดแนวทางการกำกับดูแล

ในปัจจุบันผู้ประกอบการที่กระจายทั่วประเทศมีความหลากหลายค่อนข้างมาก ทั้งในเชิงขนาดของผู้ประกอบการและประเภทของการให้บริการ ประกอบกับที่ผ่านมาทางการได้รับเรื่องร้องเรียนว่า ในบางกรณี ผู้บริโภคอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับมาตรฐานการให้บริการสินเชื่อประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อมูลที่ผู้บริโภคได้รับเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจขอสินเชื่อ หรือการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การไม่ได้รับเอกสารสัญญาใด ๆ รวมทั้งการถูกเอาเปรียบไม่ได้รับคืนส่วนต่างจากการขายรถที่เกินมูลค่าหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการกำหนดกฎกติกากลางในการเข้ามากำกับดูแลธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจนี้สามารถเป็นแหล่งเงินทุนให้กับประชาชนได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ต้องพึ่งเงินนอกระบบ ในสถานการณ์ที่อาจต้องการเงินฉุกเฉิน ซึ่งมุ่งเน้นหลักการกำกับดูแล 3 ด้านหลัก ได้แก่ การเข้าถึง (Inclusion) การคุ้มครอง (Protection) และการแข่งขัน (Competition)

กล่าวคือ ทางการพยายามจะออกแบบแนวทางการกำกับดูแล โดยยังคงรักษาหัวใจสำคัญของธุรกิจการให้บริการสินเชื่อสำหรับลูกค้าที่นำรถมาเป็นประกันนี้ไว้ นั่นคือ ลูกค้ายังคงสามารถ “เข้าถึง” บริการสินเชื่อนี้ได้ ดังนั้นหลักเกณฑ์การกำกับดูแลจึงต้องมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับลักษณะการกู้ยืมและลักษณะลูกค้า ตลอดจนไม่กำหนดหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดจนกระทั่งทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถทำธุรกิจนี้ได้ ซึ่งอาจทำให้ลูกหนี้ต้องไปใช้บริการสินเชื่อในระบบ

อย่างไรก็ดี แม้ว่ากติกาดังกล่าวควรมีความยืดหยุ่น แต่ยังคงต้องดูแลเพื่อให้มั่นใจว่า ลูกค้าที่มาใช้บริการสินเชื่อ “คือประชาชน” ได้รับการ “คุ้มครอง” สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ในจำนวนและราคาที่มีความเหมาะสม และได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม

ความหลากหลายของผู้ประกอบการ ส่งเสริมให้เกิดการ “แข่งขัน” ในธุรกิจ

นอกจากนี้ เราเชื่อมั่นว่า ความหลากหลายของผู้ประกอบการจะส่งเสริมให้เกิดการ “แข่งขัน” ในธุรกิจนี้ ทำให้ผู้ประกอบการมุ่งเน้นที่จะให้บริการแก่ลูกค้าที่มีคุณภาพ ตอบโจทย์และความต้องการของลูกค้าได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น ในการออกแบบนโยบายในการกำกับดูแลธุรกิจ ทางการจึงยังคงมุ่งเน้นที่จะรักษาความหลากหลายของผู้ประกอบการไว้ เห็นได้จากการให้มีผู้ที่สามารถประกอบธุรกิจได้สองระดับ ได้แก่ ระดับของผู้ประกอบการที่สามารถให้บริการได้ทั่วประเทศ และผู้ที่

ให้บริการในวงค่อนข้างจำกัดเฉพาะในจังหวัดเท่านั้น ซึ่งทางกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังจะดูแลในส่วนของผู้ประกอบการที่ให้บริการในระดับจังหวัดผ่านการกำกับดูแลธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัด (Pico Finance) ซึ่งจะสามารถให้สินเชื่อได้สูงสุดไม่เกิน 50,000 บาทต่อราย และเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยรวมค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินร้อยละ 36 (ไม่รวมค่าติดตามทวงถามหนี้) ส่วน ธปท. จะดูแลในส่วนของผู้ประกอบการที่ให้บริการในระดับประเทศผ่านการกำกับดูแลธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล (Personal Loan) ซึ่งจะสามารถให้สินเชื่อได้ตามความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าและเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยรวมค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินร้อยละ 28 (ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นตามที่ ธปท. กำหนด)

หลักการ “เข้าถึง คุ้มครอง แข่งขัน” นี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าประชาชนผู้ขอสินเชื่อ ทำให้ได้รับบริการที่เป็นธรรมในราคาและปริมาณที่เหมาะสม มีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจว่า ควรจะใช้บริการหรือไม่ และหากเลือกใช้ ควรใช้กับผู้ประกอบการรายใด และเมื่อตัดสินใจขอสินเชื่อไปแล้ว บริการที่ได้รับก็ยังคงต้องมีความเป็นธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และสุดท้าย แม้ว่าเมื่อลูกหนี้มีปัญหาในการชำระเงิน ลูกหนี้เหล่านี้ก็ควรได้รับสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับการคุ้มครองดูแลที่เป็นธรรมเช่นกัน

ขณะเดียวกัน เมื่อการประกอบธุรกิจนี้มีการกำกับดูแลด้วยหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ผู้ประกอบธุรกิจทุกรายสามารถทำธุรกิจภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ก็จะทำให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ และจะส่งผลในระยะยาว ให้ผู้ประกอบการจะสามารถทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนให้แก่ประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ

ในภาพรวม จะส่งผลดีต่อประเทศ ทำให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้หลากหลายในราคาและปริมาณที่เหมาะสม โดยที่ไม่จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับนอกระบบ ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมได้อีกทางหนึ่ง

Data Analytics

ข้อมูล คือ ทรัพย์สินเศรษฐกิจยุคใหม่

“การที่โลกก้าวเข้าสู่ยุคแห่งข้อมูลจะสร้างโอกาสอันมหาศาลในการรังสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณประโยชน์นานัปการ” คือ คำพูดที่ท่านผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ดร.วิโรจน์ สันติประภพ เคยกล่าวไว้ในงาน BOT Symposium 2016

ในเศรษฐกิจยุคใหม่ “ข้อมูล” คือ “สินทรัพย์” ที่มีความสำคัญยิ่งยวด เพราะผู้ที่รู้จักการวิเคราะห์และการใช้ข้อมูลจะสามารถสกัดคุณค่าที่ซ่อนอยู่ออกมาเพื่อสร้างโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจ ใช้ขับเคลื่อนองค์กร รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืนได้

Data-driven World

ปัจจุบัน Data Analytics ถูกมองว่าเป็นขุมพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนของภาคธุรกิจ ช่วยสร้างความเข้าใจและประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้บริโภค ช่วยเพิ่มช่องทางการตัดสินใจ และ Productivities ซึ่งจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ช่วยลดกระบวนการที่ไม่จำเป็นและลดต้นทุนขององค์กร รวมไปถึงการบริหารความเสี่ยงในมิติต่าง ๆ

ไม่แต่เฉพาะภาคธุรกิจเท่านั้นที่ใช้ Data Analytics หน่วยงานภาครัฐ ธนาคารกลาง โรงพยาบาล หรือแม้กระทั่งทีมฟุตบอลต่างก็ใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลแบบใดแบบหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็น Business Intelligence, Real-time Analytics หรือ Machine Learning

Unlock Untold Value

Data Analytics และ Big Data เกี่ยวพันอยู่ในหลายภาคส่วนของสังคมธุรกิจ โดยมีพลังอำนาจในการปลดล็อก Untold Value ซึ่งเป็นคุณค่าที่ซ่อนอยู่ภายใต้ข้อมูลเหล่านี้ ผู้ใช้จะต้องมีความเชื่อมั่นต่อข้อมูลและรู้จักที่จะใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร อาทิ สาขาการขายยาอาจเก็บข้อมูลหลากหลายจากการทำธุรกิจ ตั้งแต่ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมใช้จ่ายของผู้บริโภคผ่านบัตรสมาชิก การทำการตลาดเบื้องต้น ไปจนถึงสถิติประชากรและภูมิประชากรศาสตร์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเรื่องการเลือกตำแหน่งของร้านใหม่

บริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับ e-Commerce และ Microloan ที่ปล่อยกู้ให้ SMEs ก็ใช้ Algorithms¹ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด โดยนำมาใช้พิจารณาข้อมูลการทำธุรกรรมเพื่อประเมินว่าธุรกิจนั้นไปได้ดีแค่ไหน สินค้าและบริการแข่งขันได้มากน้อยแค่ไหนในตลาด และคู่ค้ามีเครดิตเรตติ้งสูงเพียงใด เพื่อแยกแยะระหว่างผู้กู้ที่ดีที่จะชำระเงินคืนตรงเวลา และผู้กู้ที่มีแนวโน้มจะผิดนัดชำระ ข้อมูลพฤติกรรมเหล่านี้ถูกวิเคราะห์แบบอัตโนมัติและเรียลไทม์

ในภาคเกษตรกรรม ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพมากมาย ทั้งแอปพลิเคชันที่ให้ข้อมูลปัจจัยเพาะปลูกทางการเกษตรเฉพาะพื้นที่ที่ต้องการ ทั้งพยากรณ์อากาศที่แม่นยำ (Microclimate Weather) และข้อมูลวางแผนเพาะปลูกพืช ตัวอย่างเช่น NECTEC FAARM Series : “ฟาร์ม เทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมด้านการเกษตร” เพื่อเกษตรกรยุค 4.0 เทคโนโลยี ผลงานจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ซึ่งเป็นชุดเทคโนโลยีที่จัดทำโดยนักวิจัยไทย อาทิ อุปกรณ์สำหรับผลิตภัณฑ์ระบบควบคุมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ Smart Aqua Application เทคโนโลยีกล่องควบคุมวาล์วให้น้ำ (Irrigation Valve Control Box) หรือเทคโนโลยีโซลาร์ปั๊มอินเวอร์เตอร์ (SUN FLOW) เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

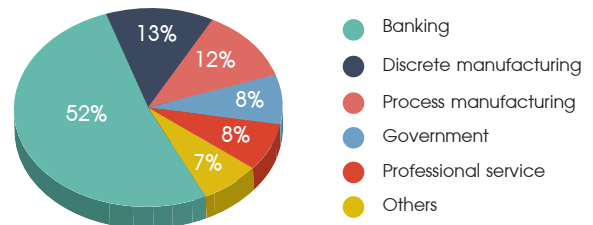
¹Algorithms คือ กระบวนการแก้ปัญหาโดยมีลำดับหรือวิธีเป็นขั้นตอนชัดเจน

“บริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับ e-Commerce และ Microloan ที่ปล่อยกู้ให้ SMEs ก็ใช้ Algorithms เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด โดยนำมาใช้พิจารณาข้อมูลการทำธุรกรรม เพื่อประเมินว่าธุรกิจนั้นไปได้ดีแค่ไหน”

Marketing Technology

อีกรูปแบบหนึ่งของ Data Analytics ที่เป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจในประเทศไทย คือ Startup ด้านเทคโนโลยีทางการตลาดที่ให้บริการทางด้าน Social Listening and Monitoring มีจุดประสงค์ให้ธุรกิจหรือแบรนด์สามารถรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้บริโภค เข้าถึงข้อมูลเชิงลึก และตรวจสอบกระแสบนโซเชียลมีเดียแบบเรียลไทม์ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวข้องกับแบรนด์สินค้าตัวเอง คู่แข่ง หรือเทรนด์ในอุตสาหกรรม

องค์กรธุรกิจ หรือ SMEs ที่ใช้บริการ Data Analytics ประเภtenี้สามารถวัดผลลัพธ์ของธุรกิจและแบรนด์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาธุรกิจได้อย่างตรงจุดและรวดเร็ว เชื่อมโยงไปสู่การบริหารลูกค้าสัมพันธ์และคอลเซ็นเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารและทำการตลาดได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงต่อยอดไปสู่การพัฒนาสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ที่มา : IDC Semiannual Big Data and Analytics Spending Guide of 2016

ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ร่วมกับบริษัท ไอดีซี รีเสิร์ช (ไทยแลนด์) จำกัด เคยเปิดเผยผลการสำรวจข้อมูลและประเมินอุตสาหกรรม Big Data ในประเทศไทย พบว่า กลุ่มธุรกิจที่มีการใช้งานและมีการลงทุนในเทคโนโลยี Big Data มากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมการเงินการธนาคาร และในปี 2562 มูลค่าของธุรกิจ Big Data Analytics ในไทย มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเป็น 15,671 ล้านบาท โดยการลงทุนในด้านไอทีและบริการทางธุรกิจ ซอฟต์แวร์ และฮาร์ดแวร์จะยังคงมีสัดส่วนมูลค่าสูงที่สุด

นิทรรศการศิลปะ ประเทศเล็กที่สมบูรณ์

หนังสือ ถือเป็นหนึ่งในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกิดจากการสร้างฝันของมนุษย์ รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลชั้นดีที่จะช่วยให้เข้าใจความเป็นมา วิถีชีวิต พัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรม แต่บ่อยครั้งคนส่วนใหญ่ หรือแม้กระทั่งเราเองอาจจะแค่อ่านเนื้อหาภายในเล่ม และดูหน้าปกแบบผ่าน ๆ เท่านั้น แต่จะมีสักกี่คนที่สนใจถึงตัวอักษร หรือรูปภาพที่อยู่บนหน้าปกที่กำลังสื่อสารเรื่องราวอะไรกับเรา

“ประเทศเล็กที่สมบูรณ์” เป็นนิทรรศการศิลปะโดยอาจารย์ประทีป สุราทองไทย ณ 100 Tonson Gallery จัดแสดงผลงานชุดล่าสุดผ่านรูปแบบงานจิตรกรรมและวิดีโอร่วมกัน ซึ่งภาพจิตรกรรมเป็นภาพจากหน้าปกหนังสือเมื่อ 40 - 50 ปีก่อน ที่ไม่ได้ใช้แล้วในปัจจุบัน โดยมีทั้งหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านทั่วไป และนิตยสาร ที่มีเนื้อหาในการสร้างภาพจำเกี่ยวกับภาคอีสาน และสังคมในยุคนั้น ที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นชาตินิยมและภูมิภาคนิยม ผลงานจิตรกรรมที่จัดแสดงจะใช้กระบวนการทางจิตรกรรมเข้ามาจำลองเขียนปกหนังสือด้วยวิธีการคัดลอกเหมือนจริง ด้วยสีน้ำมันลงบนผืนผ้าใบ ส่วนวิดีโอได้ร่วมงานกับอาจารย์ไพศาล อำพิมพ์ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของมุมมองที่คนภายนอกมองเข้าไปกับความเป็นจริงที่สวนทางกันโดยสิ้นเชิง

อาจารย์ประทีป สุราทองไทย

“เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก” คือหนังสือเหตุการณ์สำคัญในสมัยสงครามเย็น หนึ่งในหน้าปกที่อาจารย์ประทีป เลือกมาเขียนและจัดแสดงในครั้งนี้ โดยอาจารย์เล่าว่า สิ่งแรกที่เห็นคือชื่อหนังสือและสภาพของหนังสือไม่สอดคล้องกัน ด้วยสภาพที่ยับเยินและเลือนรางของหน้าปกซึ่งไม่มีทางเป็นปัจจุบันได้แน่ ๆ

“ประเทศเล็กที่สมบูรณ์” หนึ่งในชุดหนังสือนิทานร้อยบรรทัดที่กรมวิชาการใช้เป็นแบบสอนอ่านวิชาภาษาไทยสำหรับชั้นประถมจำนวน 6 เล่ม เป็นเล่มที่ 4 มีเนื้อหาพูดถึงสังคมไทยในสมัยนั้นว่าประเทศไทยเป็นแผ่นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ สภาพของสังคมชนบท ความเจริญของคมนาคมในชนบทที่เจริญก้าวหน้ามากขึ้นท่ามกลางการต่อสู้ของชาติมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต ณ ช่วงเวลานั้น ประเทศไทยกลับเป็นประเทศเล็กที่มีกิน มีใช้ ไม่อดอยาก ทำให้เราเป็นประเทศเล็กประเทศหนึ่งที่

มีความสมบูรณ์ โดยนอกจากภาพหน้าปกของหนังสือเล่มนี้จะถูกนำมาเขียนแล้ว ยังเป็นที่มาของชื่อนิทรรศการครั้งนี้อีกด้วย

นอกจากภาพเขียนหน้าปกหนังสือทั้งสองเล่มที่กล่าวมาภายในงานยังมีภาพเขียนหน้าปกหนังสือเล่มอื่นอีกมากมายอย่าง “เจ้าชายของประชาชน” “ไม่มีเสียงหัวเราะจากอีสาน” และ “สฤณี ธนะรัชต์ จอมพลผู้พิชิต” เป็นต้น โดยตั้งแต่เปิดนิทรรศการมาผู้เข้าชมส่วนใหญ่พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าอยากกลับไปอ่านหนังสือเหล่านั้น อยากกลับไปเข้าห้องสมุดอีกครั้ง หรือหลายคนบอกว่า “หนังสือเล่มนั้นฉันค้นเรียนนะ” “เล่มนี้เกิดไม่ทัน” “เล่มนั้นประหลาดจัง” จึงเป็นเสียงตอบรับที่แสดงให้เห็นถึงความชัดเจนในการสื่อสารที่ตั้งใจส่งผ่านภาพหน้าปกหนังสือไปสู่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี อาจารย์ประทีปยังกล่าวทิ้งท้ายว่า “ผมเลือกใช้งานจิตรกรรมมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เพราะงานจิตรกรรมสามารถเปลี่ยนสิ่งที่ไม่มีความค่าให้กลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่าได้ งานจิตรกรรมจึงนิยมเขียนถึงสิ่งที่สำคัญเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวสำคัญให้ผู้รับชมเห็นคุณค่าของสิ่งที่จิตรกรต้องการสื่อสาร”

นิทรรศการศิลปะ: ประเทศเล็กที่สมบูรณ์ (A LITTLE RICH COUNTRY)

สถานที่ 100 Tonson Gallery ถนนวิไลจิต

ระยะเวลาจัดแสดง วันนี้ - 5 พฤษภาคม 2562

เวลาเปิด/ปิด วันพฤหัสบดี - วันอาทิตย์

เวลา 11.00 - 19.00 น.

โทรศัพท์ 0 2010 5813

ผลงานวิดีโอที่จัดแสดงในนิทรรศการ

ขอขอบคุณภาพถ่ายโดย อรุณ เพิ่มพูนโสภณ และ Atelier 247

รวมร้านเด็ด ย่านตลาดนางเลิ้ง

ตลาดนางเลิ้งเป็นตลาดบกแห่งแรกของไทยที่แม้จะยืนหยัดท้าทายกาลเวลามากว่า 100 ปี แต่ก็ยังคงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของตลาดไว้ได้อย่างสมบูรณ์ แม้ตลาดแห่งนี้จะมีพื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก แต่คุณภาพของอาหารและโมตรัจตจากพ่อค้าแม่ค้าอัดแน่นจัดเต็มกันทุกร้าน บอกได้เลยว่าใครที่ชอบอาหารแนว Street Food ของอร่อยหากินยาก ต้องหาโอกาสมาเยือนกันสักครั้ง

จ๊อบกั เป็ดย่าง

เริ่มต้นที่ร้านแรกกับจ๊อบกั เป็ดย่าง ที่มีลูกค้าแวะเวียนมาไม่ขาดสาย บรรยากาศในร้านที่ดูโปร่งสบาย เรียบง่าย แต่ยังคงความคลาสสิกไว้ได้อย่างลงตัว กับเมนูเป็ดย่างรสดั้งเดิมที่ตกทอดกันมาเกือบ 100 ปี จึงเป็นร้านแรกที่บอกเลยว่าไม่ควรพลาด

เวลา : 09.00 - 14.00 น. หยุดทุกวันตรุษจีนและสารทจีน

ราคา : 50 บาท

เมนูเด็ด : ข้าวหน้าเป็ด

โทร : 0 2281 1283

รุ่งเรือง บะหมี่เกี๊ยว

ข้ามถนนมาฝั่งตลาดนางเลิ้ง กับร้านรุ่งเรือง บะหมี่เกี๊ยวชื่อดัง จะเห็นว่ามีทั้งลูกค้าในร้านและลูกค้าที่โทรมาสั่งตลอดทั้งวัน ทำให้ร้านบะหมี่รุ่งเรืองเป็นที่รู้จักและเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งความโดดเด่นของร้านนี้ อยู่ที่เส้นบะหมี่ที่คงวิธีทำแบบดั้งเดิม ทำให้ได้รสสัมผัสที่นุ่มเนียนไม่เหมือนใคร หากทานแล้วติดใจทางร้านก็มีเส้นบะหมี่บรรจุกล่องแยกไว้บริการด้วย เรียกว่าร้านนี้เขามีมิติที่เส้นจริง ๆ

เวลา : 08.00 - 19.00 น. หยุดช่วงเทศกาลปีใหม่

ราคา : 40 บาท

เมนูเด็ด : บะหมี่หมูแดง บะหมี่เป็ด

โทร : 0 2281 9755

เนื้อตุ๋นนางเลิ้ง

ถัดมาอีกนิด กับเนื้อตุ๋นนางเลิ้ง ที่คนแน่นขนัดตลอดทั้งวัน เมนูมีก๊วยเตี๋ยว เกาเหลา ทั้งเนื้อและเครื่องในครบครัน เป็นอีกร้านที่คนรักเนื้อต้องไม่พลาดเลยทีเดียว

เวลา : 10.00 - 14.00 น. หยุดทุกวันอาทิตย์

ราคา : 70 บาท

เมนูเด็ด : เกาเหลาเนื้อตุ๋น

โทร : 0 2282 0608

*ตลาดบก คือ ตลาดที่มีแหล่งทำเล หรือที่ค้าขายอยู่บนบก ขนาดของตลาดขึ้นอยู่กับชุมชนหรือสถานที่ที่ตลาดนั้นตั้งอยู่

ไส้กรอกปลาเนม

อีกร้านที่จะเห็นว่ามีลูกค้ามารอคิวตลอดเวลา เรียกว่าต่อแถวยาวและคับคั่งที่สุดในตลาด กับร้านไส้กรอกปลาเนม ของดีที่หากินยาก ที่น้อยคนนักจะรู้จัก ตัวไส้กรอกของร้านทำจากข้าวและเครื่องเทศรสหวานมัน กินคู่กันกับปลาเนมผสมพริกขี้หนูสดกับหอมแดงและเปลือกมะนาวให้รสชาติเปรี้ยว กินแกล้มกับผักกาดหอม ได้รสชาติหวานมัน หอมอมเปรี้ยว ทำให้มีลูกค้าแวะเวียนมาซื้อทานและซื้อเป็นของฝากกันอย่างเนืองแน่น

เวลา : 11.00 - 15.00 น.

ราคา : ชุดละ 50 บาท

เมนูเด็ด : ไส้กรอกปลาเนม

โทร : 0 2281 2261

บ้านขนมไทย

ขนมหวานที่อยู่คู่ตลาดนางเลิ้งมานาน คือ ร้านบ้านขนมไทย ที่เป็นสูตรขนมเฉพาะของทางร้านที่สืบทอดมาตั้งแต่รุ่นคุณปู่ ซึ่งยังคงเอกลักษณ์ของขนมไทยโบราณได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันได้เพิ่มเมนูและมีให้เลือกหลากหลายกว่า 10 อย่าง แต่ขนมอร่อยที่ทางร้านแนะนำว่าไม่ควรพลาด คือ ขนมตาล และตะโก้กล้วย

เวลา : 06.00 - 13.00 น. หยุดทุกวันอาทิตย์

ราคา : 25 บาท

เมนูเด็ด : ขนมตาล ตะโก้กล้วย ขนมต้ม

โทร : 0 2282 5142 / 08 1348 1070

บ้านขนมไทย

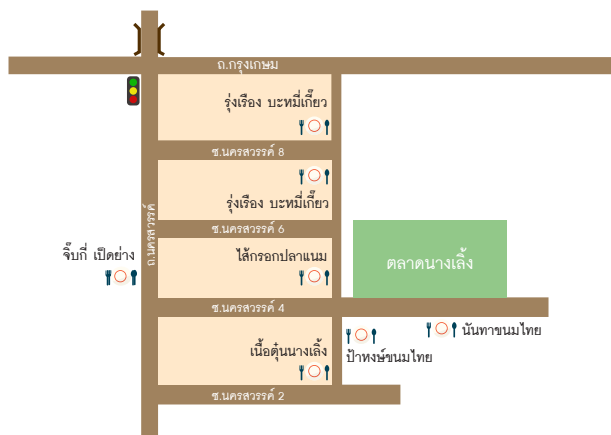
ร้านสุดท้าย คือ ร้านบ้านขนมไทย ที่เป็นขนมไทยแท้ ๆ ทั้งวัตถุดิบและรสชาติ ทางร้านทำขนมสดใหม่ทุกวัน ทั้งเมนูหม้อแกงข้างเหนียวตัด วนกะทิ ทองหยิบทองหยอดมีให้เลือกมากมาย

เวลา : 10.30 - 18.00 น.

ราคา : 30 บาท

เมนูเด็ด : หม้อแกง ตะโก้

โทร : 08 9000 1780

ตลาดนางเลิ้งยังคงคึกคักและรอยบรรดานักชิมที่แวะเวียนผลิตเปลี่ยนกันมาทุกวัน โดยร้านค้าส่วนใหญ่จะเปิดเฉพาะวันจันทร์ถึงศุกร์ ช่วงเวลาตั้งแต่ประมาณ 8-9 โมงเช้าไปจนถึงบ่าย 3 ท่านที่นำรถยนต์ส่วนตัวไปสามารถจอดได้ที่วัดโสมนัส และถนนเลียบคลองผดุงกรุงเกษม หรือไปรถสาธารณะได้เช่นกัน

ว.วินิจฉัยกุล นักประพันธ์ชั้นครู ผู้ก้าวทันทุกความเปลี่ยนแปลง

“ว.วินิจฉัยกุล” และ “แก้วแก้ว” เป็นชื่อนักอ่านนวนิยายชาวไทยรู้จักเป็นอย่างดี ซึ่งทั้งสองชื่อเป็นนามปากกาของ **รองศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์** ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี 2547 ท่านใช้เวลาเกือบทั้งชีวิตอยู่ในแวดวงวรรณกรรม และเขียนนวนิยายหลากหลายแนวไม่ว่าจะเป็น จินตนิยาย ประวัติศาสตร์ โรแมนติก สะท้อนชีวิตและสังคม ฯลฯ ซึ่งแต่ละเรื่อง ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด จนบางครั้งต้องอ่านหนังสือเป็นพัน ๆ หน้า เพื่อจะหาข้อมูลมาเขียนเพียงไม่กี่คำ บวกกับแรงบันดาลใจและจินตนาการส่วนตัว ผลงานที่เผยแพร่ออกมาจึงทั้งสนุก น่าอ่าน และเต็มไปด้วยความรู้ทั้งทางภาษา วรรณคดี และประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นและเรียนรู้สังคมในแต่ละยุคสมัยผ่านตัวละครที่โลดแล่นอยู่ในหน้าหนังสือ

ครอบครัวนักอ่าน

รศ. ดร.คุณหญิงวินิตา เป็นลูกสาวคนเดียวในครอบครัวนักอ่าน ด้วยในบ้านจึงมีตู้เก็บหนังสือดี ๆ ไว้มาก ตั้งแต่วรรณคดีไทยในสมัยคุณแม่เป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปจนถึงนวนิยายดี ๆ ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ว. ณ ประมวญมารค (พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต) ดอกไม้สด (ม.ล.บุปผา นิมนานเหมินท์) เมื่อมีเวลาอยู่บ้านก็จะอ่านหนังสือเป็นหลัก

นอกจากนี้ บรรยายภาคในโรงเรียนก็เอื้อให้ท่านได้เขียนมาโรงเรียนมาแต่เดิวิทย์วิทยาลัยที่ท่านศึกษา เน้นให้นักเรียนอ่านเขียนได้เร็วมาก นักเรียนเขียนเรียงความเป็นเรื่องเป็นราวได้ตั้งแต่อยู่ประถมศึกษาปีที่ 3

“เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พวกเราก็เขียนเรื่องกันได้แล้ว ถึงขั้นออกวารสาร ลงเรื่องสั้นและนิยายหลายตอนจบ โดยเขียนลงในสมุด ใครลายมือสวยก็ช่วยกันคัดจากต้นฉบับ แล้วส่งเวียนกันอ่าน เพราะ 60 กว่าปีก่อนยังไม่มีใครพิมพ์ดีดอยู่ในบ้าน ไม่มีการอัดสำเนา ทั้งหมดนี้ต้องแอบทำกันไม่ให้ครูเห็น เพราะถ้าครูจับได้ว่าเอาหนังสือหรือสมุดอะไรที่ไม่ใช่หนังสือเรียนมาจะโดนริบไม่คืน การเขียนหนังสือก็เป็นเรื่องต้องห้ามเช่นกัน

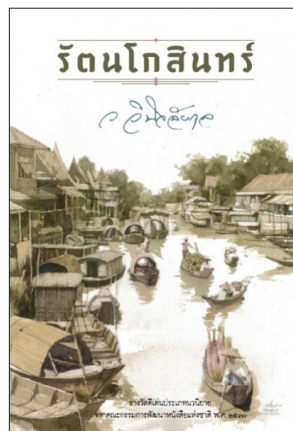
“เพื่อน ๆ หลายคนมีห้วงทางประพันธ์ แต่พอเติบโตก็ไปได้ดีทางอื่นทั้งหมด เหลือดิฉันคนเดียวที่ยึดเป็นอาชีพมาจนทุกวันนี้มีคนถามกันมากกว่าเขียนหนังสือได้อย่างไร คงจะเกิดจากใจรักและฝึกฝนตัวเอง ไม่ทอดทิ้งความสามารถทางนี้ แม้ว่าเจออุปสรรคมากพอสมควรกว่าจะแจ้งเกิดได้”

แม้ครอบครัวจะส่งเสริมเรื่องการอ่านและเขียนเป็นอย่างมาก ทว่าคุณแม่ของท่านก็ไม่อยากให้ลูกสาวยึดอาชีพนักประพันธ์ เพียงแค่ยอมให้เขียนเป็นงานอดิเรกเท่านั้น จึงกีดกันทุกทาง เช่น ไม่ให้ติดต่อกับบรรณาธิการ ส่งต้นฉบับได้ทางไปรษณีย์เท่านั้น ทุกเรื่องคุณแม่ของท่านต้องอ่านก่อนส่ง และไม่ให้เป็นรับค่าเรื่อง โดยอ้างว่าถ้าบรรณาธิการเห็นว่าเป็นเด็กจะไม่ให้ลงอีก จนกระทั่งเรียนจบปริญญาเอกจึงเขียนเรื่องได้ตามใจชอบ

การก้าวข้ามอุปสรรคเหล่านี้ได้ รศ. ดร.คุณหญิงวินิตาบอกสั้น ๆ แค่ว่า “ทำต่อไป” และผลจากการไม่ยอมถอยแม้แต่ก้าวเดียว เราจึงได้อ่านนวนิยายดี ๆ มากมาย งานเขียนของท่านประสบความสำเร็จและเป็นที่นิยม รวมถึงได้รับรางวัลด้านผลงานประพันธ์จากภาครัฐและเอกชนหลายสิบเรื่อง ในจำนวนนี้ นวนิยายเรื่อง “รัตนโกสินทร์” ได้รับการยกย่องเป็นวรรณกรรมแห่งชาติอีกด้วย

เรียงร้อยเรื่องราวจากสิ่งรอบตัว

อย่างที่ทราบกันดีว่าผลงานของ รศ. ดร.คุณหญิงวินิตา นั้นมีหลากหลายแนว ซึ่งท่านหยิบเอาความรู้และประสบการณ์รอบตัวมา

ผลงานนวนิยายเรื่อง “รัตนโกสินทร์”

ผลงานนวนิยายเรื่อง “มัลลียสามชาย”

เรียงร้อยประกอบเข้ากับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน

“เมื่ออ่านหนังสือมาก ๆ สมอก็จะทำงานไปเรื่อย ๆ จินตนาการก็จะแตกแขนงออกมาออกไป เหมือนคนที่ออกกำลังกายไม่หยุด ร่างกายจะสร้างกล้ามเนื้อขึ้นมา แต่การเขียน คือ การออกกำลังกายสมอง และจินตนาการ มันก็จะสร้างภาพสร้างเรื่องต่อไปเรื่อย ๆ ของมันเอง

“อีกอย่าง คือ ดิฉันไม่ได้นั่งอยู่กับที่ แล้วคิดกับเขียนไปเลย ๆ แต่ต่อยอดความรู้ไปด้วย เจอหนังสือที่ไหนก็อ่าน เรียนจบมาหลายสิบปีแล้วก็ยังค้นคว้าศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนเรื่อง ความคิดใหม่ ๆ ก็จะเกิด ทำให้เราไม่จำเจอยู่กับของเดิม ๆ การไม่หยุดพัฒนาความรู้เป็นเรื่องสำคัญมาก ทำให้เราไม่ตกยุคเมื่อระยะเวลาผ่านไป”

เราจึงได้อ่านนวนิยายหลายแนวและน่าติดตามทุกเรื่อง เพราะ รศ. ดร.คุณหญิงวินิตาไม่เคยสร้างข้อจำกัดหรือตีกรอบเป็นสูตรสำเร็จสำหรับงานแต่ละชิ้น

“งานเขียนไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว แต่ละคนต้องลงมือทำแล้วจะรู้เอง ทั้งหมดเกิดจากตัวเจ้าของ ผลงานจึงเปรียบได้กับลูกของผู้เขียน ไม่มีเรื่องไหนเป็นเรื่องโปรดเป็นพิเศษ รักเท่ากัน”

แต่ในความหลากหลายนั้นยังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่เห็นเด่นชัดในงานเขียนของท่าน เรื่องที่เขียนในนาม “ว.วินิจัยกุล” ทุกเรื่องจะมีข้อคิด คติสอนใจ ไม่ได้ให้แต่ความบันเทิงเท่านั้น ส่วนหนังสือของ “แก้วเก้า” เป็นนิยายแนวแฟนตาซี จะวางเรื่องแปลกไปจากเรื่องอื่น ๆ ที่เคยอ่าน ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีใครเดาตอนจบได้ จึงกลายเป็นเสน่ห์ที่ทำให้ผู้อ่านติดตามผลงานเสมอ

นักเขียนผู้ไม่เคยตกยุค

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะเมื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาทั้งอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย เมื่อคนอ่านหนังสือหรือเสพข่าวสารผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือ

“ดิฉันไม่ได้นั่งอยู่กับที่ แล้วคิดกับเขียนไปเรื่อย ๆ
แต่ต่อยอดความรู้ไปด้วย... การไม่หยุดพัฒนา
ความรู้เป็นเรื่องสำคัญมาก
ทำให้เราไม่ตกยุคเมื่อระยะเวลาผ่านไป ”

เพิ่มมากขึ้น จำนวนคนอ่านหนังสือผ่านหน้ากระดาษก็น้อยลง แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้คนยุคเก่าอย่าง รศ. ดร.คุณหญิงวิจินดา รู้สึกแปลกหรือตื่นตกใจกับความเปลี่ยนแปลงเพราะท่านไม่เคยหยุดพัฒนาความรู้ โดยท่านเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตมาตั้งแต่ปี 2542 จนมีเว็บไซต์ที่คุณเองในชื่อ www.reunthai.com ซึ่งเป็นเว็บบอร์ดให้ความรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรมอีกด้วย

“อินเทอร์เน็ตซึ่งปัจจุบันกลายมาเป็นโซเชียลมีเดีย ช่วยขยายขอบเขตความรู้ให้กว้างขึ้นมาก มีผลต่อการเขียนแน่นอน อย่างน้อยก็ทำให้ติดตามข่าวคราวความเป็นไปของสังคมได้ทันและไม่ตกยุค”

ความฝันที่ถูกเติมเต็มเป็นชีวิตที่สมบูรณ์พร้อม

ในด้านชีวิตส่วนตัว รศ. ดร.คุณหญิงวิจินดาในวัยเกษียณมีความสุขกับลูก ๆ ที่ต่างเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีงานมั่นคงและมีครอบครัวที่น่ารัก

ท่านเล่าให้ฟังว่า “ลูกสาว 2 คน ชื่อ ดร.สาวิตา ดิถียนต์ จบอักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จบปริญญาโทและเอกทาง Theatre Practice จาก University of Exeter ประเทศอังกฤษ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ภาควิชาการศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ ส่วนคนน้อง ผศ. ดร.วัธสาตรี ดิถียนต์ จบศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโททาง Visual Arts

(คะแนนเฉลี่ย 4.00) และปริญญาเอกทาง Educational Technology (รางวัลดีเด่น 2 เหรียญทอง) จาก University of Northern Colorado แห่งเดียวกับที่แม่จบมา ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“ดิฉันเป็นคนตามใจลูก ไม่เอาทฤษฎีอะไรมาใช้ทั้งนั้น ถ้าจะมีหลักในการเลี้ยง เพื่อให้ชีวิตไปได้ด้วยดี ก็แค่ 2 ข้อ คือ หัดให้รักหนังสือตั้งแต่เด็ก กับทำให้เขารู้สึกเป็นสุขเมื่ออยู่บ้าน ข้อแรกเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา จะได้สร้างอนาคตให้มั่นคง ข้อสองทำให้เขาไม่เติลตอออกนอกเส้นทางเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น”

อย่างไรก็ตาม ท่านยังไม่วางมือจากงานด้านสังคม ตั้งแต่ปี 2558 จนปัจจุบันท่านเป็นอนุกรรมการกิจการเด็กและเยาวชน ในกรรมการสังคมฯ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เป็นกรรมการและที่ปรึกษาในชุดอื่น ๆ ของ สนช. อีก 2 ชุด

เมื่อได้โลดเล่นอย่างเต็มที่ไปกับการทำงานอย่างที่มีฝันให้กลายเป็นจริงได้แล้ว ชีวิตของ รศ. ดร.คุณหญิงวิจินดาจึงนับเป็นตัวอย่างของการใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าและมีคุณค่ามากที่สุด

ท่านกล่าวทิ้งท้ายว่า “ดิฉันอยากได้อะไรก็ได้หมดแล้ว แต่ก็รู้ว่าสรรพสิ่งที่เราได้มาทั้งหมดในโลกนี้ เป็นเพียงของชั่วคราว ก็เลยอยู่กับความเป็นจริง ทำชีวิตที่เหลือในแต่ละวันให้ดีที่สุดก็พอ จึงไม่มีความฝันอยากทำอะไรอีก”

ณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร

วิถีคนจริง

เมื่อเต็มพั้นของการปฏิบัติการ คือ ชีวิต

ณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร
ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย)

ช่วงกลางปี 2561 ที่ผ่านมา คงไม่มีข่าวใดชวนลุ้นระทึก และน่าตื่นเต้นเท่ากับปฏิบัติการช่วยชีวิตนักฟุตบอลเยาวชน และผู้ช่วยโค้ชทีมหมูป่าอะคาเดมี ณ ถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ตลอด 18 วัน ของภารกิจค้นหาและช่วยหมูป่า 13 ชีวิต มีเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน อาสาสมัครจิตอาสา ทั้งไทยและเทศนับหมื่นชีวิตร่วมภารกิจนี้

แน่นอนว่า ทุกการระดมต้องมีแม่ทัพ ซึ่งแม่ทัพนำทีมกู้ชีวิตในครั้งนั้นมี คุณณรงค์ศักดิ์ ใสสรณการ ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) เป็นผู้บัญชาการ หลังเหตุการณ์ กำนันได้รับเสียงชื่นชม และรางวัลต่าง ๆ มากมาย ล่าสุดคือ รางวัลสุดยอดวัฒนธรรมสร้างสรรค์แห่งปี พ.ศ. 2561 สาขานุคคลแห่งปี ด้วยบทบาทเด่นชัดในการทำงานที่เด็ดขาด จริงจัง จนเอาชนะใจทีมงานผู้ที่เกี่ยวข้อง พี่น้องคนไทย และคนต่างชาติที่ติดตามข่าวนี้ได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

“วันนี้สิ่งที่ท่านเห็น (กรณีถ้ำหลวง) เป็นการทำงานในภาวะวิกฤติจริง ๆ เราทำงานด้วยการคิดถึงเป้าหมายจริง ๆ คนไปช่วยเป็นหมื่น เครื่องมืออะไรก็ยังไม่รู้ กลยุทธ์อย่างไรก็ยังไม่รู้ แต่เป้าหมายคือ เด็ก 13 คน

“สิ่งที่ทำให้เราทำงานสำเร็จมี 3 อย่าง คือ Vision ที่ดี Well Planning และ Well Rescued สุดท้ายคือ Discipline โดยมี Ultimate Goal คือ 13 ชีวิต เราเห็นคนเป็นหมื่นคนทำงานร่วมกัน หากใครคนใดคนหนึ่งหายไป งานจะไม่สำเร็จ สิ่งสำคัญอีกเรื่องคือ หากพวกเราเปลี่ยนชีวิตเราคนละนิดเพื่อการอยู่เพื่อผู้อื่น โลกจะดีกว่านี้แน่ ผมยืนอยู่ตรงนี้ไม่ใช่ผมเก่ง ไม่ใช่ผมสำเร็จ คนสำเร็จคือคนที่ยืนอยู่ข้างหลังผมเป็นหมื่นคน ความสำเร็จเกิดจากคนเหล่านั้น แต่ผมในฐานะผู้บัญชาการ เป็นคนที่ยืนอยู่เบื้องหน้า ทำหน้าที่ออกหน้า แทนเขาเหล่านั้น

“คืนวันที่ 2 กรกฎาคม ผมเชื่อว่า ทุกคนมีความสุข มีคนไทยติดตามแถลงข่าวผ่านทางโทรทัศน์ประมาณ 26 - 27 ล้านคน ช่องทางออนไลน์อีกหลายล้าน เกือบครึ่งประเทศ คนดูทั่วโลกกว่าร้อยล้านคน ท่านเชื่อไหมว่าคนที่เครียดที่สุด คือ ผมกับทีมงาน

“สิ่งที่เรากล้าดำมืด ตอนนั้นเรารู้แล้วว่า อะไรคืออุปสรรค อะไรคือสิ่งที่เราต้องเอาชนะ การที่ต้องนำนักอุตุนิยมวิทยาหน้าถ้ำ เพราะเราต้องรู้ว่าพายุลูกถัดไปจะเข้าวันไหน พอกลมมฤตฯ แจ้งว่าพายุลูกใหญ่จะเข้าวันพุธ เราส่งอีกทีมเข้าไปจุดที่เด็กอยู่ทันทีเพื่อวัดปริมาณ

“ผมยืนอยู่ตรงนี้ไม่ใช่ผมเก่ง
ไม่ใช่ผมสำเร็จ คนสำเร็จคือคนที่ยืนอยู่ข้างหลังผม
เป็นหมื่นคน ความสำเร็จเกิดจากคนเหล่านั้น
แต่ผมในฐานะผู้บัญชาการ เป็นคนที่ยืนอยู่เบื้องหน้า
ทำหน้าที่ออกหน้าแทนเขาเหล่านั้น ”

ออกซิเจน เราหายใจอยู่ที่ 21% ถ้า 12% เราจะหลับกันหมด พอรายงานออกซิเจนออกมา ยิ่งกุมขมับ เพราะตอนนั้นออกซิเจนอยู่ที่ 15% เด็กจะอยู่ได้อีกประมาณ 6 - 7 วัน การตัดสินใจต่าง ๆ ต้องอยู่บนเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น

“Key Factor ที่ทำให้เราสำเร็จต่อมาคือ การซุ่มกู้ภัย การซุ่มเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ถ้าไม่ซุ่ม เราจะไม่รู้เลยว่าเวลาเกิดวิกฤติจะทำอย่างไร ผมเป็นผู้ว่าฯ เชียงราย 15 เดือน ผมสั่งซุ่มกู้ภัย 3 ครั้ง เพราะฉะนั้นเมื่อเกิดเหตุวันที่ 24 มิถุนายน 2561 ห่างจากวันซุ่มกู้ภัยใหญ่เพียง 2 อาทิตย์กว่า ๆ เมื่อซุ่มมาดี เวลาเกิดสถานการณ์จริงเจ้าหน้าที่รู้ว่าจะติดต่อหน่วยงานไหน ยืมอุปกรณ์อะไร และจะต้องประสานงานอย่างไร ประสพการณ์ตรงนี้ต้องเรียนรู้จากชีวิตจริง

“ผู้ปฏิบัติการกิจที่วุ่นวายนำเด็กออกมา ต้องไปซุ่มวุ่นวายนำเด็ก ๆ ที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับเด็กทั้ง 13 คน ซ้อมด้วยหน้ากากพิเศษ ชุดพิเศษ และท่าที่เหมาะสม การซุ่มอีกอย่าง คือ การซุ่มโรงพยาบาล ถ้าไม่มีการซุ่มเราจะไม่รู้เลยว่าเราจะทำได้อย่างไร ผมจึงบอกว่า ‘การซุ่ม’ เป็น Key Factor ที่สำคัญ”

บทพิสูจน์ผู้นำ : การตัดสินใจในภาวะวิกฤติ

“การตัดสินใจในภาวะวิกฤติ คือ ภาวะไม่ปกติ ต้องมีการย่อหย่อนบางเรื่อง แต่ก็ต้องมิกติกากำกับเหมือนกัน แม้จะลด

บรรยากาศการบรรยายที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

“ในภาวะวิกฤติ เราช่วยผู้อื่น
โดยไม่หวังอะไรเลย นี่คือ
น้ำใจของคนไทย นี่คือนกเรียน
ที่เราควรนำมาปรับปรุง
เพื่อเดินหน้าประเทศไทย
สัก ๆ แล้วเราเป็นคนอย่างนี้
เราเป็นคนมีน้ำใจ”

ที่มา www.matichon.co.th

ดิกรความเข้มข้นลง แต่ก็ต้องไปเร่งใส่และตรวจสอบได้ ในวิกฤติจะมีความเสี่ยง วิธีการจัดการความเสี่ยงมีแค่ 3 วิธี ผมพูดจากการปฏิบัติวิธีแรก โยนความเสี่ยงทิ้งไป วิธีที่สอง กระจายความเสี่ยง สามคือต้องมีหลายแผนและตัดสินใจบนแผนที่มีความเสี่ยงน้อยสุด และหากเกิดเหตุการณ์เลวร้าย เราจึงรับความเสี่ยงนั้นได้

“เวลาวิกฤติ สังคมไทยดี ช่วยกันด้วยน้ำใจไม่หวังผลประโยชน์ใด ๆ ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เอาเด็กออกมาโดยปลอดภัยทุกคน เราสำรวจถ้ำร้อยละ 40 ส่วนงานสูบน้ำ คนวางถังออกซิเจนทำงานกัน 400 - 500 คน นักวิชาการทุกแขนงอยู่หน้าถ้ำ เราทำงานกันทั้งวันทั้งคืน เปลี่ยนผลัดใหม่ ๆ นี่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สำเร็จ

“ในภาวะวิกฤติ เราช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังอะไรเลย นี่คือน้ำใจของคนไทย นี่คือนกเรียนที่เราควรนำมาปรับปรุงเพื่อเดินหน้าประเทศไทยสัก ๆ แล้วเราเป็นคนอย่างนี้ เราเป็นคนมีน้ำใจ ผมไม่ใช่คนที่ทำให้สำเร็จ เราแบ่งงานออกไป ทีมดำน้ำ ทีมสูบน้ำ ทุกทีมมีผู้บัญชาการ

ไปแบ่งงาน ซึ่งเราให้เกียรติแต่ละทีมไปประชุมกันหมด ผมมีหน้าที่ต่อจิ๊กซอว์ตัวสุดท้ายเข้าไป ภาพทุกภาพต่อมาดีหมด และผมทำหน้าที่แค่ต่อตัวสุดท้าย มันไม่ใช่ความสำเร็จของผม แต่เป็นความสำเร็จของคนเป็นหมื่นคน

“มีคนสงสัยว่า คนเป็นหมื่นคนมาทำงาน คนเก่งมากมาย เราทำได้อย่างไรในการควบคุมทีมงาน กติกาของทีมคือ หัวหน้าทีมเป็นผู้ตัดสินใจ ทุกคนมีความเสี่ยงหมด ใครเก่งขนาดไหนถ้าอยู่ร่วมทีมกันไม่ได้ก็เชิญ เราไม่ตอบได้ เพราะหน้าที่ของเราคือ กู้เด็ก

“ในสภาวะวิกฤติการตัดสินใจมันยากมาก และเราตัดสินใจบนชีวิตของคนอื่น ทหารพูดกับผมว่าภารกิจนี้ยากกว่าสงคราม เพราะสงครามเราประเมินความเสียหายได้ว่าจะสูญเสียเท่าไร แต่ภารกิจนี้ห้ามสูญเสีย มีแค่ 0 กับ 1 ไม่มีตรงกลาง เอาเด็กออกมาได้ 12 คน แต่ตาย 1 ก็ล้มเหลว วันนี้ตรงข้ามกันเลยนะครับ เด็กรอดทั้งหมด 13 คน ผมถึงได้มายืนตรงนี้”

บรรยากาการบรรยายที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

บรรยายภาคการบรรยายที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

“ในสภาวะวิกฤติการตัดสินใจมันยากมาก และเราตัดสินใจบนชีวิตของคนอื่น
 ทหารพูดกับผมว่าภารกิจนี้ยากกว่าสงคราม เพราะสงครามเราประเมินความเสียหายได้ว่าจะสูญเสียเท่าไร
 แต่ภารกิจนี้ห้ามสูญเสีย มีแค่ 0 กับ 1 ไม่มีตรงกลาง เอาเด็กออกมาได้ 12 คน แต่ตาย 1 ก็ล้มเหลว”

รสนะของผู้นำ

ท่านผู้ว่าฯ ณรงค์ศักดิ์ ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำต้องมีศิลปะ หรือ ธรรมชาติ เพื่อบริหารทั้งอารมณ์ของตนเอง และบริหารคนด้วยไมตรี โดยหลักธรรมที่ท่านนำมาใช้ประกอบด้วย อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 รวมถึงพรหมวิหาร 4 และทศพิธราชธรรม

“ภาวะของผู้นำ ต้องคุมคน ดูแผน แก่ปัญหาพ่อแม่พี่น้อง ต้องมีพรหมวิหาร 4 และ ทศพิธราชธรรม มีทาน ศีล บริจาค ความอ่อนโยน ความไม่เบียดเบียน ฯลฯ ถ้าเรามีธรรมะและศีลเหล่านี้อยู่ในมือ และเลือกใช้ให้ถูกกับสถานการณ์ เราจะแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง หลักคิดตรงนี้เป็นหลักที่จะทำให้เป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ

“แต่ผมยืนยันว่าผมไม่ใช่ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ผมเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย เพียงแต่ว่าทีมงานผมแข็งแกร่งทุกคน ผมโชคดีที่ดำเนินการตามแผนได้ และจุดอ่อนที่อาจทำให้งานไม่สำเร็จ คือ การขาดการประเมินผลที่ดี เราจึงปรับแผนหน้าถ้าทุกวัน เราประชุมอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เพื่อรู้ว่าสิ่งที่ผ่านมา จุดอ่อนคืออะไร ทีมไหนทำอะไรไป และอีก 12 ชั่วโมงต่อไปจะทำอะไร ทุกคนต้องรู้ ทำงานเข้าใจตรงกันหมด ถ้าประชุมแผนและปรับปรุงแผนทุกวัน จะทำให้การทำงานดีขึ้นทุกวัน และประสบความสำเร็จ”

โครงการคลินิกแก้หนี้

โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

Consumer Debt Relief Program (CDRP)

คลินิกแก้หนี้ปรับเงื่อนไข

ปรับเกณฑ์ ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือน
ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2562

หนี้ส่วนบุคคลที่มีเจ้าหนี้หลายราย
หนี้บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

ตัวอย่าง การผ่อนชำระนานถึง **10 ปี**
(อัตราดอกเบี้ย 4%)

ยอดหนี้ (บาท)	ผ่อนชำระขั้นต่ำ(บาท)
50,000	583
100,000	1,167

เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ*

- ✓ เต็มใจไม่ก่อหนี้เพิ่มในระยะเวลา 5 ปี
- ✓ พร้อมเรียนรู้การสร้างวินัยทางการเงินที่ดี

*ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่โครงการกำหนด

คลิก
เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ
และสมัครเข้าโครงการ

www.debtclinicbysam.com
www.คลินิกแก้หนี้.com
Call Center 02-6102266

facebook

YouTube

ธนาการแห่งประเทศไทย